# Nr 1.

*Utlåtande med anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen under n i o n d e huvudtiteln gjorda framställningar jämte i ämnet väckta motioner.*

Utskottet får härigenom avgiva utlåtande med anledning av Kungl. Maj:ts framställningar under nionde huvudtiteln i den till riksdagen den 2 januari 1953 avlåtna propositionen angående statsverkets tillstånd och behov för budgetåret 1953/54.

Beträffande utredningen i dessa ärenden får utskottet i huvudsak hänvisa till motsvarande punkter i statsrådsprotokollet.

I samband härmed har utskottet till behandling förehaft i ämnet väckta motioner.

## A. Jordbruksdepartementet.

1:o) **Jordbruksdepartementet: Avlöningar.** Kungl. Maj:ts framställning under punkten 1 (s. 1—3) innebär — förutom hemställan om ändringar i personalförteckningen för jordbruksdepartementet samt fastställande av ändrad avlöningsstat — en anslagsanvisning av 736 000 kronor, vilket belopp överstiger motsvarande anvisning för innevarande budgetår med 131 000 kronor. Höjningen är till huvudsaklig del av automatisk karaktär, bland annat föranledd av 1952 års löneregleringar. En mindre del av ökningen, 7 100 kronor, hänför sig till de personalförändringar, varom chefen för civildepartementet anfört vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor rörande löneställningen för vissa tjänstemän inom statsdepartementen m. m. I enlighet därmed har å jordbruksdepartementets personalstat uppförts en tjänst som budgetsekreterare i lönegrad Cr 8 och ytterligare två tjänster såsom förste kanslisekreterare i lönegrad Ca 29, varjämte en tjänst såsom förste kanslisekreterare i lönegrad Ca 29 å övergångsstat återförts å ordinarie stat. Å andra sidan har tre tjänster såsom andre kanslisekreterare i lönegrad Ca 25 utgått ur personalförteckningen samt en dylik tjänst utbytts mot en tjänst såsom kanslisekreterare i samma lönegrad. En vakant byråchefstjänst, å vilken någon vikarie icke är avsedd att förordnas, har föreslagits böra indragas vid nuvarande innehavares avgång. Tjänsten som föredragande i regeringsrätten har uppflyttats till lönegrad Ce 33.

*Utskottet.* Kungl. Maj:ts framställning föranleder icke någon erinran från utskottets sida. Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för jordbruksdepartementet dels uppföra en tjänst såsom budgetsekreterare i lönegrad Cr 8 och ytterligare två tjänster såsom förste kanslisekreterare i lönegrad Ca 29, dels återföra en å övergångsstat uppförd tjänst såsom förste kanslisekreterare i lönegrad Ca 29 å ordinarie stat, dels utesluta tre tjänster såsom andre kanslisekreterare i lönegrad Ca 25 samt utbyta en dylik tjänst mot en tjänst såsom kanslisekreterare i samma lönegrad, dels ock flytta upp en tjänst såsom föredragande i regeringsrätten från lönegrad Ce 32 till lönegrad Ce 33;

b) fastställa följande avlöningsstat för jordbruksdepartementet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1953/54:

*Avlöningsstat.*

| | |
|---|---|
| 1. Avlöning till departementschefen | 31 500 |
| 2. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, *förslagsvis* | 328 500 |
| 3. Avlöningar till icke-ordinarie personal | 141 200 |
| 4. Rörligt tillägg, *förslagsvis* | 234 800 |
| Summa kronor | 736 000; |

c) till *Jordbruksdepartementet: Avlöningar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 736 000 kronor.

2:o) **Jordbruksdepartementet: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts framställning under punkten 2 (s. 3) om oförändrad anslagsanvisning hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Jordbruksdepartementet: Omkostnader* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 60 000 kronor.

## B. Lantbruksstyrelsen m. m.

3:o) **Lantbruksstyrelsen: Kostnader för utbetalande av producentbidrag.** I enlighet med Kungl. Maj:ts framställning under punkten 4 (s. 5) — innefattande en anslagsökning med 18 000 kronor i överensstämmelse med lantbruksstyrelsens äskande för ändamålet — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Lantbruksstyrelsen: Kostnader för utbetalande av producentbidrag* för budgetåret 1953/54 anvisa ett anslag av 94 000 kronor.

4:o) **Lantbruksnämnderna: Utrustning.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts framställning under punkten 6 (s. 6—7) — innebärande en anslagsökning med 10 000 kronor, vilket belopp motsvarar kostnaderna för en telefonväxel hos lantbruksnämnden i Värmlands län — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Lantbruksnämnderna: Utrustning* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 30 000 kronor.

5:o) **Lantbruksnämnderna: Ersättningar åt ortsombuden.** Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts hemställan under punkten 7 (s. 7) — innefattande oförändrad medelsanvisning — och hemställer,

att riksdagen må till *Lantbruksnämnderna: Ersättningar åt ortsombuden* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 300 000 kronor.

6:o) **Lantbruksattachéer: Avlöningar.** Kungl. Maj:ts framställning under punkten 9 (s. 7—8) innebär en anslagshöjning med 14 000 kronor till 212 500 kronor. Av höjningen hänför sig ett belopp av 11 100 kronor till icke-ordinarieposten, som uppräknats på grund av lönejusteringar för skrivpersonalen åt lantbruksrepresentanten i Bonn respektive lantbruksattachén i London. Återstående ökning, 2 900 kronor, avser posten rörligt tillägg.

*Utskottet.* Utskottet har icke någon erinran mot framställningen och hemställer följaktligen,

att riksdagen må

a) fastställa följande avlöningsstat för lantbruksattachéer, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1953/54:

*Avlöningsstat.*

| | |
|---|---|
| 1. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, *förslagsvis* | 153 800 |
| 2. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, *förslagsvis* | 51 100 |
| 3. Rörligt tillägg, *förslagsvis* | 7 600 |
| Summa kronor | 212 500; |

b) till *Lantbruksattachéer: Avlöningar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 212 500 kronor.

7:o) **Lantbruksattachéer: Omkostnader.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts framställning under punkten 10 (s. 9) — innebärande anslagsanvisning för ändamålet med oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Lantbruksattachéer: Omkostnader* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 47 000 kronor.

## C. Lantbruksakademien m. m.

8:o) **Lantbruksakademien: Avlöningar.** Under punkten 11 (s. 10—11) har Kungl. Maj:t föreslagit, att anslaget med hänsyn till dels löneregleringen för vissa tjänstemän, dels det rörliga tillägget skall höjas med 10 200 kronor.

*Utskottet.* Utskottet biträder Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må

a) fastställa följande avlöningsstat för lantbruksakademien, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1953/54:

*Avlöningsstat.*

Utgifter.

| | |
|---|---|
| 1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, *förslagsvis* .... | 31 700 |
| 2. Rörligt tillägg, *förslagsvis* ..... | 17 500 |
| Summa kronor | 49 200 |

Särskilda uppbördsmedel.

| | |
|---|---|
| Av lantbruksakademiens medel ..... | 6 500 |
| Nettoutgift kronor | 42 700; |

b) till *Lantbruksakademien: Avlöningar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 42 700 kronor.

9:o) **Lantbruksakademien: Bidrag till museum, bibliotek m. m..** I enlighet med Kungl. Maj:ts framställning under punkten 12 (s. 12) — innefattande en oförändrad medelsanvisning — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Lantbruksakademien: Bidrag till museum, bibliotek m. m.* för budgetåret 1953/54 anvisa ett anslag av 19 000 kronor.

10:o) **Bidrag till lantbruksakademien för bestridande av kostnaderna för jordbrukets forskningsråd m. m.** Utskottet biträder Kungl. Maj:ts förslag under punkten 13 (s. 12—13) — innebärande en anslagsökning med 7 900 kronor till 55 300 kronor huvudsakligen på grund av löneregleringen för vissa tjänstemän och arvodesregleringen — och hemställer,

att riksdagen må till *Bidrag till lantbruksakademien för bestridande av kostnaderna för jordbrukets forskningsråd m. m.* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 55 300 kronor.

11:o) **Främjande av forskning på jordbrukets område m. m.** Kungl. Maj:t har under punkten 14 (s. 13—15) föreslagit en anslagsanvisning av 350 000 kronor, vilket belopp med 50 000 kronor överstiger motsvarande anvisning för innevarande budgetår.

*Departementschefen* har anfört följande.

»Med hänsyn till den betydelse forskningen på jordbrukets område har för strävandena att öka jordbruksproduktionen och i övrigt förbättra förhållandena inom jordbruksnäringen har ifrågavarande anslag under senare år uppräknats vid flera tillfällen. Trots detta har dess realvärde på grund av de stegrade kostnaderna för löner och materiel minskats efter hand. En höjning av anslaget är redan på grund härav befogad. Jag föreslår därför, att anslaget skall höjas med 50 000 kronor till 350 000 kronor. I enlighet med forskningsrådets förslag torde en tredjedel av anslagsbeloppet få användas för främjande av lagringsforskning och återstående två tredjedelar för främjande av annan forskning på jordbrukets och trädgårdsodlingens område.»

*Utskottet.* Utskottet har intet att erinra mot Kungl. Maj:ts förslag och hemställer sålunda,

att riksdagen må till *Främjande av forskning på jordbrukets område m. m.* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 350 000 kronor.

12:o) **Statens växtskyddsanstalt: Avlöningar.** Under punkten 15 (s. 15—19) har Kungl. Maj:t hemställt om en medelsanvisning av 792 900 kronor, vilket belopp med 208 900 kronor överstiger motsvarande anvisning för innevarande budgetår.

I detta sammanhang har utskottet behandlat två inom riksdagen väckta, till utskottet hänvisade likalydande motioner, nämligen I: 193 av herr *Björck* och II: 242 av herrar *Spångberg* och *Andersson* i Ryggestad, vari hemställts, att riksdagen vid behandling av Kungl. Maj:ts förslag om inrättande i Kalmar av en filial till statens växtskyddsanstalt måtte uttala att, innan tillräcklig erfarenhet vunnits om behovet av ytterligare växtskyddsverksamhet, utöver det upplysningsarbete som numera enligt beslut av 1952 års riksdag skall utföras av hushållningssällskapens konsulenter och instruktörer, och innan frågan om behovet av smärre filialer till växtskyddsanstalten därefter upptagits till allsidig omprövning, ingen ytterligare utbyggnad av växtskyddsanstaltens filialsystem bör ske.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för motionerna, får utskottet hänvisa till dessa.

I sina anslagsäskanden har *statens växtskyddsanstalt* hemställt, att anslaget skall höjas med 122 000 kronor till 706 000 kronor. Vid sin anslagsberäkning har anstalten emellertid icke tagit hänsyn till den kostnadsökning, som föranletts av de i kungörelsen nr 65/1952 omförmälda lönetilläggen.

Av höjningen har ett belopp av omkring 22 600 kronor avsetts för inrättandet av en tjänst såsom föreståndare i lönegrad Ce 27 respektive skrivbiträde i lönegrad Cf 4 vid Kalmarfilialen. Beträffande motiveringen för dessa yrkanden har i första hand hänvisats till vad som i förevarande hänseenden anförts i propositionen nr 99/1952 angående anslag till anstalten för budgetåret 1952/53, m. m. Härutöver har styrelsen framhållit, att inrättandet av dessa tjänster bedömes av styrelsen såsom särskilt brådskande. Växtskyddsverksamheten på platsen har hittills uppehållits av Kalmar läns södra hushållningssällskap i samråd med anstalten. De nödvändiga medlen härför har insamlats men beräknas vara förbrukade vid budgetårsskiftet 1953. För att undvika ett avbrott i verksamheten, vilket otvivelaktigt skulle vara till stort men, bör anstalten vara beredd att genom en filial övertaga verksamheten. Styrelsen anser lämpligt, att befattningarna som föreståndare och skrivbiträde inrättas från och med juli 1953, medan de andra befattningarna lämpligen torde kunna anstå tills lokal- och rekryteringsförhållandena blivit ordnade.

Efter redogörelse för anstaltens motivering i övrigt under denna anslagspunkt samt styrelsens för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök utlåtande i ärendet har *departementschefen* anfört följande.

»Vad till en början angår anstaltsföreståndarens löneställning torde jag få erinra om att föreståndartjänsten i propositionen nr 99/1952 jämställdes med tjänsterna såsom föreståndare för statens centrala frökontrollanstalt och statens lantbrukskemiska kontrollanstalt samt i enlighet därmed placerades i lönegrad Ca 37. Riksdagen hade intet att erinra däremot. Med anledning därav är jag icke beredd att nu upptaga till prövning frågan om ytterligare uppflyttning av tjänsten.

De ifrågasatta lönegradsuppflyttningarna av föreståndarna för Linköpings- och Skarafilialerna ävensom av en förste assistent vid anstaltens botaniska avdelning har redan prövats och avgjorts av riksdagen (prop. nr 241/1952). Vad härefter angår personaluppsättningen vid de botaniska och zoologiska avdelningarna framhöll jag i förstnämnda proposition, att det kunde anstå med avgörandet av denna fråga. Enligt min mening torde det emellertid vara ofrånkomligt, att dessa avdelningar nu erhåller någon förstärkning av sin personal. I enlighet med anstaltsstyrelsens förslag förordar jag därför, att två assistenttjänster i lönegrad Cg 19 inrättas vid dessa. Härför torde böra beräknas tillhopa 15 600 kronor.

1952 års riksdag uttalade, bland annat, att Kungl. Maj:t borde till följande år framlägga förslag rörande de åtgärder, som erfordras för genomförande av filialsystemets utbyggnad enligt i huvudsak de riktlinjer, växtskyddsutredningen förordat. Med anledning därav får jag erinra om att utredningens förslag innebar, att — bortsett från filialen vid Röbäcksdalen

— Kalmarfilialen skulle inrättas i första hand. För närvarande uppehålles växtskyddsverksamheten i denna trakt av Kalmar läns södra hushållningssällskap i samråd med anstalten. De medel, som står till förfogande för ändamålet, beräknas emellertid vara förbrukade vid utgången av innevarande budgetår. Under hänvisning till riksdagens uttalande får jag därför tillstyrka, att den planerade filialen därstädes inrättas nu. Verksamheten torde till en början kunna drivas med en filialföreståndare, som bör placeras i lönegrad Cg 27. Kostnaden härför uppgår till 11 200 kronor. För att tillgodose behovet av skrivhjälp m. m. vid filialen torde vidare böra anvisas ett belopp av 2 000 kronor.

Anstaltsstyrelsens yrkanden i övrigt beträffande personalen anser jag mig icke kunna biträda i vidare mån än att jag förordar att ett belopp av 2 500 kronor skall beräknas för avlönande av tillfällig skrivhjälp vid Skarafilialen.

Vad jag nu föreslagit föranleder en ökning av medelsbehovet under förevarande anslag med (15 600 + 11 200 + 2 000 + 2 500 =) 31 300 kronor. Härtill kommer emellertid ökningar av automatisk karaktär. På grund av den under år 1952 beslutade löneregleringen för vissa tjänstemän (prop. nr 241 och 245) bör anslaget höjas med 31 200 kronor. Vidare medför beräknade löneklassförändringar och lönegradsuppflyttningar på grund av reglerad befordringsgång ett ökat medelsbehov av 6 500 kronor. Posten till rörligt tillägg bör slutligen uppräknas med 139 900 kronor.

Vid bifall till vad jag i det föregående föreslagit bör växtskyddsanstaltens avlöningsanslag höjas med sammanlagt 208 900 kronor.»

*Utskottet.* Kungl. Maj:ts förslag under förevarande anslagspunkt föranleder icke någon erinran från utskottets sida.

Vad härefter angår det i motionerna I: 193 och II: 242 framförda yrkandet, att riksdagen vid behandlingen av förevarande anslagspunkt måtte uttala att ingen vidare utbyggnad av växtskyddsanstaltens filialsystem borde ske, förrän tillräcklig erfarenhet vunnits om behovet av ytterligare växtskyddsverksamhet utöver det av hushållningssällskapen bedrivna upplysnings- och rådgivningsarbetet samt frågan om behovet av smärre filialer därefter upptagits till allsidig omprövning, får utskottet erinra följande. Frågan om utbyggnaden av nyssnämnda filialsystem var föremål för prövning i samband med behandlingen av anstaltens medelsbehov för innevarande budgetår. Därvid anslöt sig utskottet till det av 1949 års växtskyddsutredning framlagda förslaget, att filialerna skulle successivt utbyggas med, förutom en filial av större typ vid Röbäcksdalen, tre filialer av mindre typ i Kalmar, Örebro och på Gotland. Av sistnämnda filialer skulle Kalmarfilialen i första hand komma i fråga. Utskottet förutsatte, att Kungl. Maj:t till 1953 års riksdag skulle framlägga förslag rörande de åtgärder, som erfordrades för genomförandet av utbyggnaden enligt i huvudsak utredningens riktlinjer. Riksdagen hade intet att erinra mot utskottets utlåtande.

Såsom framhålles i motionerna är den av hushållningssällskapen bedrivna verksamheten för upplysning och rådgivning på här ifrågavarande

område av stor betydelse. Hänsyn härtill torde emellertid ha tagits redan i samband med frågans behandling vid föregående års riksdag. Då riksdagen således behandlat spörsmålet så sent som i fjol samt något skäl av beskaffenhet att böra föranleda frågans upptagande till förnyad prövning icke anförts, finner utskottet sig icke kunna förorda bifall till motionerna. I detta sammanhang vill utskottet emellertid framhålla, att förslag om inrättandet av ytterligare filialer måste underställas riksdagens prövning samt att denna därför kommer att få tillfälle att följa utvecklingen på detta område.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer utskottet,

A. att riksdagen må

1) godkänna följande avlöningsstat för statens växtskyddsanstalt, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1953/54:

*Avlöningsstat.*

| | | |
|---|---|---|
| 1. | Avlöningar till ordinarie tjänstemän, *förslagsvis* ... | 101 000 |
| 2. | Arvoden, bestämda av Kungl. Maj:t, *förslagsvis* .. | 1 200 |
| 3. | Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal..... | 407 000 |
| 4. | Rörligt tillägg, *förslagsvis* ..... | 283 700 |
| | Summa kronor | 792 900; |

2) till *Statens växtskyddsanstalt: Avlöningar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 792 900 kronor;

B. att motionerna I: 193 och II: 242 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

13:o) **Statens växtskyddsanstalt: Omkostnader.** Utskottet biträder Kungl. Maj:ts förslag under punkten 16 (s. 19—20), som i förhållande till anvisningen för innevarande budgetår innebär en anslagsminskning med 6 000 kronor, och hemställer följaktligen,

att riksdagen må till *Statens växtskyddsanstalt: Omkostnader* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 173 000 kronor.

14:o) **Statens växtskyddsanstalt: Utrustning.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts framställning under punkten 17 (s. 21—23) — innefattande en medelsanvisning, som förhöjts med 20 000 kronor för anskaffande av utrustning till en växtskyddsfilial i Kalmar — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens växtskyddsanstalt: Utrustning* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 70 000 kronor.

## D. Undervisningsanstalter för jordbruk och lantmannanäringar m. m.

15:o) **Lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök: Avlöningar.** Kungl. Maj:ts framställning under punkten 18 (s. 24—35) innefattar — förutom hemställan till riksdagen att medgiva ändringar i personalförteckningen och godkänna ändrad avlöningsstat — en anslagsanvisning av 4 109 500 kronor, vilket belopp med 649 000 kronor överstiger motsvarande anvisning för innevarande budgetår.

*Departementschefen* har — efter redogörelse för högskolestyrelsens anslagsäskanden — anfört följande.

»Såsom framgår av det föregående har högskolestyrelsen även i år framlagt ett flertal förslag till tjänsteförändringar och personalförstärkningar. Det torde vara uppenbart, att det i nuvarande läge icke är möjligt att tillgodose alla styrelsens önskemål. En noggrann prövning av de olika förslagen med hänsyn till angelägenhetsgraden är sålunda nödvändig. En sådan prövning bör enligt min mening till en början leda till att endast de förslag, vilka styrelsen upptagit i första hand, överhuvud nu bör komma i betraktande. Även bland förstahandsyrkandena torde emellertid en gallring vara ofrånkomlig. För min del anser jag sålunda, att bifall bör övervägas blott i sådana fall, där tjänsteförändringen eller personalförstärkningen måste betraktas såsom särskilt angelägen med hänsyn till verksamheten vid högskolan och lantbruksförsöken. Med dessa allmänna utgångspunkter har jag stannat för att föreslå följande ändringar beträffande personalen för nästa budgetår. I anslutning till mina förslag torde jag härjämte få upptaga vissa av högskolestyrelsen ej berörda spörsmål.

Vad först angår undervisningsinstitutionerna vill jag föreslå, att en assistenttjänst vid baljväxtlaboratoriet skall placeras i lönegrad Ce 25. För tillfällig arbetskraft vid laboratoriet bör beräknas ytterligare 3 000 kronor. I likhet med styrelsen anser jag vidare, att arvodet till föreståndaren för jordbrukstekniska institutet i dennes egenskap av föreståndare för maskintekniska institutionen bör höjas. Jag tillstyrker sålunda, att arvodet skall uppräknas med 1 500 kronor till 4 500 kronor. Styrelsens förslag till beräkning av arvodet till speciallärarен i geodesi kan jag även biträda. Då de båda kemiska institutionerna uppenbarligen bör ha var sitt kontorsbiträde och ej såsom nu är fallet blott ett tillsammans, har jag icke heller något att invända mot att ytterligare ett dylikt biträde skall anställas vid dessa institutioner. Slutligen tillstyrker jag, att erforderliga medel skall anvisas till den av styrelsen föreslagna kursen rörande offentligrättsliga organ på jordbrukets område.

I detta sammanhang torde jag få upptaga frågan om en uppräkning av arvodena till högskolans speciallärare m. fl. Dessa arvoden har för innevarande budgetår i flertalet fall höjts med 10 procent i förhållande till de

belopp, varmed de utgick under budgetåret 1951/52. En ytterligare höjning synes emellertid enligt min mening skälig. Jag föreslår därför, att för ifrågavarande arvoden skall beräknas ett belopp, som möjliggör en sammanlagd uppräkning av arvodena med 20 procent i jämförelse med de under budgetåret 1951/52 utgående arvodes- och ersättningsbeloppen.

Beträffande förslagen under rubriken kansliet och kamrerarexpeditionen m. m. kan jag tillstyrka att en eldartjänst i lönegrad Ce 10 skall inrättas. Övriga förslag till tjänsteförändringar och personalförstärkningar under förevarande rubrik kan jag däremot icke biträda. Ej heller kan jag förorda, att medel skall beräknas för ytterligare lönegradsuppflyttning av laboratoriebiträden.

Jag övergår härefter till försöksanstalterna. Vad då först angår jordbruksförsöken anser jag mig kunna tillstyrka högskolestyrelsens förslag endast i så måtto att jag föreslår, att vid försöken skall inrättas en förste assistenttjänst i lönegrad Ce 27, avsedd för betesförsök, samt att för tillfällig arbetskraft skall anvisas ytterligare 5 000 kronor. Å andra sidan bör inrättandet av nämnda tjänst leda till att den konsulenttjänst i lönegrad Ce 21, vars innehavare är sysselsatt med vissa betesfrågor, indrages. Jag utgår vidare från att om nämnde konsulent erhåller den nya förste assistenttjänsten, han icke längre skall äga uppbära det tilläggsarvode, som nu utgår till honom från anslaget till Betesförsök i Norrland. För husdjursförsökens del vill jag med hänsyn till den intensifierade försöksverksamheten rörande ensilageberedning föreslå, att 6 000 kronor skall anvisas till avlöning åt extra arbetskraft.

Vad angår försöksanstalterna torde jag här även få upptaga ett par av högskolestyrelsen icke nämnda personalfrågor. Jag vill sålunda till en början erinra om att föregående års riksdag beslöt, att ledningen av försöksgården vid Röbäcksdalen från och med budgetåret 1953/54 skall handhavas av en statsagronom i 29 lönegraden. Medel torde därför nu böra beräknas för avlöning av denne. Härvid bör beaktas, att tjänsten numera uppflyttats till lönegrad Ce 33 (prop. nr 241/1952). Vidare torde jag få anmäla, att jordbruksdriften vid nyssnämnda försöksgård under innevarande budgetår förestås av en utav de förutvarande studiegårdsledarna, som härvid avlönas av lantbruksstyrelsen. En dylik befattning kommer att allt framgent behövas vid försöksgården. Med hänsyn härtill anser jag, att en särskild tjänst bör inrättas för ändamålet på högskolans stat. Den synes böra benämnas driftsledare och placeras i lönegrad Ce 21. Slutligen kan den personliga arvodesbefattning, som av 1948 års riksdag inrättades för den estniske vetenskapsmannen Enn Terasmäe, indragas. Denne har nämligen numera frånträtt befattningen.

Vad till sist angår högskolestyrelsens förslag i fråga om täckdikningsförsöksverksamheten kan jag icke heller i år tillstyrka desamma.

Vid bifall till vad jag sålunda föreslagit bör ifrågavarande anslag höjas med 45 700 kronor. Härtill kommer emellertid utgiftsökningar av automatisk karaktär. På grund av den under år 1952 beslutade löne- och arvodes-

regleringen för vissa tjänstemän (prop. nr 107, nr 241 och nr 245) bör anslaget uppräknas med 177 400 kronor. Vidare föranleder beräknade löneklassförändringar en ökning med 6 900 kronor. Under posten till rörligt tillägg bör slutligen beräknas ytterligare 419 000 kronor. Sammanlagt behöver alltså förevarande anslag höjas med 649 000 kronor.

Å personalförteckningen bör uppföras en statsagronomtjänst i lönegrad Ce 33 samt ytterligare en förste assistenttjänst i lönegrad Ce 27.»

*Utskottet.* Kungl. Maj:ts framställning föranleder icke någon erinran från utskottets sida. Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök, som angivits i det föregående;

b) fastställa följande avlöningsstat för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1953/54:

*Avlöningsstat.*

| | |
|---|---|
| 1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, *förslagsvis* .. | 967 500 |
| 2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, *förslagsvis* ..... | 87 000 |
| 3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, *förslagsvis* ..... | 1 801 500 |
| 4. Rörligt tillägg, *förslagsvis* ..... | 1 253 500 |
| Summa kronor | 4 109 500; |

c) till *Lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök: Avlöningar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 4 109 500 kronor.

16:o) **Lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök: Omkostnader.** Under punkten 19 (s. 35—39) har Kungl. Maj:t hemställt om en medelsanvisning av 483 700 kronor, innebärande anslagshöjning med 56 700 kronor.

Efter en redogörelse för högskolestyrelsens äskanden om tillhopa 560 500 kronor för ifrågavarande ändamål har *departementschefen* anfört bland annat följande.

»Vad först angår omkostnaderna för kansli, undervisningsinstitutioner m. m. kan jag tillstyrka högskolestyrelsens förslag att posterna sjukvård m. m., bränsle, lyse och vatten, driftkostnader för baljväxtlaboratoriet samt städning och renhållning skall höjas med respektive 2 400, 10 000, 6 200 samt 14 000 kronor till respektive 12 000, 180 000, 71 200 samt 88 000 kronor. Under posten till reseersättningar torde böra beräknas ytterligare 1 500 kronor till överinspektörens resor och 500 kronor till resor av personalen vid Wiad. Posten skulle alltså behöva uppföras med ett 2 000 kronor högre be-

lopp än för innevarande budgetår eller med 32 500 kronor. Jag anser mig även böra föreslå, att posten till övriga expenser skall höjas med 1 500 kronor till 30 500 kronor med hänsyn till de ökade kostnaderna för telefon. Vidare synes en uppräkning av posten till publikationstryck vara motiverad. Jag kan dock icke tillstyrka, att posten höjes med mer än 3 000 kronor till 18 000 kronor. Däremot anser jag det icke nödvändigt att beräkna ytterligare medel under posten till sjukvårdskostnader för studentkåren. Posten bör följaktligen upptagas med oförändrat belopp av 2 000 kronor. Ej heller kan jag förorda högskolestyrelsens förslag att överföra kostnaderna för studieresor och för stipendiatutbyte till högskolans stat i form av särskilda anslagsposter under förevarande anslag. Medel för dessa ändamål torde även i fortsättningen få anvisas i den ordning som hittills tillämpats. Anslagsanvisningen till omkostnaderna för kansli, undervisningsinstitutioner m. m. skulle alltså öka med (2 400 + 10 000 + 6 200 + 14 000 + 2 000 + 1 500 + 3 000 =) 39 100 kronor.

Jag övergår härefter till försöksanstalterna. Beträffande statens jordbruksförsök vill jag föreslå, att posten till reseersättningar höjes med 3 100 kronor till 65 500 kronor och posten till övriga expenser med hänsyn till de ökade telefonkostnaderna med 500 kronor till 17 100 kronor. I fråga om posten till publikationstryck har högskolestyrelsen ifrågasatt en uppräkning med 20 000 kronor, d. v. s. en fördubbling av posten. En så stor höjning kan i nuvarande läge icke komma i fråga, så mycket mindre som posten för innevarande budgetår uppräknades med 5 000 kronor. En viss ytterligare ökning av medelsanvisningen för ändamålet torde dock enligt min mening icke kunna undvikas. Jag föreslår därför, att posten skall höjas med 5 000 kronor till 25 000 kronor. Å andra sidan torde, såsom högskolestyrelsen föreslagit, posten till bränsle, lyse och vatten kunna nedsättas med 2 000 kronor till 12 000 kronor.

Vad härefter angår statens husdjursförsök torde tillkomsten av den nya institutionsbyggnaden göra en betydande uppräkning av posten till bränsle, lyse och vatten nödvändig. Jag anser dock höjningen kunna begränsas till 8 000 kronor. Posten skulle alltså behöva upptagas med 20 000 kronor. I övrigt kan jag emellertid även här blott i begränsad utsträckning biträda högskolestyrelsens äskanden. Jag kan sålunda icke tillstyrka större höjning av posterna till reseersättningar och till publikationstryck än med 500 respektive 1 000 kronor till 10 500 respektive 9 000 kronor. Posten till övriga expenser bör ej uppräknas i vidare mån än som betingas av de ökade telefonkostnaderna eller med 1 500 kronor till 7 700 kronor. Slutligen synes någon höjning av posten till övriga utgifter icke för närvarande böra övervägas.

Till omkostnader vid försöksanstalterna skulle alltså behöva anvisas ett med (3 100 + 500 + 5 000 — 2 000 + 8 000 + 500 + 1 000 + 1 500 =) 17 600 kronor förhöjt belopp.

Vid bifall till vad jag sålunda föreslagit bör till omkostnader vid lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök för nästa budgetår anvisas ett för-

slagsanslag av (427 000 + 39 100 + 17 600 =) 483 700 kronor. I förhållande till medelsanvisningen för löpande budgetår innebär detta en anslagsökning med 56 700 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa ny omkostnadsstat för högskolan och lantbruksförsöken.»

*Utskottet.* Anslagsberäkningen föranleder icke någon erinran, varför utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök: Omkostnader* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 483 700 kronor.

17:o) **Lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök: Materiel m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts framställning under punkten 20 (s. 39—41) — innefattande en uppräkning av anslaget med 16 000 kronor — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök: Materiel m. m.* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 530 000 kronor.

18:o) **Lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök: Bokinköp och bokbindning för högskolans bibliotek.** Kungl. Maj:t har under punkten 21 (s. 41—43) föreslagit en medelsanvisning av 47 000 kronor eller 15 000 kronor mindre än innevarande budgetårs anslag. Den föreslagna minskningen motsvarar ett av fjolårets riksdag anvisat engångsbelopp för kompletterande inköp till biblioteket.

*Utskottet.* Biträdande framställningen hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök: Bokinköp och bokbindning för högskolans bibliotek* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 47 000 kronor.

19:o) **Lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök: Stipendier.** Jämlikt Kungl. Maj:ts under punkten 22 (s. 43—44) gjorda framställning — innefattande en med 1 000 kronor ökad medelsanvisning motsvarande uppräkningen av doktorandstipendiet vid högskolan — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök: Stipendier* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 39 800 kronor.

20:o) **Lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök: Underhåll av byggnader m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts framställning under punkten 23 (s. 44) — innebärande en med 5 000 kronor ökad medelsanvisning — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök: Underhåll av byggnader m. m.* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 80 000 kronor.

21:o) **Lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök: Inredning och utrustning.** Under punkten 24 (s. 44—47) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för nästa budgetår anvisa ett anslag av 250 000 kronor eller 16 400 kronor mindre än innevarande budgetårs anslag. Kungl. Maj:ts förslag innebär att medelsanvisningen hålles inom samma ram som under de senaste budgetåren.

*Utskottet.* Som Kungl. Maj:ts framställning icke föranleder någon erinran från utskottets sida, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök: Inredning och utrustning* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 250 000 kronor.

22:o) **Lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök: Särskilda undersökningar.** Kungl. Maj:t har under punkten 25 (s. 47—50) föreslagit riksdagen att för nästa budgetår anvisa ett anslag av 140 000 kronor, vilket belopp med 16 000 kronor överstiger innevarande budgetårs anslag.

*Departementschefen* har efter redogörelse för högskolestyrelsens anslagsframställning, lydande å 174 700 kronor, anfört.

»I och för sig skulle det givetvis vara önskvärt, om såväl nu pågående undersökningar kunde fortsättas i planerad omfattning som de ifrågasatta nya undersökningarna igångsättas. Såsom framgår av det föregående är emellertid förutsättningen härför en betydande ökning av förevarande anslag. I nuvarande läge kan enligt min mening detta icke komma i fråga. För min del är jag sålunda blott beredd att föreslå en uppräkning av anslaget med 16 000 kronor till 140 000 kronor. Härvid är emellertid å ena sidan att beakta, att ett belopp av 6 600 kronor av anslaget frigöres genom att en av de nu pågående undersökningarna väntas upphöra under innevarande år. Å andra sidan vill jag här erinra om att jag vid behandlingen av högskolans avlöningsanslag icke ansett mig kunna tillstyrka förslaget om att inrätta en förste assistenttjänst för jordbearbetningsförsök vid institutionen för allmän jordbrukslära. Utgifterna för assistenthjälp vid berörda försök avses således även under nästa budgetår skola belasta förevarande anslag.

Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t eller, efter Kungl. Maj:ts bemyndigande, högskolestyrelsen att fördela det av mig nu förordade anslaget på olika ändamål. I samband därmed torde få avgöras vilken eller vilka av de nu pågående undersökningarna som eventuellt måste inskränkas till

följd av den begränsning av medelsanvisningen, som jag funnit mig nödsakad att föreslå. Skulle det befinnas önskvärt att disponera en del av anslaget för någon eller några av de föreslagna nya undersökningarna, bör detta icke vara uteslutet trots den ytterligare inskränkning av de redan igångsatta undersökningarna, som en sådan disposition måste leda till.»

*Utskottet.* Utskottet har icke funnit anledning göra erinran mot Kungl. Maj:ts framställning och hemställer förty,

att riksdagen må till *Lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök: Särskilda undersökningar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 140 000 kronor.

23:o) **Lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök: Bidrag till lokal försöksverksamhet.** Under punkten 27 (s. 51—52) har Kungl. Maj:t hemställt om oförändrad anslagsanvisning av 250 000 kronor.

*Departementschefen* har, efter redogörelse för högskolestyrelsens anslagsäskande å 675 000 kronor, anfört.

»Såsom framgår av det föregående har högskolestyrelsen hemställt om en höjning av förevarande anslag med icke mindre än 425 000 kronor. Av följande anslagspunkt framgår, att styrelsen yrkat, att anslaget till bidrag till den fasta försöksverksamheten skall uppräknas med 75 000 kronor.

Med anledning härav torde jag få erinra om att såväl den lokala som den fasta försöksverksamheten var föremål för behandling så sent som vid föregående års riksdag (prop. nr 109/1952; jordbruksutsk:s utlåt. nr 38). Vid sådant förhållande anser jag mig nu blott kunna förorda en mindre ökning av den ram, som då fastställdes för bidrag till dessa ändamål, eller med 25 000 kronor. Enligt min mening bör denna ökning helt komma den fasta försöksverksamheten till godo. Anslaget till denna verksamhet bör alltså höjas till 200 000 kronor, medan anslaget till den lokala försöksverksamheten bör bibehållas vid oförändrat belopp av 250 000 kronor för nästa budgetår.»

*Utskottet.* Kungl. Maj:ts framställning tillstyrkes av utskottet, som sålunda hemställer,

att riksdagen må till *Lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök: Bidrag till lokal försöksverksamhet* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 250 000 kronor.

24:o) **Lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök: Bidrag till fast försöksverksamhet m. m.** Kungl. Maj:t har under punkten 28 (s. 52—54) — under åberopande av vad som anförts under föregående punkt — hemställt om en anslagsanvisning av 200 000 kronor, vilket belopp överstiger innevarande budgetårs anslag med 25 000 kronor.

*Utskottet.* Utskottet biträder Kungl. Maj:ts förslag och hemställer,

att riksdagen må till *Lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök: Bidrag till fast försöksverksamhet m. m.* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 200 000 kronor.

25:o) **Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut: Avlöningar.** Kungl. Maj:ts framställning under punkten 29 (s. 54—65) innefattar — förutom hemställan till riksdagen att medgiva ändringar i personalförteckningen för institutet och godkänna ändrad avlöningsstat — en anslagsanvisning av 1 259 100 kronor, vilket belopp med 255 100 kronor överstiger motsvarande anvisning för innevarande budgetår.

I samband härmed har utskottet behandlat två inom riksdagen väckta, till utskottet hänvisade likalydande motioner, nämligen I: 352 av herr *Franzén m. fl.* samt II: 241 av herr *Staxäng m. fl.*, i vilka motioner hemställts, såvitt nu är i fråga, att riksdagen måtte besluta, att två assistenttjänster skall inrättas hos statens trädgårdsförsök med placering vid var och en av försöksstationerna Ekerum och Tosemarken.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för motionerna, får utskottet hänvisa till dessa.

*Styrelsen för Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut* har hemställt, att anslaget skall höjas med 292 900 kronor. Av beloppet avses 19 248 kronor för inrättande av en assistenttjänst i lönegraden Cg 17 vid vardera av Ekerums och Tosemarkens trädgårdsförsöksstationer.

Dessutom har *Göteborgs och Bohus läns hushållningssällskap* samt *Kalmar läns södra hushållningssällskaps förvaltningsutskott* och *styrelsen för stiftelsen Ekerums gård och lantmannaskola* hemställt om inrättande av nyssnämnda assistenttjänster.

Beträffande förslaget att inrätta assistenttjänster vid Ekerums och Tosemarkens trädgårdsförsöksstationer erinrar institutsstyrelsen, att enahanda förslag framförts vid åtskilliga tidigare tillfällen och senast i styrelsens anslagsäskanden för innevarande budgetår (se IX ht 1952 s. 62). Enligt styrelsen kan frågan icke längre ställas på framtiden.

*Göteborgs och Bohus läns hushållningssällskap* anför i sin framställning bland annat följande.

Hushållningssällskapet förvärvade egendomen Tosemarken för tio år sedan för att å densamma uppföra bland annat en försöksstation på trädgårdsskötselns område. Engångskostnaderna härför, köpeskillingen för egendomen icke inräknad, uppgick till omkring 50 000 kronor och bestreds helt av sällskapet. Försöksverksamheten har under de gångna åren utvidgats allt mera och omfattar för närvarande, bland annat, frukt- och bärodlingsförsök samt försök med olika slag av köksväxter. Stationens totala areal omfattar cirka 3,5 hektar.

Då stationen började sin verksamhet, träffades överenskommelse med statens trädgårdsförsök angående, bland annat, finansiering av verksamheten.

I överenskommelsen förutsattes, att sällskapet skulle tillhandahålla erforderliga lokaler m. m. Av de årliga omkostnaderna skulle lönen till försöksträdgårdsmästaren bestridas av statsmedel, medan samtliga övriga kostnader (övrig arbetskraft och driftsutgifter utöver plantmaterial) skulle bestridas av sällskapet. Sistnämnda kostnader ansågs med fog efter hand kunna till största delen täckas genom inkomster av försålda produkter. Överenskommelsens ikraftträdande är emellertid beroende av Kungl. Maj:ts godkännande, vilket ännu icke erhållits. Alnarpsinstitutet har upprepade gånger hemställt hos Kungl. Maj:t om inrättandet av en statsavlönad befattning som assistent, placerad å Tosemarken. Bifall till detta förslag skulle innebära, att bestämmelserna i överenskommelsen skulle tillämpas i sin helhet.

Storleken av de årliga driftkostnaderna vid Tosemarken under åren 1950 och 1951 framgår av följande uppställning.

| | 1950 | 1951 | 1951 i jämförelse med 1950 |
|---|---|---|---|
| Arbetslöner | 9 872 | 11 624 | + 1 752 |
| Förbrukningsartiklar | 876 | 1 054 | + 178 |
| Inventarieunderhåll | 176 | 161 | — 15 |
| Diverse omkostnader | 481 | 575 | + 94 |
| | 11 405 | 13 414 | + 2 009 |

Av lönebeloppet för år 1951 utgjorde 8 688 kronor ersättning till försöksträdgårdsmästaren. Kostnaderna har täckts på följande sätt.

| | 1950 | | 1951 | |
|---|---|---|---|---|
| | Kronor | % | Kronor | % |
| Statsbidrag | 4 500 | 39,5 | 4 500 | 33,5 |
| Försålda produkter (netto) | 4 335 | 38,0 | 2 576 | 19,2 |
| Diverse inkomster | 204 | 1,8 | 1 | 0,0 |
| Hushålln.sällskapets anslag | 2 366 | 20,7 | 6 337 | 47,3 |
| | 11 405 | 100,0 | 13 414 | 100,0 |

Av sammanställningen framgår, att sällskapet år 1951 nödgats utbetala cirka 4 000 kronor mer än år 1950 och att nära hälften av utgifterna under år 1951 bestritts genom direkt anslag från sällskapet. Anledningen till ökningen är dels det trots stegrade omkostnader oförändrade statsanslaget, dels en nära 2 000 kronor lägre inkomst av försålda produkter. Sistnämnda post varierar givetvis av naturliga skäl från år till år. Därtill kommer emellertid, att försöksverksamheten under år 1951 i mindre grad än år 1950 omfattade sådana växtslag, som kan tänkas giva någon större avkastning. Framför allt gäller detta bärodling (jordgubbar och hallon). Sällskapet påpekar i detta sammanhang, att omfattande frostskador å fruktträden för några år sedan nödvändiggjorde komplettering i mycket stor utsträckning av träd, som just skulle börja lämna avkastning. Såvitt nu kan bedömas, blir produktförsäljningen även innevarande år av relativt ringa omfattning.

De alltmer stegrade utgifterna för stationen bereder sällskapet bekymmer, så mycket mer som det kan förväntas att driftkostnaderna under år 1952 kommer att stiga ytterligare, bland annat genom att behovet av byggnadsunderhåll nu ökas för varje år. Inkomsterna av försålda produkter torde av nyssnämnda skäl icke komma att stiga i motsvarande grad. Att sällskapet på sin tid igångsatte försöksstationen sammanhänger givetvis med de för

Bohuslän säregna odlingsbetingelserna på trädgårdsområdet och det därav föranledda behovet av försöksverksamhet. Uppenbart är emellertid, att försöksresultaten är av stor betydelse även för andra landsdelar. Med hänsyn härtill synes det sällskapet vara ett riksintresse, att verksamheten vid Tosemarkens försöksstation kan upprätthållas i minst nuvarande omfattning. Tyvärr är det emellertid icke möjligt för sällskapet att i fortsättningen täcka så stor del av kostnaderna härför som under år 1951.

Såsom motivering för framställningen rörande Ekerums försöksstation anför *Kalmar läns södra hushållningssällskaps förvaltningsutskott* och *styrelsen för stiftelsen Ekerums gård och lantmannaskola* i huvudsak följande.

Ekerums gård inköptes år 1938 av Kalmar läns södra hushållningssällskap. Sällskapet avsåg att genom detta köp söka förverkliga önskemålet att på Öland med dess i flera avseenden säregna odlingsbetingelser få till stånd en försöksgård av lämplig storlek och beskaffenhet. Ekerums gård omfattar en areal av cirka 120 hektar åker och 130 hektar skogs- och betesmark. Av åkern disponeras för närvarande inemot 11 hektar för olika slags försök. Därjämte anordnas på gården vissa fältförsök, exempelvis med buskbekämpning och läplantering. Även försök med nötkreatur pågår på gården.

Av fältförsöksarealen disponeras en betydande del — cirka 4 hektar — såsom försöksstation för statens trädgårdsförsök. Verksamheten vid denna försöksstation synes mycket lovande och innefattar dels fruktträdsförsök av olika slag, dels åtskilliga försök med köksväxter och bärbuskar.

Ekerums gård med inventarier betingade vid inköpet ett pris av 275 000 kronor. För att kunna genomföra köpet erhöll sällskapet från Knut och Alice Wallenbergs stiftelse ett anslag å 140 000 kronor under villkor, att egendomen användes för växtförädlings- och försöksverksamhet. Omedelbart efter förvärvet igångsattes vissa byggnads- och förbättringsarbeten för en kostnad av cirka 82 000 kronor. Sedermera har under årens lopp utförts ytterligare förbättringsarbeten, vilka dragit betydande kostnader.

Den 14 mars 1948 ingick Kalmar läns södra landsting såsom hälftendelägare i gården, varvid sällskapet och landstinget bildade en särskild stiftelse, vilken nu står såsom ägare. För stiftelsen, som benämnes stiftelsen Ekerums gård och lantmannaskola, gäller av Kungl. Maj:t den 15 juli 1949 fastställda stadgar. Enligt dessa har stiftelsen till ändamål, bland annat, att vid gården upprätthålla en lantmannaskola. Förverkligandet härav synes emellertid under nu rådande förhållanden få uppskjutas tills vidare. Enligt stadgarna har stiftelsen även till uppgift att i enlighet med sällskapets anvisningar vid gården anordna försöksverksamhet på jordbrukets område. Sådan verksamhet bedrives nu av sällskapet och stiftelsen i samverkan.

Då verksamheten vid stationen igångsattes, utgick sällskapet och statens trädgårdsförsök från att där skulle stationeras, bland andra, en försöksledare som skulle knytas till statens trädgårdsförsök och alltså bli helt statsavlönad. Vidare beräknades, att sällskapet skulle tillhandahålla vissa för stationen erforderliga lokaler, arbetskraft m. m. och att sällskapet härför skulle erhålla viss ersättning av statens trädgårdsförsök. Emellertid har statens medverkan vid försöksstationens finansiering i huvudsak begränsats till vissa mindre årliga bidrag. Dessa bidrag har för ett vart av budgetåren 1950/51 och 1951/52 utgjort 4 500 kronor. Bidragen har givetvis icke kunnat täcka de med stationens verksamhet förenade kostnaderna utan dessa har till betydande del måst bestridas av huvudmannen, som bland annat avlönat försökskrädgårdsmästare och annan erforderlig arbetskraft samt tillhandahållit lokaler.

Till belysande av kostnadernas storlek vid stationen redovisar sällskapet följande uppgifter för åren 1950 och 1951.

| | 1950 kronor | 1951 kronor |
|---|---|---|
| Avlöningar | 11 172 | 12 642 |
| Arrende, hyror, dragkraft, diverse förbrukningsartiklar m. m. | 1 930 | 3 150 |
| Konstgödsel, besprutningsmedel m. m. | 3 308 | 3 219 |
| Summa kronor | 16 410 | 19 011 |

Av de i tabellen upptagna avlöningsbeloppen avses 7 012 respektive 8 206 kronor för avlönande av försökskrädgårdsmästaren.

För att täcka kostnaderna har disponerats dels nyssnämnda statsbidrag och dels inkomsten av försålda produkter. Bidragen och försäljningsinkomsterna har emellertid icke varit tillräckliga för att täcka kostnaderna utan huvudmannen har båda åren måst tillskjuta medel, nämligen 2 976 kronor år 1950 och 5 687 kronor år 1951.

Av nu nämnda uppgifter framgår, att verksamheten vid stationen utgör en avsevärd belastning för huvudmannen. Nuvarande situation med stigande kostnader samtidigt som statsbidraget till verksamheten bibehållits vid oförändrad storlek inger allvarliga bekymmer. Kostnaderna för stationens drift torde under år 1952 bli betydligt högre än under år 1951. Bland annat uppgår försökskrädgårdsmästarens årslön numera till cirka 10 000 kronor. Därjämte måste man räkna med att behovet av byggnadsunderhåll och förbättringar å gården ökas för varje år. Å andra sidan kan man icke utgå från att inkomsterna för försålda produkter från trädgårdsförsöken skall stiga i samma grad som driftskostnaderna vid stationen. Med hänsyn härtill torde det i längden bli omöjligt att upprätthålla verksamheten vid stationen i nuvarande omfattning, därest icke statsmakterna lämnar ökat stöd.

Efter redogörelse för institutsstyrelsens motivering i övrigt samt i ärendet avgivna yttranden har *departementschefen* anfört följande.

»Vad till en början angår lönegradsplaceringen av laboratorerna, avdelningsföreståndarna, kansliskrivaren och trädgårdsmästaren får jag erinra om att denna fråga redan prövats och avgjorts av riksdagen (prop. nr 241/1952). Styrelsens övriga förslag anser jag mig kunna tillmötesgå endast i ringa utsträckning. Av nya tjänster är jag sålunda blott beredd att tillstyrka inrättandet av en assistentbefattning i lönegrad Cg 17 vid Alnarps trädgårdar och en kanslibiträdesbefattning i lönegrad Cg 11 vid institutionen för mejerilära. Kostnaden härför kan beräknas till 11 200 kronor. Därjämte förordar jag, att kamrerartjänsten — numera (prop. nr 241/1952) i lönegrad Ce 27 — och 3 kontorsbiträdestjänster i lönegrad Ce 8 överföres å ordinarie stat.

De olika förslagen beträffande biträdespersonal och extra personal anser jag mig kunna biträda endast i så måtto, att 1 000 kronor beräknas för tillfällig skrivhjälp å rektorsexpeditionen samt att det belopp, som avses för sådan hjälp vid trädgårdsförsöken, uppräknas med enahanda summa. I stället för en vaktmästartjänst vid institutionen för mejerilära vill jag föreslå, att till vaktmästarhjälp anslås 3 000 kronor.

Jag har icke något att erinra mot att ett belopp av 1 000 kronor beräknas för en extra föreläsare i den högre mejerikursen. För att möjliggöra anställandet av en administrativt skolad kraft torde vidare arvodet åt sekreteraren böra uppräknas till 2 400 kronor.

I detta sammanhang torde jag få upptaga frågan om uppräkning av arvodena till speciallärarna vid institutet. I likhet med motsvarande arvoden vid lantbrukshögskolan har dessa för innevarande budgetår höjts med omkring 10 procent. Denna höjning är emellertid enligt min mening icke tillräcklig i vissa fall. Jag föreslår därför, att arvode till speciallärare i högre mejerikursen samt i matematik vid högre trädgårdskursen skall utgå med 42 respektive 22 kronor för reducerad undervisningstimme, med 35 kronor till övriga speciallärare vid högre trädgårdskursen och vid driftsledarkursen med undantag dock för speciallärare i bokföring samt med 22 kronor till speciallärare i arbetspsykologi m. m. vid övriga kurser.

Vad jag nu föreslagit föranleder en ökning av medelsbehovet under anslaget med 26 100 kronor. Emellertid kommer härtill ökningar av automatisk karaktär. På grund av den under år 1952 beslutade löneregleringen för vissa tjänstemän (prop. nr 107, 146 och 241) bör anslaget höjas med 47 800 kronor. Beräknade löneklassförändringar medför ett ökat medelsbehov å 4 600 kronor. Vidare bör posten till rörligt tillägg uppräknas med 175 400 kronor. I anslutning till arvodesregleringen år 1952 bör slutligen det för arvode till montören vid maskininstitutionen avsedda beloppet uppräknas med 1 200 kronor. Sammanlagt behöver således förevarande anslag höjas med 255 100 kronor.

Å personalförteckningen bör kamrerartjänsten överföras till ordinarie stat. Vidare bör å förteckningen upptagas tre kontorsbiträdestjänster i lönegrad Ca 8.»

*Utskottet.* De skäl, som i motionerna I: 352 och II: 241 anförts för inrättandet av två assistenttjänster vid Ekerums och Tosemarkens trädgårdsförsöksstationer, finner utskottet beaktansvärda. Emellertid bör under nuvarande förhållanden största möjliga återhållsamhet iakttagas i fråga om inrättandet av nya tjänster. Utskottet anser sig därför icke kunna biträda motionärernas ifrågavarande förslag. På grund härav och då utskottet ej heller i övrigt har någon erinran mot Kungl. Maj:ts framställning hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts framställning samt med avslag i förevarande del å motionerna I: 352 och II: 241,

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut, som angivits i det föregående;

b) fastställa följande avlöningsstat för institutet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1953/54:

*Avlöningsstat.*

| | |
|---|---|
| 1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, *förslagsvis* .. | 366 700 |
| 2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, *förslagsvis* ..... | 15 100 |
| 3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, *förslagsvis* ..... | 484 400 |
| 4. Rörligt tillägg, *förslagsvis* ..... | 392 900 |
| Summa kronor | 1 259 100; |

c) till *Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut: Avlöningar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 1 259 100 kronor.

26:o) **Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut: Omkostnader.** Kungl. Maj:t har under punkten 30 (s. 65—71) föreslagit riksdagen att för ändamålet anvisa ett förslagsanslag av 488 200 kronor, vilket belopp med 80 000 kronor överstiger motsvarande anvisning för innevarande budgetår. Av den föreslagna medelsanvisningen hänför sig 220 900 kronor till statens trädgårdsförsök och 267 300 kronor till institutets övriga verksamhet.

I detta sammanhang har utskottet behandlat två inom riksdagen väckta, till utskottet hänvisade likalydande motioner, nämligen I: 352 av herr *Franzén m. fl.* samt II: 241 av herr *Staxäng m. fl.*, vari, såvitt nu är i fråga, hemställts, att — därest riksdagen lämnar utan bifall det under föregående anslagspunkt upptagna yrkandet om inrättande av två assistenttjänster vid Ekerums och Tosemarkens försöksstationer — posten driftkostnader vid stationerna måtte uppräknas till 25 000 kronor och att sålunda under förevarande anslag för budgetåret 1953/54 skall anvisas ett belopp av 507 200 kronor.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för motionerna, torde få hänvisas till dessa.

*Styrelsen för Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut* (skr. 27/8 och 11/12 1952) hemställer, att för budgetåret 1953/54 skall anvisas 526 900 kronor till omkostnader. Av nämnda belopp belöper 231 200 kronor på statens trädgårdsförsök och 295 700 kronor på institutets övriga verksamhet.

Vidare har *Göteborgs och Bohus läns hushållningssällskap* (skr. 11/3 1952) i anslutning till sitt förslag om inrättande av en assistenttjänst vid Tosemarkens försöksstation (se närmare föregående anslagspunkt) hemställt, att för nästa budgetår skall anvisas ett belopp av 3 250 kronor till stationens driftkostnader.

*Styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök* (remissutlåtande 3/10 1952) tillstyrker institutsstyrelsens förslag till omkostnadsstat för statens trädgårdsförsök.

Beträffande posten driftkostnader vid Ekerum och Tosemarken erinrar institutsstyrelsen om att den under avlöningsanslaget föreslagit inrättandet av två assistenttjänster. Vid bifall härtill är en höjning av denna post icke

nödvändig för nästa budgetår. Samtidigt understryker styrelsen emellertid att, därest assistenttjänsterna icke inrättas, posten måste höjas med lägst 19 000 kronor till 25 000 kronor. Styrelsen förordar dock inrättandet av assistenttjänsterna, då endast därigenom kontinuitet i försöksarbetet kan påräknas.

*Departementschefen* har anfört följande.

»Till en början torde jag få behandla medelsbehovet till institutets verksamhet utom trädgårdsförsöken. Av de skäl, institutsstyrelsen anfört, biträder jag förslaget att kostnaderna för städning och renhållning skall utbrytas från delposten övriga expenser och hänföras till en särskild delpost. Såsom institutsstyrelsen föreslagit torde den nya delposten böra uppföras med 71 400 kronor, vilket innebär en ökning av medelsanvisningen för ändamålet med 20 000 kronor. Till övriga expenser bör upptagas oförändrat belopp av 26 600 kronor. I fråga om delposterna bränsle, lyse och vatten, underhåll av byggnader samt ersättning till Alnarps trädgårdar för underhåll av parken anser jag en uppräkning med respektive 5 000, 1 000 och 2 000 kronor vara tillräcklig. Delposten kosthåll för elever bör i enlighet med institutsstyrelsens förslag höjas med 22 000 kronor. Vidare torde ett belopp av 12 000 kronor böra uppföras såsom en ny delpost till förbrukningsartiklar för institutionen för mejerilära. Övriga nu icke särskilt nämnda utgiftsposter bör för nästa budgetår upptagas med samma belopp som i gällande omkostnadsstat. Institutsstyrelsens beräkning av särskilda uppbördsmedel anser jag mig böra godtaga. Medelsbehovet torde med hänsyn härtill kunna minskas med 18 500 kronor.

I enlighet med det anförda torde nettoutgifterna för institutets verksamhet, utom trädgårdsförsöken, under nästa budgetåret böra uppskattas till (223 800 + 20 000 + 5 000 + 1 000 + 2 000 + 22 000 + 12 000 — 18 500 =) 267 300 (+ 43 500) kronor.

Vad härefter angår omkostnaderna för statens trädgårdsförsök kan jag tillstyrka att delposten dagsverken m. m. på grund av avtalsmässiga lönehöjningar uppräknas med 30 000 kronor. Däremot anser jag, att höjningen av posten reseersättningar ävensom delposterna ersättning till Norrlands trädgårdsskola i Söråker för personalkostnader m. m. och driftkostnader vid Öjebyns försöksstation kan begränsas till respektive 500, 2 500 och 1 500 kronor. Såsom jag anfört under institutets avlöningsanslag är jag icke beredd att tillstyrka inrättandet av de föreslagna assistenttjänsterna vid Ekerums och Tosemarkens försöksstationer. Med hänsyn härtill synes en uppräkning av bidraget till stationernas driftkostnader vara erforderlig. Höjningen torde emellertid böra begränsas till 2 000 kronor. I anslutning till vad jag föreslagit i det föregående torde även beträffande trädgårdsförsöken kostnaderna för städning och renhållning böra utbrytas från delposten övriga expenser och hänföras till en särskild delpost. Denna post ävensom övriga utgiftsposter torde böra bibehållas vid oförändrade belopp.

Medelsbehovet för statens trädgårdsförsök under nästa budgetår torde sålunda böra uppskattas till (184 400 + 30 000 + 500 + 2 500 + 1 500 + 2 000 =) 220 900 (+ 36 500) kronor.

Vid bifall till vad jag föreslagit i det föregående skulle Alnarpsinstitutets omkostnadsanslag för budgetåret 1953/54 behöva uppföras med (267 300 + 220 900 =) 488 200 (+ 80 000) kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa nya omkostnadsstater för institutet.»

*Utskottet.* Såsom framgår av den lämnade redogörelsen har Kungl. Maj:t bland annat föreslagit, att bidraget till driftkostnaderna för Ekerums och Tosemarkens försöksstationer skall uppräknas med 2 000 kronor. Då utskottet, som under föregående anslagspunkt avstyrkt inrättandet av de begärda assistenttjänsterna vid nämnda stationer, ej heller finner sig kunna förorda någon ytterligare uppräkning av ifrågavarande post, får utskottet avstyrka bifall till de föreliggande motionerna, jämväl såvitt nu är i fråga. Med anledning härav och då vad Kungl. Maj:t i övrigt anfört under denna anslagspunkt icke föranleder någon erinran från utskottets sida, hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts framställning samt med avslag i förevarande del å motionerna I: 352 och II: 241, till *Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut: Omkostnader* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 488 200 kronor.

27:o) **Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut: Materiel m. m.** Under tillstyrkande av Kungl. Maj:ts framställning under punkten 31 (s. 72) — innefattande anslagsanvisning med oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut: Materiel m. m.* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 34 000 kronor.

28:o) **Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut: Bokinköp och bokbindning för institutets bibliotek.** Tillstyrkande bifall till Kungl. Maj:ts framställning under punkten 32 (s. 72—73) — innebärande oförändrad medelsanvisning för ifrågavarande ändamål — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut: Bokinköp och bokbindning för institutets bibliotek* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 10 000 kronor.

29:o) **Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut: Stipendier m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts framställning under punkten 33 (s. 73) — innebärande medelsanvisning med oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut: Stipendier m. m.* för budgetåret 1953/54 anvisa ett anslag av 11 500 kronor.

30:o) **Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut: Trädgårdsekonomisk byrå.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts framställning under punkten 34 (s. 73—74) — som innefattar en anslagsökning med 3 000 kronor i enlighet med lantbruksstyrelsens förslag — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut: Trädgårdsekonomisk byrå* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 13 200 kronor.

31:o) **Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut: Inredning och utrustning.** Under punkten 35 (s. 74—76) har Kungl. Maj:t hemställt om ett anslag av 53 000 kronor, vilket belopp med 24 500 kronor överstiger motsvarande anvisning för löpande budgetår.

Efter närmare redogörelse för institutsstyrelsens anslagsäskande, lydande å 113 300 kronor, samt för yttrande av lantbruksstyrelsen i ärendet har *departementschefen* anfört följande.

»I likhet med institutsstyrelsen anser jag det nödvändigt att en viss upprustning av institutionen för mejerilära företages omedelbart. Jag kan sålunda biträda förslaget att 10 000 kronor skall anvisas för att ställa i ordning två laboratorierum till kontorslokaler. Ej heller har jag något att erinra mot att medel anvisas för inköp av möbler och kontorsmaskiner till dessa lokaler med tillhopa 13 000 kronor. Till institutionen för mejerilära bör sålunda för ifrågavarande ändamål beräknas sammanlagt 23 000 kronor.

Institutsstyrelsens äskanden i övrigt avser till en del ändamål, för vilka medel begärts redan tidigare. Därjämte bar emellertid även nya behov upptagits. Tillsammans har härför begärts ett belopp av 90 300 kronor. En så kraftig höjning av anslaget är jag icke beredd att förorda. För min del föreslår jag, att 30 000 kronor anvisas. En anslagsanvisning av denna storlek torde göra det möjligt för institutet att tillgodose de mest angelägna behoven. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t eller, efter Kungl. Maj:ts bemyndigande, på institutsstyrelsen att sedermera bestämma den närmare dispositionen av anslaget.»

*Utskottet.* Då utskottet icke har något att erinra mot Kungl. Maj:ts framställning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut: Inredning och utrustning* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 53 000 kronor.

32:o) **Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut: Lokala trädgårdsförsök och fasta försöksfält.** I enlighet med Kungl. Maj:ts framställning under punkten 36 (s. 76—77) — innebärande en anslagsökning med 6 000 kronor i överensstämmelse med institutsstyrelsens äskande för ändamålet — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut: Lokala trädgårdsförsök och fasta försöksfält* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 36 000 kronor.

33:o) **Specialgymnasiet för lantbruks-, mejeri- och skogsstuderande.** Kungl. Maj:ts framställning under punkten 37 (s. 77—79) innefattar en anslagsanvisning av 84 700 kronor, vilket belopp med 9 800 kronor understiger anvisningen för innevarande budgetår. Anslaget har å ena sidan ökats med ett belopp av 14 200 kronor, därav 13 200 kronor avsetts för lärarlöner och 1 000 kronor som ersättning för den förlust, som garantiföreningen för folkhögskolan Vilan haft för gymnasiet under räkenskapsåret 1950/51. Å andra sidan har anslaget minskats med 24 000 kronor för elevstipendier, för vilka medel i fortsättningen skall äskas under åttonde huvudtiteln.

*Utskottet.* I enlighet med framställningen hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Specialgymnasiet för lantbruks-, mejeri- och skogsstuderande* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 84 700 kronor.

34:o) **Understöd åt lanthushållningsseminariet å Rimforsa.** Kungl. Maj:ts förslag under punkten 38 (s. 79—82) innebär i förhållande till anvisningen för innevarande budgetår en uppräkning av anslaget med 20 300 kronor.

I samband härmed har utskottet behandlat två inom riksdagen väckta, till utskottet hänvisade likalydande motioner, nämligen I: 324 av herrar *Sunne* och *Eskilsson* samt II: 422 av fru *Ewerlöf m. fl.*, vari hemställts, att riksdagen måtte bevilja dels att statsbidraget till avlönings- och pensionskostnaderna för lärarpersonalen skall utgå med 100 procent i stället för 90 procent, dels att grundbidraget till driftkostnaderna skall höjas från 24 till 30 kronor för undervisningsdag och tilläggsbidraget från 1 krona 20 öre till 2 kronor för elev och dag, dels ock att bestämmelsen om bidragets maximering till ett belopp motsvarande tre fjärdedelar av de utav lantbruksstyrelsen godkända driftkostnaderna upphäves.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för motionerna, får utskottet hänvisa till dessa.

*Styrelsen för lanthushållningsseminariet å Rimforsa* (skr. 10/7 1952) hemställer, dels att tilläggsbidraget till seminariets driftkostnader skall höjas från 1 krona 20 öre för elev och dag till 2 kronor dels ock att seminariet för budgetåret 1953/54 skall tilldelas statsbidrag med 156 269 kronor.

*Lantbruksstyrelsen* (utlåtande 27/8 1952) föreslår, att anslaget för nästa budgetår skall uppräknas med 19 300 kronor till 157 300 kronor. Av ökningen avses 17 400 kronor för avlöningskostnader och pensionsavgifter för lärarpersonalen samt 1 900 kronor för driftkostnader.

Sedermera har *Fredrika Bremerförbundet* (skr. 1/11 1952) hemställt, dels att statsbidraget till avlönings- och pensionskostnaderna för lärarpersonalen skall utgå med 100 procent i stället för 90 procent, dels att grundbidraget till driftkostnaderna skall höjas till 30 kronor för undervisningsdag och tilläggsbidraget till 2 kronor för elev och dag, dels ock att bestämmelsen om bidragets maximering till ett belopp motsvarande tre fjärdedelar av de utav lantbruksstyrelsen godkända driftkostnaderna skall upphävas.

Såsom motivering för sitt förslag anför lantbruksstyrelsen, att den räknar med att statsbidrag för nästa budgetår skall utgå till bestridande av avlönings- och pensionskostnader för en föreståndarinna samt sex ordinarie och två extra ordinarie ämneslärarinnor. Ökningen i förhållande till motsvarande anvisning för innevarande budgetår är av automatisk karaktär. Den beror dels på de löne- och arvodestillägg, som från och med den 1 januari 1952 skall utgå till vissa statsanställda m. fl., dels på höjt arvode till föreståndarinnan (SFS 439/1952) och dels på beräknade löneklassförändringar.

I fråga om driftkostnaderna har styrelsen för seminariet anhållit, att tilläggsbidraget skall höjas från 1 krona 20 öre till 2 kronor. Enligt lantbruksstyrelsens förslag, för vilket närmare redogöres under anslagspunkten Lägre lantbruksundervisning m. m.: Understöd åt vissa lantbruksundervisningsanstalter: Driftkostnader, bör statsbidraget för lantbruksundervisningsanstalternas driftkostnader uppräknas med 15 procent. Vid bifall härtill skall i statsbidrag till seminariets driftkostnader utgå ett från 24 till 28 kronor höjt grundbidrag och ett tilläggsbidrag av 1 krona 40 öre. Då seminariets styrelse räknar med 10 924 elevdagar under läsåret 1953/54 uppskattas medelsbehovet till (28 $\times$ 360 + 1,40 $\times$ 10 924 =) i runt tal 25 400 kronor.

*Fredrika Bremerförbundet* anför i sin skrivelse, att den drivit lanthushållningsseminariet å Rimforsa sedan den 1 november 1907. Förbundet framhåller, att detta seminarium och Fackskolans lanthushållningsseminarium å Brogård är de enda utbildningsanstalterna för lanthushållslärarinnor i landet. Då seminariet å Rimforsa sedan åtskilliga år gått med betydande förlust, ser sig förbundet nödsakat att begära statsmakternas stöd för att överhuvudtaget kunna fortsätta med denna för hela landet nödvändiga undervisning. Förbundet lämnar härefter en översikt över seminariets tillkomst och utveckling samt de ekonomiska förhållandena under denna tid. Beträffande den närmare redogörelsen härför torde få hänvisas till framställningen. Till den del redogörelsen berör ekonomiska förhållanden torde här emellertid få återgivas följande.

Sedan år 1945 har seminariet börjat gå med förlust. Sålunda visar till exempel boksluten för respektive budgetår 1948/49, 1949/50 och 1950/51 underskott på respektive 7 862, 19 080 och 12 896 kronor. Enligt preliminärt bokslut för 1951/52 beräknas förlusten bli omkring 12 000 kronor. Denna avsevärda försämring beror delvis på att en del ganska omfattande reparationer blivit nödvändiga. Sålunda har förbundet låtit installera nya värme-

pannor, bygga om det så kallade småbruket, bygga nya balkonger, utföra tapetsering och lägga om värmepannorna till sågspånseldning. Samtidigt har den årliga driften, bortsett från dylika engångsutgifter, visat underskott. Det ändrade tidsläget har krävt mera personal för undervisningen och därmed ökade omkostnader. Vidare har genom statsmakternas beslut lärarinnorna fått i och för sig fullt berättigade löneförbättringar, medan statsbidraget till lönerna samtidigt nedskurits till 90 procent. Återstående tio procent innebär med nuvarande löner en svår belastning för huvudmannen. Härtill kommer att huvudmannen skall svara för en viss del av lärarinnornas pensionsavgifter.

Förbundet framhåller vidare, att frågan om seminariets fortsatta verksamhet nu kommit till en avgörande vändpunkt. Det synes förbundet ogörligt att driva en för hela landet viktig undervisningsanstalt, medan risken för förluster alltmer ökar. Utbildningen vid seminariet har hittills varit god. Enligt förbundet bör utbildningens standard icke sänkas genom inknappningar utan tvärtom höjas i takt med den stigande levnadsstandarden. Det synes förbundet meningslöst att exempelvis bedriva undervisning i hushållsgöromål, om man icke har tillgång till den maskinella utrustning, som blir allt vanligare i svenska hem. Vidare bör man icke mer än vad som kan anses nödvändigt ur undervisningssynpunkt belasta eleverna med rena rutingöromål. Förbundet anser, att det numera är en samhällets gemensamma uppgift att stödja denna betydelsefulla undervisning. Om sådant stöd icke lämnas i föreslagen omfattning, kan förbundet icke fortsätta att driva seminariet utan kommer att nedlägga verksamheten. Förbundet är därvid villigt att först hembjuda seminariet till staten, innan andra planer för egendomens användande prövas.

En höjning av statsbidraget synes förbundet vara det naturligaste sättet att stödja seminariet i detta läge. Statsbidraget utgår nu efter samma principer som för lanthushållsskolorna. Enligt förbundet borde en avsevärd skillnad föreligga mellan dessa skolor och den undervisningsanstalt, som skall utbilda skolornas lärarpersonal. Såsom statsbidraget är konstruerat för närvarande, förutsättes att huvudmannen tillskjuter en avsevärd del av kostnaderna för lärarnas avlöning och driften i övrigt. Detta kan enligt förbundet anses fullt naturligt, då huvudmannen är ett landsting som fallet är beträffande de flesta lanthushållsskolorna. Vid nuvarande förhållanden med höjda löner och stegrade priser innebär denna anordning emellertid en orimlig belastning för en enskild organisation.

*Departementschefen* har anfört följande.

»Utbildningen av lanthushållslärarinnor äger rum dels vid en särskild linje vid Fackskolan för huslig ekonomi i Uppsala, dels ock vid Fredrika Bremerförbundets lanthushållningsseminarium å Rimforsa. Fackskolan sorterar under skolöverstyrelsen och åtnjuter bidrag från anslag under åttonde huvudtiteln, medan seminariet är underställt lantbruksstyrelsen och får bidrag från anslag under förevarande huvudtitel. Undervisningen omfattar i väsentliga delar samma ämnen, och utbildningen ger samma kompetens.

Den nuvarande utbildningen har emellertid varit föremål för viss kritik. Sålunda har man bland annat anmärkt, att den är alltför elementär och därjämte innefattar praktiskt rutinarbete i alltför stor utsträckning. I den mån ökade krav ställes på rationaliseringen av det husliga arbetet och de grenar av lanthushållningen, som tillhör lanthushållslärarinnornas områden, framträder behovet av en förbättring av dessas utbildning allt starkare. Enligt min mening är tiden nu inne att låta utreda frågan hur denna utbildning bör ordnas. Jag har därför för avsikt att i samråd med chefen för ecklesiastikdepartementet begära bemyndigande av Kungl. Maj:t att få tillkalla särskilda sakkunniga för sådant ändamål. Eftersom utbildningen har nära samband med skolornas resurser i fråga om lokaler och material m. m., kommer utredningen uppenbarligen att få behandla även dessa spörsmål.

I avbidan på resultatet av utredningen är jag icke beredd att nu tillstyrka några andra ändringar i grunderna för bidragen till seminariet än att, i enlighet med vad jag ämnar föreslå beträffande de lägre lantbruksundervisningsanstalterna, grundbidraget skall höjas från 24 till 26 kronor för dag och tilläggsbidraget från 1 krona 20 öre till 1 krona 40 öre för elev och undervisningsdag. Detta medför en höjning av anslaget med (2 × 360 + 0,20 × 10 924 =) i runt tal 2 900 kronor. Lantbruksstyrelsens beräkning av medelsbehovet för avlöningskostnader och pensionsavgifter för lärarpersonalen synes böra godtagas.

Förevarande anslag bör alltså höjas med (2 900 + 17 400 =) 20 300 kronor och bestämmas till (138 000 + 20 300 =) 158 300 kronor.»

*Utskottet.* I motionerna I: 324 och II: 422 har yrkats dels att statsbidraget till avlönings- och pensionskostnaderna för lärarpersonalen skall utgå med 100 procent i stället för 90 procent, dels att grundbidraget till driftkostnaderna skall höjas till 30 kronor för undervisningsdag och tilläggsbidraget till 2 kronor för elev och dag, dels ock att bestämmelsen om bidragets maximering till ett belopp motsvarande tre fjärdedelar av de utav lantbruksstyrelsen godkända driftkostnaderna skall upphävas. Med anledning härav får utskottet erinra om att riksdagen så sent som år 1951 fattade beslut om de nu gällande grunderna för statsbidrag till seminariet och därvid fastställde gemensamma grunder för seminariet och de lägre lantbruksundervisningsanstalterna. Efter viss höjning av statsbidraget år 1952 har Kungl. Maj:t nu, såsom framgår av det föregående, för budgetåret 1953/54 föreslagit ytterligare ökning därav, nämligen av grundbidraget från 24 till 26 kronor för dag och av tilläggsbidraget från 1 krona 20 öre till 1 krona 40 öre för elev och undervisningsdag. Samtidigt har emellertid departementschefen uttalat sin avsikt att låta vidtaga en översyn av utbildningen av lanthushållslärarinnorna. Departementschefen har därvid understrukit, att vid översynen uppenbarligen kommer att behandlas även frågan om skolornas resurser beträffande lokaler och material m. m. Vid sådant förhållande synes enligt utskottets mening resultatet av översynen böra avvaktas, innan någon ändring i grunderna för statsbidraget överväges.

Mot Kungl. Maj:ts förslag till höjning av grundbidraget och tilläggsbidraget har utskottet intet att erinra.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts framställning samt med avslag å motionerna I: 324 och II: 422, till *Understöd åt lanthushållningsseminariet å Rimforsa* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 158 300 kronor.

35:o) **Lägre lantbruksundervisning m. m.: Kurser i hovbeslag och maskinreparation vid Alnarp.** I enlighet med Kungl. Maj:ts framställning under punkten 39 (s. 82—83) — som innebär anslagsökning med 900 kronor — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Lägre lantbruksundervisning m. m.: Kurser i hovbeslag och maskinreparation vid Alnarp* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 20 600 kronor.

36:o) **Lägre lantbruksundervisning m. m.: Lägre mejeriskolor.** Tillstyrkande Kungl. Maj:ts framställning under punkten 40 (s. 83—84) — innefattande en anslagsökning med 3 700 kronor till följd av höjda timlärararvoden och minskad reservation å anslaget — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Lägre lantbruksundervisning m. m.: Lägre mejeriskolor* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 14 400 kronor.

37:o) **Lägre lantbruksundervisning m. m.: Lantbruksskolan vid Ultuna: Avlöningar.** Kungl. Maj:ts framställning under punkten 41 (s. 84—85) innefattar — förutom hemställan till riksdagen att godkänna ändrad avlöningsstat — en anslagsanvisning av 83 300 kronor, vilket belopp med 12 000 kronor överstiger anvisningen för innevarande budgetår. Anslaget har å ena sidan minskats med ett belopp av 4 000 kronor till följd av att inkomsterna stigit samt å andra sidan ökats med i runt tal 16 000 kronor. Av ökningen har 5 900 kronor avsetts för höjd ersättning till lantbrukseleverna i tvåårskursens yngre avdelning samt återstoden för reglerad befordringsgång och höjda lönetillägg.

*Utskottet.* Utskottet har icke någon erinran mot framställningen och hemställer följaktligen,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för lantbruksskolan vid Ultuna, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1953/54:

*Avlöningsstat.*

| | | |
|---|---|---|
| 1. | Avlöningar till ordinarie tjänstemän, *förslagsvis* .... | 28 100 |
| 2. | Avlöningar till icke-ordinarie personal ..... | 35 800 |
| 3. | Rörligt tillägg, *förslagsvis* ..... | 19 400 |
| | Summa kronor | 83 300; |

b) till *Lägre lantbruksundervisning m. m.: Lantbruksskolan vid Ultuna: Avlöningar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 83 300 kronor.

38:o) **Lägre lantbruksundervisning m. m.: Lantbruksskolan vid Ultuna: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag under punkten 42 (s. 85) — innebärande anslagsanvisning för ändamålet med oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Lägre lantbruksundervisning m. m.: Lantbruksskolan vid Ultuna: Omkostnader* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 9 100 kronor.

39:o) **Lägre lantbruksundervisning m. m.: Understöd åt vissa lantbruksundervisningsanstalter: Avlöningar.** Kungl. Maj:ts under punkten 43 (s. 85—87) gjorda framställning innefattar anslagsanvisning till avlöningar med 5 650 000 kronor.

Efter redogörelse för lantbruksstyrelsens äskande, lydande å 5 667 000 kronor, har *departementschefen* anfört följande.

»Jag är icke beredd att föreslå en uppräkning av anslaget på grund av utvidgad undervisningsverksamhet. I övrigt torde emellertid lantbruksstyrelsens beräkning av medelsbehovet under anslaget böra godtagas. Jag förordar därför, att anslaget för nästa budgetår skall uppföras med ett avrundat belopp av 5 650 000 kronor. I förhållande till det anslag, som anvisats för innevarande budgetår, innebär detta en ökning med 650 000 kronor.»

*Utskottet.* Kungl. Maj:ts framställning har ej givit utskottet anledning till erinran. Utskottet hemställer därför,

att riksdagen må till *Lägre lantbruksundervisning m. m.: Understöd åt vissa lantbruksundervisningsanstalter: Avlöningar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 5 650 000 kronor.

40:o) **Lägre lantbruksundervisning m. m.: Understöd åt vissa lantbruksundervisningsanstalter: Driftkostnader.** Kungl. Maj:ts framställning under punkten 44 (s. 87—88) innefattar anslagsanvisning för ändamålet med 1 813 000 kronor eller 183 000 kronor mera än motsvarande anvisning för innevarande budgetår.

*Departementschefen* har — efter redogörelse för lantbruksstyrelsens anslagsäskande, vilket lyder å 1 965 000 kronor — i ärendet anfört följande.

»Med hänsyn till de allmänna kostnadsstegringarna uppräknades bidraget till driftkostnaderna så sent som i fjol med 20 procent. Enligt vad lantbruksstyrelsen uppgivit har denna höjning emellertid icke visat sig tillräcklig för att täcka skolornas merutgifter. Styrelsen har därför föreslagit, att statsbidraget skall ökas med ytterligare 15 procent. Enligt min mening synes det vara ofrånkomligt att bevilja de lägre lantbruksundervisningsanstalterna någon kompensation för det senaste årets prisstegringar. Jag förordar sålunda, att grundbidraget för lantbruks-, lantmanna- och lanthushållsskolorna skall höjas från 24 till 26 kronor för dag. För trädgårds- och fruktodlingsskolorna bör i anslutning härtill grundbidraget fastställas till 12 900 respektive 6 450 kronor. Därjämte torde tilläggsbidraget för samtliga skolor böra höjas från 1 krona 20 öre till 1 krona 40 öre för elev och dag, dock att beträffande maskinskötarkurser motsvarande höjning bör ske från 2 kronor 40 öre till 2 kronor 80 öre. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att vidtaga de författningsändringar, som vid bifall härtill blir erforderliga.

De nya bidragsgrunder, som jag förordat, medför en höjning av anslaget med i runt tal 183 000 kronor. Då jag icke anser mig kunna tillstyrka en ökad medelsanvisning med hänsyn till utvidgning av kursverksamheten, skulle alltså till bidrag till driftkostnader vid vissa lägre lantbruksundervisningsanstalter för nästa budgetår behöva anvisas ett belopp av (1 630 000 + 183 000 =) 1 813 000 kronor.»

*Utskottet.* Utskottet biträder Kungl. Maj:ts framställning och hemställer,

att riksdagen må till *Lägre lantbruksundervisning m. m.: Understöd åt vissa lantbruksundervisningsanstalter: Driftkostnader* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 1 813 000 kronor.

41:o) **Lägre lantbruksundervisning m. m.: Understöd åt vissa lantbruksundervisningsanstalter: Bidrag till arvoden åt skolläkare.** I enlighet med Kungl. Maj:ts framställning under punkten 45 (s. 89) — innebärande oförändrad medelsanvisning för ändamålet — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Lägre lantbruksundervisning m. m.: Understöd åt vissa lantbruksundervisningsanstalter: Bidrag till arvoden åt skolläkare* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 10 000 kronor.

42:o) **Lägre lantbruksundervisning m. m.: Bidrag till jordbrukets yrkesskolor.** Kungl. Maj:t har under punkten 46 (s. 90—91) föreslagit riksdagen att för ändamålet anvisa ett med 62 000 kronor till 367 000 kronor höjt belopp, därav 260 000 kronor avsetts för avlöningar för lärarpersonalen och skolornas förmän samt 107 000 kronor för driftkostnader. Anslagsökningen

har föranletts dels av löneregleringen för vissa statsanställda och nytt kollektivavtal för förmanspersonalen vid skolorna dels ock av höjt driftkostnadsbidrag.

*Utskottet.* I överensstämmelse med Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Lägre lantbruksundervisning m. m.: Bidrag till jordbrukets yrkesskolor* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 367 000 kronor.

43:o) **Lägre lantbruksundervisning m. m.: Bidrag till särskilda utbildningskurser.** Kungl. Maj:ts framställning under punkten 47 (s. 91—95) om anvisande för ändamålet av ett reservationsanslag av 124 000 kronor innefattar i förhållande till anvisningen för innevarande budgetår en höjning av anslaget med 51 000 kronor. På grund av en beräknad reservation av 16 100 kronor innebär förslaget, att för nästa budgetår sammanlagt omkring 140 000 kronor skulle komma att stå till förfogande för ifrågavarande kursverksamhet. Det avses, att Kungl. Maj:t skall äga bestämma, vilka kurser som under nästa budgetår skall få anordnas inom nämnda kostnadsram.

*Utskottet.* Utskottet biträder Kungl. Maj:ts framställning och hemställer följaktligen,

att riksdagen må till *Lägre lantbruksundervisning m. m.: Bidrag till särskilda utbildningskurser* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 124 000 kronor.

44:o) **Lägre lantbruksundervisning m. m.: Understöd åt elever vid lägre lantbruksundervisningsanstalter m. m.** Jämlikt Kungl. Maj:ts under punkten 48 (s. 95—97) gjorda framställning — innefattande medelsanvisning enligt de nya stipendiegrunderna med ett från 1 300 000 kronor till 1 610 000 kronor höjt belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Lägre lantbruksundervisning m. m.: Understöd åt elever vid lägre lantbruksundervisningsanstalter m. m.* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 1 610 000 kronor.

45:o) **Lägre lantbruksundervisning m. m.: Bidrag till byggnadsarbeten vid vissa lantbruksundervisningsanstalter.** Under punkten 49 (s. 97—98) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för budgetåret 1953/54 till ändamålet anvisa ett reservationsanslag av 2 500 000 kronor, innebärande anslagsanvisning med oförändrat belopp.

*Utskottet.* Utskottet, som biträder Kungl. Maj:ts framställning, hemställer,

att riksdagen må till *Lägre lantbruksundervisning m. m.: Bidrag till byggnadsarbeten vid vissa lantbruksundervisningsanstalter* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 2 500 000 kronor.

46:o) **Lägre lantbruksundervisning m. m.: Bidrag till undervisningsmateriel för maskinundervisning.** I enlighet med Kungl. Maj:ts framställning under punkten 50 (s. 98) — innebärande en med 15 000 kronor höjd medelsanvisning — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Lägre lantbruksundervisning m. m.: Bidrag till undervisningsmateriel för maskinundervisning* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 165 000 kronor.

47:o) **Bidrag till hushållningssällskapens undervisningsverksamhet m. m.** Kungl. Maj:ts framställning under punkten 51 (s. 98—100) innefattar anslagsanvisning för ändamålet med 1 266 500 kronor, vilket belopp med 183 500 kronor understiger motsvarande anvisning för innevarande budgetår.

I detta sammanhang har utskottet behandlat två inom riksdagen väckta, till utskottet hänvisade likalydande motioner, nämligen I: 192 av herr *Larsson, Sigfrid, m. fl.* och II: 243 av herr *Adolfsson m. fl.*, i vilka motioner hemställts, att riksdagen måtte besluta, att för undervisningskurser avsedd del av anslaget Bidrag till hushållningssällskapens undervisningsverksamhet m. m. uppföres som ett rent förslagsanslag.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för motionerna, får utskottet hänvisa till dessa.

*Lantbruksstyrelsen* (skr. 27/8 1952) hemställer, dels att anslaget för nästa budgetår skall sänkas med 165 000 kronor till 1 285 000 kronor, dels ock en utvidgning av bestämmelserna om traktamentsersättning till lärare och instruktörer, som anlitas i verksamheten. I en vid skrivelsen fogad framställning anhåller Föreningen skogs- och lantbruksfilm om ett anslag å 50 000 kronor för framställning av undervisnings- och instruktionsfilmer ävensom bildserier på jordbrukets och trädgårdsodlingens områden.

*Hushållningssällskapens förbund* (skr. 30/9 1952) hemställer, att anslaget med hänsyn till de ytterligare kostnadsstegringar, som inträffat efter det anslaget för budgetåret 1952/53 fastställts, skall uppräknas med 15 procent.

Lantbruksstyrelsens beräkning av medelsbehovet under anslaget för nästa budgetår framgår av följande tablå, i vilken till jämförelse upptagits för budgetåret 1952/53 beviljade belopp.

| | Anvisat för 1952/53 | Föreslaget för 1953/54 |
|---|---|---|
| 1. Undervisningskurser | 1 372 000 | 1 200 000 |
| 2. Studieresor | 43 500 | 40 000 |
| 3. Undervisningsfilm och bildserier | 34 500 | 45 000 |
| Summa kronor | 1 450 000 | 1 285 000 |

Efter en närmare redogörelse för lantbruksstyrelsens framställning har *departementschefen* anfört följande.

»Såsom anförts i det föregående har för innevarande budgetår på grund av omläggning av redovisningsåret för muntliga undervisningskurser och studieresor beräknats medel för ett och ett halvt år. Till följd härav har nämnda poster uppräknats med 262 000 respektive 14 500 kronor. För att tillgodose det ökade medelsbehovet med anledning av utvidgad kursverksamhet och stegrade resekostnader vill jag föreslå, att ifrågavarande poster icke skall nedräknas med mer än 172 000 respektive 11 500 kronor. Med hänsyn härtill torde för nästa budgetår för undervisningskurser böra upptagas 1 200 000 kronor och för studieresor 32 000 kronor. Någon höjd medelsanvisning till statsbidag till undervisningsfilm och bildserier kan jag däremot icke tillstyrka.

Enligt nuvarande bestämmelser utgår ingen traktamentsersättning till sådana vid kurser anlitade lärare och instruktörer, som ej är anställda hos hushållningssällskap eller vid statsunderstödd lantbruksundervisningsanstalt. Lantbruksstyrelsen föreslår, att statsbidrag till traktamenten efter styrelsens beprövande skall utgå även till ifrågavarande lärare och instruktörer. Då nuvarande bestämmelser i många fall visat sig vara ett hinder för att vid behov få lämpliga personer att ställa sig till förfogande för verksamheten, anser jag mig böra biträda styrelsens förslag. Jag förutsätter emellertid därvid, att traktamentsersättning kommer att beviljas endast i sådana fall, där det anses särskilt motiverat. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att vidtaga de författningsändringar, som blir erforderliga vid bifall härtill.

Förevarande anslag skulle sålunda för nästa budgetår behöva uppföras med (1 200 000 + 32 000 + 34 500 =) 1 266 500 kronor.»

*Utskottet.* Med anledning av det i motionerna I: 192 och II: 243 framförda yrkandet vill utskottet erinra om att förevarande anslag, som tidigare varit obetecknat, från och med budgetåret 1951/52 ändrades till förslagsanslag. Såsom skäl härför anfördes därvid, att det med anslagets dåvarande karaktär mötte stora svårigheter att med hänsyn till det beräknade bidragsbehovet fördela de för kursverksamheten avsedda medlen. Till följd härav hade denna verksamhet i många fall kunnat påbörjas först vid en alltför sen tidpunkt. Förseningen hade i sin tur ofta medfört, att kursplanerna icke kunnat följas eller att kurserna kommit att fortgå även sedan vårbruket tagit sin början. Genom att anslaget uppfördes såsom förslagsanslag i den del det avsåg kursverksamheten skulle dessa olägenheter försvinna.

I fråga om anslagets disposition föreskrev Kungl. Maj:t, att anslaget till kursverksamheten icke skulle få överskridas utan Kungl. Maj:ts medgivande. Såsom motionärerna framhållit har emellertid denna inskränkning i praktiken medfört, att nyssnämnda olägenheter alltjämt kvarstår. En framställning om anslagets överskridande kan nämligen icke göras, förrän det beräknade medelsbehovet under budgetåret kan överblickas, och beslut i ärendet erhållas först sedan en avsevärd tid av budgetåret förflutit. För att denna gagnande undervisningsverksamhet icke skall hämmas genom berörda olägenheter förordar utskottet i anslutning till motionärernas yrkande, att den del av anslaget, som avser kursverksamhet, skall få disponeras utan hittillsvarande begränsning. De under anslaget ingående posterna studieresor samt framställning av undervisningsfilm och bildserier bör dock även i fortsättningen icke få överskridas.

Då utskottet icke har något att erinra mot anslagsberäkningen eller Kungl. Maj:ts förslag i övrigt, hemställer utskottet,

1) att riksdagen må till *Bidrag till hushållningssällskapens undervisningsverksamhet m. m.* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 1 266 500 kronor;

2) att riksdagen må bifalla motionerna I: 192 och II: 243.

48:o) **Bidrag till upplysnings- och undervisningsverksamhet rörande biodling.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts framställning under punkten 52 (s. 100—101) — innefattande anslagsanvisning för ändamålet med oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till upplysnings- och undervisningsverksamhet rörande biodling* för budgetåret 1953/54 anvisa ett anslag av 15 000 kronor.

49:o) **Reseunderstöd för studier på jordbrukets område.** Jämlikt Kungl. Maj:ts under punkten 53 (s. 101) gjorda framställning — som innebär anslagsökning med 2 500 kronor — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Reseunderstöd för studier på jordbrukets område* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 20 000 kronor.

## E. Hästavel och boskapsskötsel m. m.

50:o) **Nötboskapsavelns befrämjande: Befrämjande i allmänhet av nötboskapsaveln.** Under punkten 58 (s. 109—112) har Kungl. Maj:t i enlighet med en framställning av lantbruksstyrelsen hemställt om oförändrat anslag för ändamålet.

I sitt anslagsäskande har styrelsen räknat med att av anslaget ett belopp av högst 51 000 kronor skall få användas för bidrag till nämnden för avkommeundersökning av tjurar för att under år 1953 utföra orienterande undersökning av tjurars produktionsanlag. Tillika har styrelsen anhållit, att av det överskott, som kan komma att uppstå å anslaget för innevarande budgetår, få disponera motsvarande belopp, högst 51 000 kronor, för samma ändamål under år 1952. Styrelsen har härvid anfört, att hushållningssällskapens förbund, Riksorganisationen Sveriges seminföreningar, Avelsföreningen för svensk röd och vit boskap, Avelsföreningen för svensk låglandsboskap och Avelsföreningen för svensk kullig boskap träffat avtal om att gemensamt främja ett tillförlitligt urval av för aveln lämpliga nötkreatur genom ifrågavarande nämnd. Denna består av sju ledamöter, av vilka förbundet och riksorganisationen utser vardera två, avelsföreningarna gemensamt två samt de sålunda utsedda gemensamt en ledamot. Nämnden skall vidare med sig adjungera en av lantbruksstyrelsen utsedd person, som äger deltaga i överläggningarna men ej i besluten. Avtalet löper med ett års uppsägningstid, dock att det kan upphöra att gälla tidigast med ingången av år 1955.

*Departementschefen* har anfört följande.

»Från förevarande anslag utgår för närvarande bidrag till stambokföring och registrering av nötboskap ävensom till bekämpandet av ärftliga fel hos nötkreatur samt till tjurhållning vid mindre jordbruk. Framför allt på grund av den ökade anslutningen till seminverksamheten har numera bidragsbehovet för sistnämnda ändamål undergått en väsentlig minskning. Emellertid har i stället nya uppgifter anmält sig på området.

Såsom lantbruksstyrelsen framhållit har sålunda behovet av tillförlitliga urvalsmetoder gjort sig allt starkare gällande under senare år. Såväl från det allmännas sida som av hushållningssällskap och enskilda sammanslutningar har frågan ägnats ökad uppmärksamhet. De avkommeundersökningar, som redan kommit i gång, utföres emellertid av skilda organ utan några enhetliga riktlinjer, vilket såsom styrelsen framhållit medfört vissa olägenheter. Även enligt min mening är det därför angeläget, att undersökningarna sammanföres under en central ledning. Av det förut anförda framgår, att överenskommelse redan träffats mellan vissa sammanslutningar om tillskapandet av ett särskilt organ, nämnden för avkommeundersökningar av tjurar (N. A. T.), för att gemensamt främja ett tillförlitligt urval av för avel lämpliga nötkreatur. Till nämndens uppgifter hör att undersöka tjurar-

nas mjölkanlag med ledning av döttrarnas avkastning. Man avser därvid att snabbt gallra ut de för avel olämpliga tjurarna genom att låta samtliga tjurar, som kan bli föremål för avkommeundersökning, undergå orienterande sådan undersökning, grundad på döttrarnas avkastning under deras första laktationsår. Därigenom får man å andra sidan även fram de tjurar, som har goda mjölkanlag och därför bör undergå fullständig avkommeundersökning, varvid hänsyn tages till döttrarnas avkastning under hela den tid, de varit underkastade A- eller B-kontroll. Den orienterande undersökningen avses skola vara kostnadsfri, medan kostnaden för den fullständiga undersökningen skall helt bestridas av den, som begärt densamma.

Ifrågavarande undersökningar är uppenbarligen av grundläggande betydelse för de åtgärder, som på nötboskapsavelns område främjas med bidrag från förevarande anslag. Mot vad styrelsen härutinnan anfört har jag icke något att erinra. Jag förordar således, att 51 000 kronor skall beräknas som bidrag till nämnden för dess verksamhet rörande de orienterande undersökningarna under nästa budgetår. Med hänsyn till att verksamheten skall kunna bedrivas även innevarande budgetår, har jag heller intet att erinra mot att bidrag skall utgå även för denna tid. Därest riksdagen icke har något att erinra häremot, torde därför högst 51 000 kronor av odisponerade medel av anslaget få användas för ändamålet. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t eller, efter Kungl. Maj:ts bemyndigande, styrelsen att meddela närmare föreskrifter om dispositionen av dessa medel.

Mot styrelsens beräkning av medelsbehovet i övrigt har jag intet att erinra.»

*Utskottet.* Medelsberäkningen under anslaget föranleder icke någon erinran från utskottets sida.

I likhet med departementschefen anser utskottet det vara av stor betydelse att de undersökningar av tjurarnas anlagstyp med ledning av avkommans beskaffenhet, som hittills utan enhetliga riktlinjer bedrivits av skilda organ och sammanslutningar, samordnas under en central ledning. Den för detta ändamål tillkomna nämnden för avkommeundersökningar av tjurar synes enligt utskottet vara lämpligt sammansatt och sålunda väl ägnad för uppgiften i fråga. Då nyssnämnda undersökningar är av grundläggande betydelse för de olika åtgärder på nötboskapsavelns område, som främjas med bidrag från detta anslag, har utskottet icke något att erinra mot att medel till nämndens verksamhet rörande de orienterande undersökningarna utgår från anslaget. Utskottet förordar sålunda i anslutning till Kungl. Maj:ts förslag att dels 51 000 kronor av anslaget för nästa budgetår, dels högst motsvarande belopp av odisponerade medel å anslaget för innevarande budgetår skall få användas för ändamålet.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Nötboskapsavelns befrämjande: Befrämjande i allmänhet av nötboskapsaveln* för budgetåret 1953/54 anvisa ett anslag av 367 500 kronor.

51:o) **Nötboskapsavelns befrämjande: Understöd åt kontrollföreningsverksamhet.** Under punkten 59 (s. 112—117) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att anvisa ett belopp av 504 900 kronor, innebärande anslagsökning med 83 000 kronor. Beräkningen innefattar en uppräkning av anslaget med 73 000 kronor till den allmänna bidragsverksamheten samt med 10 000 kronor till verksamhetens övervakning m. m.

I detta sammanhang har utskottet behandlat två inom riksdagen väckta, till utskottet hänvisade likalydande motioner, nämligen I: 91 av herr *Andersson, Lars,* och herr *Bergh* samt II: 118 av herr *Larsson* i Hedenäset *m. fl.,* vari hemställts, att riksdagen måtte under förevarande anslag för budgetåret 1953/54 anvisa ett belopp av 10 000 kronor till demonstrationsförsök inom Norrbottens län.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för motionerna, får utskottet hänvisa till dessa.

*Lantbruksstyrelsen* har i sina anslagsäskanden hemställt, att anslaget skall höjas med 54 100 kronor till 476 000 kronor. Därvid har styrelsen föreslagit, att årsbidrag till kontrollförening skall höjas beträffande A- och B-kontroll från högst 15 till högst 20 kronor för medlem med besättning om högst tio kor och i fråga om kontroll genom provmjölkningsringar från 1 krona till 1 krona 50 öre för varje ko, tillhörig medlem med besättning om högst tio kor. Beräkningen innefattar å ena sidan en uppräkning av anslaget med tillhopa 151 000 kronor. Beloppet fördelar sig med 133 000 kronor på kontrollen av nötkreatursbesättning genom besök av kontrollassistent eller genom provmjölkningsring och med 18 000 kronor på demonstrationsförsök. Å andra sidan innebär medelsberäkningen en minskning med sammanlagt 96 900 kronor. Minskningen är föranledd av att medel till överkontrollassistenter — vid bifall till styrelsens yrkande under hushållningssällskapens avlöningsanslag om inrättande av 26 husdjursinstruktörer — icke längre behöver anvisas under förevarande anslag.

Vidare har *hushållningssällskapens förbund* hemställt, dels att omfattningen av och formerna för den fortsatta kontrollföreningsverksamheten måtte allsidigt utredas, dels ock att — i avbidan på utredningens resultat — anslaget till verksamheten måtte uppräknas till ett belopp, som motsvarar de senaste årens kostnadsstegringar.

Beträffande höjningen av beloppet till demonstrationsförsök har lantbruksstyrelsen framhållit, att rådgivnings- och upplysningsverksamhet i anslutning till mjölkboskapskontrollen är av utomordentligt stor betydelse för utfodringens ordnande. Särskilt värdefulla synes utfodringsförsöken vara. Dessa avser, bland annat, att ett antal jordbrukare under sakkunnig ledning skall ordna utfodringen rationellt och i övrigt på sådant sätt, att den kan tjäna som mönster för jordbrukare i trakten. Det synes därför styrelsen angeläget att bereda hushållningssällskapen ökade möjligheter att anordna dylika försök. Anslagsbehovet torde böra beräknas till samma belopp som

styrelsen upptagit i sina anslagsäskanden för innevarande budgetår eller 25 000 kronor.

*Departementschefen* har anfört.

»Med hänsyn till de kostnadsstegringar, som inträffat sedan bidragen för A- och B-kontroll samt kontroll genom provmjölkningsringar fastställdes, är jag beredd att förorda någon höjning av bidragsbeloppen. Jag kan emellertid icke tillstyrka en större ökning än beträffande A- och B-kontroll från högst 15 till högst 18 kronor för medlem med besättning om högst tio kor och i fråga om kontroll genom provmjölkningsringar från 1 krona till 1 krona 25 öre för varje ko, tillhörig medlem med besättning om högst tio kor. Merutgiften härför torde kunna beräknas till cirka 73 000 kronor. Jag förordar sålunda, att anslaget uppräknas med nämnda belopp. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att vidtaga de författningsändringar, som blir erforderliga vid bifall härtill.

Vad angår förslaget av hushållningssällskapens förbund att omfattningen av och formerna för den fortsatta kontrollföreningsverksamheten skall allsidigt utredas, torde jag få erinra om att grunderna för verksamheten fastställdes av riksdagen så sent som år 1950. Enligt min mening bör därför samlas ytterligare någon tids erfarenhet, innan frågan om eventuella ändringar i verksamheten ånyo upptages till övervägande.

Såsom jag närmare kommer att anföra under avlöningsanslaget för hushållningssällskapen är jag icke beredd att tillstyrka inrättandet av husdjursinstruktörsbefattningar hos sällskapen. Den centrala övervakningen av kontrollverksamheten torde sålunda böra fortgå i nuvarande form. Ej heller kan jag biträda förslaget om arvoden jämlikt kommittékungörelsen till kontrollnämndens ledamöter. Den föreslagna höjningen av statsbidraget till verksamhetens övervakning m. m. anser jag mig icke kunna biträda i vidare mån än att bidraget på grund av den arvodeshöjning till överkontrollassistenterna, varom beslut meddelades förra året, samt ökade resekostnader och traktamentsersättningar bör uppräknas med (7 500 + 2 500 =) 10 000 kronor.

Även för nästa budgetår torde för demonstrationsförsök böra beräknas ett oförändrat belopp av 7 000 kronor.

Vid bifall till vad jag sålunda förordat skulle förevarande anslag för nästa budgetår behöva upptagas med (421 900 + 73 000 + 10 000 =) 504 900 kronor.»

*Utskottet.* I motionerna I: 91 och II: 118 har yrkats ett belopp av 10 000 kronor, som skall användas till demonstrationsförsök på utfodringens område inom Norrbottens län. Såsom skäl härför har i huvudsak anförts, att kontrollföreningsverksamheten inom länet till följd av kostnadsstegringarna under senare år gått avsevärt tillbaka. På grund härav har svårigheter uppstått, bland annat, att utnyttja kontrollassistenternas arbetstid på ett rationellt sätt. Enligt motionärerna skulle en intensifierad utfodrings-

rådgivning vara ett lämpligt medel att stimulera jordbrukarna att ansluta sig till kontrollverksamheten. Genom att i större utsträckning anförtro kontrollassistenterna denna uppgift skulle man på samma gång utnyttja deras arbetskapacitet mera effektivt.

Med anledning härav vill utskottet till en början vitsorda, att anslutningen till kontrollföreningsverksamheten under den senaste tiden onekligen gått tillbaka. Det av motionärerna framlagda förslaget i syfte att stimulera verksamheten synes därför vara värt beaktande. Emellertid anser sig utskottet, med hänsyn till nödvändigheten att iakttaga sträng sparsamhet vid anslagsbeviljandet, icke för närvarande kunna biträda vad i motionerna hemställts.

Vad Kungl. Maj:t i övrigt föreslagit under denna punkt föranleder ingen erinran från utskottets sida.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts framställning samt med avslag å motionerna I: 91 och II: 118, till *Nötboskapsavelns befrämjande: Understöd åt kontrollföreningsverksamhet* för budgetåret 1953/54 anvisa ett anslag av 504 900 kronor.

52:o) **Diverse åtgärder på husdjursavelns område m. m.** Under punkten 60 (s. 117—122) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för ändamålet anvisa ett anslag av 185 200 kronor, vilket belopp med 17 500 kronor överstiger motsvarande anvisning för innevarande budgetår.

*Lantbruksstyrelsen* har i sina anslagsäskanden hemställt, att anslaget för budgetåret 1953/54 skall uppföras med 211 200 kronor. Med skrivelsen har styrelsen överlämnat dels en framställning från Svenska svinavelsföreningen rörande svinstamkontrollens ledning och handhavande, dels framställningar från Svenska fåravelsföreningen, Sveriges fjäderfäavelsförening och Sveriges kaninavelsföreningars riksförbund om statsbidrag med respektive 17 000, 69 000 och 10 000 kronor för sin verksamhet. Styrelsen har för främjande av svin-, får-, get-, fjäderfä- och kaninaveln beräknat respektive 101 500, 37 700, 2 000, 60 000 och 10 000 kronor.

Efter närmare redogörelse för lantbruksstyrelsens anslagsäskanden har *departementschefen* anfört följande.

»Vid behandlingen av motsvarande anslagsfråga för innevarande budgetår anförde jag beträffande svinstamkontrollen, att denna skulle bygga icke endast på de statliga stationerna utan även på en av jordbrukarna själva anordnad kontroll. Den kontrollstation, som Kristianstads läns hushållningssällskap och Kristianstads-Blekinge slakteriförening beslutat uppföra i Kristianstadsorten, framhölls därvid som ett betydelsefullt steg i denna riktning. I detta sammanhang anförde jag vidare, att de statliga ut-

gifterna för kontrollverksamheten icke borde ökas ytterligare och att jag därför för det dåvarande icke kunde biträda förslaget om att ett årligt statsbidrag av 5 000 kronor skulle utgå till stationen. Med beaktande av dessa synpunkter, vilka alltjämt äger giltighet, finner jag det icke nu böra övervägas att avlöna assistenterna vid av jordbrukarna inrättade stationer av statsmedel eller att lämna årliga statsbidrag till sådana stationer. Däremot anser jag skäligt, att utgifterna för bearbetning av kontrollresultaten och fodermedelsanalyserna — i likhet med vad fallet är i fråga om de statliga stationerna — bestrides av statsmedel. För dessa ändamål torde i enlighet med lantbruksstyrelsens beräkningar anvisas (8 000 + 5 500 =) 13 500 kronor. Förslaget att uppräkna bidraget till kostnaden för tryckning av svinstamkontrollens resultat kan jag däremot icke biträda.

Vad angår framställningen från Sveriges fjäderfäavelsförening torde jag få erinra om att statsbidraget till föreningen för innevarande budgetår höjdes med 7 500 kronor. Det oaktat synes föreningens ekonomiska ställning fortfarande vara synnerligen bekymmersam. Med hänsyn härtill och i betraktande av föreningens betydelsefulla verksamhet anser jag en ytterligare höjning av statsbidraget till föreningen befogad. Jag finner mig dock ej kunna förorda, att anslaget skall uppräknas med mer än 4 000 kronor eller således från 46 000 till 50 000 kronor. Någon uppräkning av de belopp, som beräknats för får- och kaninavelns främjande, är jag icke beredd att föreslå.

Vid bifall till mina förslag skulle anslaget för nästa budgetår behöva uppföras med (167 700 + 13 500 + 4 000 =) 185 200 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fördela anslagsmedlen å de olika ändamålen.»

*Utskottet.* I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Diverse åtgärder på husdjursavelns område m. m.* för budgetåret 1953/54 anvisa ett anslag av 185 200 kronor.

## F. Veterinärväsendet m. m.

53:o) **Veterinärstyrelsen: Avlöningar.** Kungl. Maj:ts framställning under punkten 61 (s. 123—127) innefattar — förutom hemställan om ändringar i personalförteckningen för veterinärstyrelsen och fastställande av ändrad avlöningsstat — en medelsanvisning av 568 500 kronor eller 68 500 kronor mera än innevarande budgetårs anslag.

*Veterinärstyrelsen*, som hemställt att anslaget skall höjas med 72 000 kronor, har bland annat föreslagit en partiell omorganisation av styrelsen. De föreslagna ändringarna framgår av följande sammanställning.

| | Nuvarande organisation | Förslag |
|---|---|---|
| Allmänna byrån ..... | 1 veterinärråd i Cp 14 | 1 veterinärråd i Cp 14 |
| | 1 byråveterinär i Ce 29 | 1 byrådirektör i Ce 31 |
| Hygienbyrån ..... | 1 veterinärråd i Cp 14 | 1 veterinärråd i Cp 14 |
| | 1 konsulent i Ce 27 | 1 byråveterinär i Ce 29 |
| Tuberkulosbyrån ..... | 1 veterinärråd i Cp 14 | 1 veterinärråd i Cp 14 |
| | 1 byråveterinär i Ce 29 | 1 byråveterinär i Ca 29 |
| | 1 konsulent i Ca 27 | 2 byråveterinärer i Ce 29 |
| | 3 konsulenter i Ce 27 | 1 kansliskrivare i Ce 15 |
| | | 1 kontorist i Ce 13 |

*Departementschefen* har — efter närmare redogörelse för veterinärstyrelsens anslagsframställning och däröver avgivet yttrande av statskontoret — anfört.

»Jag har i princip icke något att erinra mot den av veterinärstyrelsen föreslagna omorganisationen. Det må för övrigt framhållas, att omorganisationen till den del densamma avser omändring av konsulenttjänster i 27 lönegraden till byråveterinärtjänster i 29 lönegraden redan är beslutad genom att riksdagen antagit de i propositionen nr 241/1952 framlagda förslagen. På ett par punkter kan jag emellertid icke godtaga styrelsens förslag. Jag kan sålunda icke tillstyrka, att en byråveterinärtjänst i lönegrad Ce 29 skall omändras till en byrådirektörstjänst i lönegrad Ce 31. Vidare anser jag, att i stället för de begärda båda tjänsterna såsom kansliskrivare och kontorist bör inrättas två kontoristtjänster i lönegrad Ce 13.

En omorganisation enligt de riktlinjer jag nu angivit medför en minskning av medelsbehovet under förevarande anslag med 6 500 kronor, varav 5 500 kronor faller på posten till rörligt tillägg. Å andra sidan bör anslaget höjas med 1 500 kronor på grund av att en förste byråsekreterare och en förste expeditionsvakt uppflyttats till lönegrad Ca 29 respektive Ca 12 (prop. nr 241/1952) samt med 4 100 kronor på grund av beräknade löneklassförändringar och reglerad befordringsgång. Vidare bör posten till rörligt tillägg uppräknas med 63 900 kronor. Hänsyn har därvid tagits till nyssnämnda minskning av posten.

Mot förslaget att överföra den kansliskrivare, som tjänstgör såsom styrelsens kassör, å ordinarie stat har jag icke något att erinra.

Vid bifall till vad jag sålunda föreslagit bör veterinärstyrelsens avlöningsanslag höjas med sammanlagt 68 500 kronor.

Å personalförteckningen bör uppföras en kansliskrivartjänst i lönegrad Ca 15. Å andra sidan bör två byråveterinärtjänster i lönegrad Ce 29 indragas.»

I en till utskottet överlämnad, inom jordbruksdepartementet den 28 januari 1953 upprättad promemoria har anförts följande.

Sedan år 1948 äger medlem av veterinärstyrelsens vetenskapliga råd liksom ledamot av styrelsens disciplinnämnd, som icke är befattningshavare i styrelsen, att för varje gång han efter kallelse inställer sig hos styrelsen för att deltaga i handläggning av ärende erhålla ersättning med 30 kronor. Vidare äger medlem eller ledamot, som på anmodan verkställer utredning i veterinärstyrelsen eller hos styrelsen föredrager ärende, att utöver den honom för inställelsen hos styrelsen tillkommande gottgörelsen, där sådan inställelse påfordras, åtnjuta den ersättning som för varje fall av styrelsen bestämmes, dock högst 100 kronor. Med hänsyn till den uppräkning, som efter nyssnämnda tidpunkt skett beträffande flertalet ersättningar i liknande fall, synes det rimligt att även nu berörda gottgörelse höjes i motsvarande mån. Beloppen synes sålunda från och med nästa budgetår böra bestämmas till 35 respektive högst 120 kronor. Då ifrågavarande ersättningar utgår från arvodesposten i veterinärstyrelsens avlöningsstat och denna post är upptagen förslagsvis, torde emellertid någon ökning av styrelsens avlöningsanslag för nästa budgetår icke behövas.

*Utskottet.* Utskottet har icke något att erinra mot förslaget att de ersättningsbelopp, som för närvarande i vissa fall utgår till medlem av veterinärstyrelsens vetenskapliga råd ävensom till ledamot av styrelsens disciplinnämnd, skall höjas från 30 respektive högst 100 kronor till 35 respektive högst 120 kronor. Såsom anförts i det föregående torde denna höjning icke behöva medföra någon uppräkning av anslaget. Med hänsyn härtill och då utskottet i övrigt biträder vad Kungl. Maj:t föreslagit under denna anslagspunkt hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för veterinärstyrelsen, som angivits i det föregående;

b) fastställa följande avlöningsstat för veterinärstyrelsen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1953/54:

*Avlöningsstat.*

| | |
|---|---|
| 1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, *förslagsvis* .. | 195 200 |
| 2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, *förslagsvis* ..... | 3 000 |

3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ..... 186 300
4. Rörligt tillägg, *förslagsvis* ..... 184 000

Summa kronor 568 500;

c) till *Veterinärstyrelsen: Avlöningar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 568 500 kronor.

54:o) **Veterinärstyrelsen: Omkostnader.** Under punkten 62 (s. 127—128) har Kungl. Maj:t gjort framställning om en med 7 300 kronor till 73 200 kronor förhöjd medelsanvisning. Uppräkningen har skett å posterna till sjukvård m. m., publikationstryck och reseersättningar samt å delposten till övriga expenser.

*Utskottet.* Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet, att riksdagen må till *Veterinärstyrelsen: Omkostnader* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 73 200 kronor.

55:o) **Veterinärhögskolan: Avlöningar.** Kungl. Maj:ts framställning under punkten 63 (s. 128—134) innefattar — förutom hemställan om fastställande av ändrad avlöningsstat — en anslagsanvisning av 2 254 000 kronor, vilket belopp överstiger det nuvarande anslaget med 364 000 kronor.

Utskottet har i detta sammanhang behandlat två inom riksdagen väckta, till utskottet hänvisade likalydande motioner, nämligen I: 325 av herr *Nilsson, Alfred, m. fl.* och II: 425 av herr *Nihlfors m. fl.*, i vilka motioner hemställts, att riksdagen måtte besluta att föreståndaren för veterinärhögskolans avdelning för hovsjukdomar samt hovbeslags- och anspannslära professorn E. Åkerblom skall erhålla samma löneställning som övriga avdelningsföreståndare vid högskolan.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för motionerna, får utskottet hänvisa till dessa.

*Styrelsens för veterinärhögskolan* anslagsframställning innebär en anslagshöjning med 452 000 kronor. Bland styrelsens äskanden ingår ett förslag om anvisning av 3 060 kronor för uppflyttning av Åkerblom från lönegrad Ca 33 till lönegrad Ca 37. Styrelsen har till stöd för förslaget anfört, att ifrågavarande tjänsteman icke erhållit någon förbättring motsvarande den högskolans övriga högre akademiska lärare fått. Tidigare har han varit placerad två lönegrader högre än laboratorerna. Från och med den 1 juli 1952 är han emellertid placerad i samma lönegrad som dessa, eller i 33 lönegraden. Med hänsyn till den nuvarande tjänsteinnehavarens utomordentliga skicklighet och vetenskapliga meriter måste detta anses i hög grad otillfredsställande.

*Departementschefen* har efter redogörelse för högskolestyrelsens samtliga anslagsäskanden anfört följande.

»Jag torde till en början få erinra om att frågan om löneställningen för läraren i hovbeslag m. m. och för förste expeditionsvakten redan prövats och avgjorts av riksdagen (prop. nr 241/1952). Vad angår högskolestyrelsens övriga förslag anser jag mig endast i mycket begränsad utsträckning kunna tillmötesgå desamma. Jag kan sålunda icke förorda, att några nya tjänster skall inrättas. I fråga om tjänsteförändringar m. m. är jag blott beredd att tillstyrka förslaget att de båda befattningarna som tredje amanuens vid avdelningarna för farmakologi och för födoämneshygien skall omändras till förste amanuensbefattningar. Härigenom kommer högskolans samtliga avdelningar att ha tillgång till förste amanuenser. Ändringen medför en kostnadsökning å 8 000 kronor. Vad härefter angår de av högskolestyrelsen ifrågasatta arvodeshöjningarna vill jag för min del föreslå följande ändringar. Med hänsyn till att jourtjänsten i köttbesiktning enligt gällande läroplan fördubblats torde arvodena till de två besiktningsveterinärer, vilka leder denna tjänst, likaledes böra fördubblas. Då arvodena nu utgår med 1 800 kronor, innebär detta en kostnadsökning å samma belopp. Arvodena till speciallärarna i tuberkulosdiagnostik och i parasitologi bör uppräknas med 470 respektive 180 kronor till 4 800 respektive 1 500 kronor. På grund av göromålens omfattning synes en höjning av arvodet till rektors undervisningsvikarie med 300 till 1 500 kronor skälig. Slutligen torde det för arvode till sekreterarhjälp avsedda beloppet böra uppräknas med 600 kronor till 3 600 kronor.

Vad jag nu föreslagit föranleder en ökning av medelsbehovet under förevarande anslag med i runt tal 11 400 kronor. Härtill kommer emellertid ökningar av automatisk karaktär. För vikariatsersättningar bör sålunda beräknas 8 000 kronor mer än för innevarande budgetår. På grund av den under år 1952 beslutade löneregleringen för vissa tjänstemän (prop. nr 107, nr 241 och nr 245) bör anslaget därjämte höjas med 67 100 kronor. Vidare medför beräknade löneklassförändringar och lönegradsuppflyttningar på grund av reglerad befordringsgång ett ökat medelsbehov å 4 500 kronor. Posten till rörligt tillägg bör slutligen uppräknas med 273 000 kronor.»

*Utskottet.* Med anledning av yrkandet i motionerna I: 325 och II: 425 angående löneställningen för läraren i hovsjukdomar, hovbeslagslära och anspannslära får utskottet erinra om att riksdagen redan tidigare behandlat denna fråga. I sitt utlåtande nr 1/1947 p. 55, som godkändes av riksdagen, förutsatte utskottet sålunda, att detta spörsmål skulle upptagas till övervägande i anslutning till prövningen av 1946 års högskoleutrednings förslag. Utskottet erinrade i detta sammanhang om att Kungl. Maj:t genom beslut den 29 november 1946 tillagt innehavaren av befattningen professors namn samt förklarat honom äga säte och stämma i högskolans lärarkollegium i likhet med ordinarie professor. Härefter anförde emellertid departementschefen i den till 1948 års riksdag avlåtna propositionen nr 177, vilken

grundades på högskoleutredningens betänkande, att en från veterinärhögskolans sida ifrågasatt ombildning av lärarbefattningen i hovsjukdomar, hovbeslagslära och anspannslära icke behövde närmare prövas, eftersom förslaget avvisats av utredningen och icke heller högskolans myndigheter i remissyttrande över utredningens betänkande ansett sig böra för det dåvarande vidhålla sitt tidigare yrkande på en ändring i ämnets ställning. Riksdagen hade icke något att erinra häremot. Utskottet får slutligen framhålla, att frågan om löneställningen för ifrågavarande lärare senast prövats i samband med de allmänna löneregleringarna åren 1951 och 1952. Därvid placerades befattningen i samma lönegrad som tjänsterna såsom laborator med undervisningsskyldighet. I jämförelse med att ifrågavarande befattning tidigare legat två lönegrader högre än laboratorstjänsterna synes nämnda placering otvivelaktigt vara något låg. Med hänsyn till att löneställningen prövats så sent som vid 1952 års riksdag, finner utskottet emellertid anledning nu icke föreligga att frångå Kungl. Maj:ts förslag. Utskottet får sålunda avstyrka bifall till motionerna.

Kungl. Maj:ts förslag föranleder ej heller i övriga delar någon erinran från utskottets sida. Utskottet hemställer därför,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts framställning samt med avslag å motionerna I: 325 och II: 425,

a) fastställa följande avlöningsstat för veterinärhögskolan, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1953/54:

*Avlöningsstat.*

| | |
|---|---|
| 1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, *förslagsvis* .. | 719 000 |
| 2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, *förslagsvis* ..... | 98 400 |
| 3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, *förslagsvis* ..... | 719 600 |
| 4. Rörligt tillägg, *förslagsvis* ..... | 717 000 |
| Summa kronor | 2 254 000; |

b) till *Veterinärhögskolan: Avlöningar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 2 254 000 kronor.

56:o) **Veterinärhögskolan: Omkostnader.** Kungl. Maj:ts framställning under punkten 64 (s. 134—135) innefattar en anslagshöjning med 13 000 kronor till 237 000 kronor. Uppräkningen föranledes av höjda städningskostnader och ökade utgifter för telefon.

*Utskottet.* Tillstyrkande bifall till framställningen hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Veterinärhögskolan: Omkostnader* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 237 000 kronor.

57:o) **Veterinärhögskolan: Materiel m. m.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts under punkten 65 (s. 135—136) gjorda framställning om en medelsanvisning av 225 000 kronor, innebärande en anslagshöjning med 10 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Veterinärhögskolan: Materiel m. m.* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 225 000 kronor.

58:o) **Veterinärhögskolan: Bokinköp och bokbindning för högskolans bibliotek.** Jämlikt Kungl. Maj:ts framställning under punkten 66 (s. 136—137), vilket innebär att anslaget skall höjas med ett engångsbelopp av 5 000 kronor för kompletterande bokinköp, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Veterinärhögskolan: Bokinköp och bokbindning för högskolans bibliotek* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 17 000 kronor.

59:o) **Veterinärhögskolan: Stipendier.** Under punkten 67 (s. 137) har Kungl. Maj:t hemställt, att anslaget skall uppräknas med 3 000 kronor till 36 400 kronor för att ettvart av högskolans tre doktorandstipendier skall kunna höjas med 1 000 kronor till 6 000 kronor.

*Utskottet.* Utskottet biträder framställningen och hemställer,

att riksdagen må till *Veterinärhögskolan: Stipendier* för budgetåret 1953/54 anvisa ett anslag av 36 400 kronor.

60:o) **Veterinärhögskolan: Bidrag till tryckning av doktorsavhandlingar.** Under tillstyrkande av Kungl. Maj:ts under punkten 68 (s. 137—138) gjorda framställning — innefattande medelsanvisning med oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Veterinärhögskolan: Bidrag till tryckning av doktorsavhandlingar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 6 000 kronor.

61:o) **Veterinärhögskolan: Inredning och utrustning.** Kungl. Maj:t har under punkten 69 (s. 138—139) hemställt om en medelsanvisning av 170 000 kronor eller 10 000 kronor mera än innevarande budgetårs anslag för ändamålet.

*Departementschefen* har av statsfinansiella skäl funnit sig icke kunna tillmötesgå högskolestyrelsens anslagsäskanden, innebärande en anslagshöjning med 369 338 kronor, i annan mån än att anslaget uppräknas med förenämda 10 000 kronor. Detta belopp är avsett att i första hand användas till

oundgänglig utrustning av den nya institutionsbyggnaden för avdelningen för födoämneshygien.

*Utskottet.* Kungl. Maj:ts förslag föranleder icke någon erinran från utskottets sida. Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må till *Veterinärhögskolan: Inredning och utrustning* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 170 000 kronor.

62:o) **Veterinärinrättningen i Skara: Avlöningar.** Kungl. Maj:ts förslag ununder punkten 70 (s. 139—141) innefattar — förutom fastställande av ändrad avlöningsstat — en medelsanvisning av 161 000 kronor, vilket belopp överstiger det nuvarande anslaget med 26 800 kronor. Höjningen föranledes helt av automatiska utgiftsökningar.

*Utskottet.* Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet, att riksdagen må

a) fastställa följande avlöningsstat för veterinärinrättningen i Skara, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1953/54:

*Avlöningsstat.*

| | |
|---|---|
| 1. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, *förslagsvis* ..... | 1 400 |
| 2. Avlöningar till icke-ordinarie personal, *förslagsvis* . | 106 600 |
| 3. Rörligt tillägg, *förslagsvis* ..... | 53 000 |
| Summa kronor | 161 000; |

b) till *Veterinärinrättningen i Skara: Avlöningar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 161 000 kronor.

63:o) **Veterinärinrättningen i Skara: Omkostnader.** Jämlikt Kungl. Maj:ts förslag under punkten 71 (s. 141—142) — innefattande en huvudsakligen av medelsförbrukningen betingad anslagshöjning med 8 600 kronor — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Veterinärinrättningen i Skara: Omkostnader* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 33 700 kronor.

64:o) **Veterinärinrättningen i Skara: Inredning och utrustning.** Kungl. Maj:t har under punkten 72 (s. 143) hemställt, att 12 000 kronor skall anvisas för ändamålet. Av beloppet är 6 300 kronor avsedda till underhålls-

arbeten och 5 700 kronor till inredning av veterinärinrättningens huvudbyggnad.

*Utskottet.* Biträdande framställningen hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Veterinärinrättningen i Skara: Inredning och utrustning* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 12 000 kronor.

65:o) **Statens veterinärmedicinska anstalt: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har under punkten 73 (s. 143—147) gjort framställning om anslagsanvisning med 1 686 500 kronor, vilket innebär en ökning med 288 500 kronor. Därjämte har hemställts om bemyndigande att å personalförteckningen för anstalten uppföra en tjänst såsom kassör i lönegrad Ca 19. Av anslagshöjningen belöper 4 200 kronor å en ytterligare tjänst såsom tekniskt biträde vid det kemiska laboratoriet. På grund av den under år 1952 beslutade löneregleringen för vissa tjänstemän har uppräkning skett med 46 500 kronor. Återstående del av anslagsökningen hänför sig till posten rörligt tillägg.

*Utskottet.* Utskottet tillstyrker framställningen och hemställer,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga den ändring i personalförteckningen för statens veterinärmedicinska anstalt, som angivits i det föregående;

b) fastställa följande avlöningsstat för anstalten, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1953/54:

*Avlöningsstat.*

| | |
|---|---|
| 1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, *förslagsvis* .. | 406 000 |
| 2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, *förslagsvis* ..... | 4 800 |
| 3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, *förslagsvis* ..... | 693 700 |
| 4. Rörligt tillägg, *förslagsvis* ..... | 582 000 |
| Summa kronor | 1 686 500; |

c) till *Statens veterinärmedicinska anstalt: Avlöningar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 1 686 500 kronor.

66:o) **Statens veterinärmedicinska anstalt: Omkostnader.** Under punkten 74 (s. 147—150) har Kungl. Maj:t hemställt om en medelsanvisning av 618 300 kronor eller 23 300 kronor mera än det nuvarande anslaget. Kungl. Maj:ts förslag innebär å ena sidan en uppräkning av anslaget med 38 300 kronor. Av detta belopp är 2 300 kronor betingade av ökade telefonkostna-

der. Till inköp och underhåll av inventarier och apparatur har beräknats 3 000 kronor mer än för löpande budgetår. Posterna till förbrukningsartiklar samt till tvätt och inre renhållning har uppräknats med 15 000 respektive 8 000 kronor. Vidare har anslaget höjts med 10 000 kronor för utbyte av anstaltens förslitna personbil. Å andra sidan har posterna till inköp av bakteriologiska preparat samt till inköp och underhåll av djur med hänsyn till belastningen minskats med 5 000 respektive 10 000 kronor.

*Utskottet.* Som anslagsberäkningen icke föranleder någon erinran från utskottets sida, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens veterinärmedicinska anstalt: Omkostnader* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 618 300 kronor.

67:o) **Förekommande och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Karantänsanstalten i Haparanda för husdjur.** Kungl. Maj:ts framställning under punkten 77 (s. 154—155) innebär en anslagsökning i förhållande till löpande budgetår med 1 000 kronor. Å ena sidan har arvodena till anstaltens veterinär och vaktmästare uppräknats med 350 respektive 300 kronor, varjämte 600 kronor beräknats till arvode för upprättande av ritningar m. m. till ny anstaltsbyggnad. Å andra sidan har vid anslagsberäkningen ett för innevarande budgetår anvisat engångsbelopp å 300 kronor bortfallit.

*Utskottet.* Utskottet biträder framställningen och hemställer,

att riksdagen må till *Förekommande och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Karantänsanstalten i Haparanda för husdjur* för budgetåret 1953/54 anvisa ett anslag av 4 800 kronor.

68:o) **Förekommande och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Åtgärder mot tuberkulos hos nötkreaturen.** Under punkten 78 (s. 155—157) har Kungl. Maj:t i överensstämmelse med veterinärstyrelsens anslagsäskande föreslagit riksdagen att för ändamålet anvisa ett anslag av 950 000 kronor, innebärande i jämförelse med innevarande budgetårs anslagsanvisning en minskning med 150 000 kronor. Till åtgärder inom tuberkulosfria områden har beräknats 340 000 kronor, till statlig kontroll med tuberkulin 500 000 kronor, till klinisk tuberkuloskontroll 10 000 kronor samt till utrensning av tuberkulos inom mindre nötkreatursbesättningar 100 000 kronor. Till motsvarande ändamål har för innevarande budgetår beräknats respektive 325 000, 600 000, 25 000 och 150 000 kronor. Av veterinärstyrelsen föreslagen höjning av ersättningen till hushållningssällskap för registrering av tuberkulinundersökta besättningar har Kungl. Maj:t ansett sig icke böra tillstyrka.

*Utskottet.* Utskottet tillstyrker bifall till framställningen och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Förekommande och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Åtgärder mot tuberkulos hos nötkreaturen* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 950 000 kronor.

69:o) **Förekommande och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Åtgärder mot smittsam kastning hos nötkreaturen.** Under punkten 80 (s. 158—159) har Kungl. Maj:t föreslagit en anslagsanvisning av 725 000 kronor eller med 25 000 kronor mindre än för löpande budgetår.

*Veterinärstyrelsen* har äskat 725 000 kronor för ändamålet, varjämte styrelsen hemställt om en höjning av ersättningarna till hushållningssällskapen för utförda laboratorieprov ävensom att en registreringsavgift skall utgå för vissa undersökningar.

*Departementschefen* har, efter närmare redogörelse för veterinärstyrelsens framställningar och yttrande däröver av statskontoret, anfört följande.

»Med hänsyn till de ökade kostnaderna för ifrågavarande laboratorieprov anser även jag att en höjning av ersättningarna till hushållningssällskapen för provens utförande är skälig. De av veterinärstyrelsen föreslagna ersättningsbeloppen synes emellertid i vissa fall vara väl högt beräknade. För min del föreslår jag att ersättningen för blodprov skall höjas till 1 krona 35 öre för varje av de första 25 000 proven, 75 öre för varje av de följande 25 000 proven samt 35 öre för varje ytterligare prov. Ersättningarna för efterbördsprov och för serologisk undersökning av mjölkprov bör enligt min mening uppräknas till 1 krona 20 öre respektive 20 öre. Mot förslaget att — liksom vid tuberkulosbekämpandet — en registreringsavgift skall utgå till hushållningssällskap som utför s. k. ABR-undersökningar inom kastsjukefritt område har jag intet att erinra. Då jag emellertid icke kunnat tillstyrka den i annat sammanhang (punkt 78) gjorda framställningen att höja avgiften vid tuberkulosbekämpandet från 10 till 20 öre, bör även nu föreslagna avgift bestämmas till förstnämnda belopp.

De reduceringar av de utav veterinärstyrelsen angivna ersättningsbeloppen, som mina förslag i det föregående innebär, medför givetvis en viss minskning av medelsbehovet under förevarande anslag i förhållande till vad styrelsen räknat med. Med hänsyn till svårigheten att mera exakt beräkna utgifterna under anslaget för ett kommande budgetår torde emellertid försiktigheten bjuda, att anslaget det oaktat bör uppföras med det av styrelsen angivna beloppet. Anslaget bör sålunda blott nedsättas med 25 000 kronor till 725 000 kronor för nästa budgetår.»

*Utskottet.* Kungl. Maj:ts förslag föranleder icke någon erinran från utskottets sida, varför utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Förekommande och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Åtgärder mot smittsam kastning hos nötkreaturen* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 725 000 kronor.

70:o) **Förekommande och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Åtgärder mot hönstyfus.** Kungl. Maj:t har under punkten 81 (s. 150—161) i överensstämmelse med veterinärstyrelsens äskande hemställt om en medelsanvisning av 60 000 kronor, innebärande en anslagshöjning med 30 000 kronor.

*Departementschefen* har, i anledning av förslag av veterinärstyrelsen om att ersättningen till hushållningssällskap för vissa laboratorieprov skall höjas samt att styrelsen skall bemyndigas att i undantagsfall kunna tillerkänna blodprovare reseersättning vid förrättning inom ansluten, icke friförklarad besättning, anfört följande.

»Beträffande ersättningarna för de laboratorieprov, som gäldas från förevarande anslag, föreslår jag samma höjning som i fråga om ersättningarna för motsvarande, under nästföregående punkt omförmälda prov. Vad angår ersättningen för undersökning av hönskadaver synes denna böra uppräknas till 1 krona 20 öre. Mot förslaget att reseersättning skall kunna utgå till blodprovare i de av veterinärstyrelsen angivna fallen, har jag intet att invända. Därest riksdagen icke har något att erinra däremot, torde sålunda Kungl. Maj:t få lämna styrelsen det begärda bemyndigandet att i undantagsfall utbetala dylik ersättning från förevarande anslag.»

*Utskottet.* Utskottet finner icke anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och hemställer sålunda,

att riksdagen må till *Förekommande och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Åtgärder mot hönstyfus* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 60 000 kronor.

71:o) **Förekommande och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Statsbidrag vid försäkring.** I enlighet med Kungl. Maj:ts under punkten 82 (s. 161) gjorda framställning — innebärande oförändrad medelsanvisning med ett formellt belopp av 100 kronor — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Förekommande och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Statsbidrag vid försäkring* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 100 kronor.

72:o) **Förekommande och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Övriga utgifter.** Kungl. Maj:ts under punkten 83 (s. 161—163) gjorda framställning innefattar anslagsanvisning med 1 000 000 kronor, vilket belopp överstiger innevarande budgetårs anvisning med 600 000 kronor.

I detta sammanhang har utskottet behandlat följande inom riksdagen väckta, till utskottet hänvisade motioner, nämligen

1) I: 90 av herr *Björnberg* och II: 122 av herr *Hæggblom m. fl.*, likalydande, i vilka motioner hemställts, att av ifrågavarande anslag må högst 100 000 kronor efter Kungl. Maj:ts prövning användas till fortsatt, försöksvis anordnat bekämpande av de smittsamma juverinflammationerna hos kor;

2) I: 328 av herr *Nilsson, Bror, m. fl.* och II: 407 av herr *Pettersson* i Dahl *m. fl.*, likalydande, i vilka motioner hemställts att av medel under förevarande anslag må minst 100 000 kronor efter Kungl. Maj:ts prövning användas för bekämpandet av förenämnda sjukdom.

Beträffande de skäl, som motionärerna anfört till stöd för sina yrkanden, får utskottet hänvisa till motionerna.

*Veterinärstyrelsen* hemställer i sin anslagsframställning, innebärande anslagsanvisning av 1 000 000 kronor, bland annat, att under nästa budgetår ett belopp av högst 100 000 kronor av anslaget skall få disponeras för att försöksvis anordna bekämpande av de smittsamma juverinflammationerna (mastiterna) hos kor. Under innevarande budgetår må för detta ändamål användas högst 40 000 kronor av anslaget. Styrelsen anför, att ifrågavarande försöksverksamhet under budgetåret 1953/54 kan beräknas vara igångsatt vid samtliga hushållningssällskap, vid vilka den är avsedd att förekomma. Anslutningen torde emellertid bli större än från början beräknats. Medelsanvisningen för ändamålet måste därför höjas till angivna belopp av 100 000 kronor för nästa budgetår.

*Statskontoret* (remissutlåtande 13/10 1952) anser sig med hänsyn till vad som tidigare förekommit i frågan (jfr bl. a. IX ht 1952 s. 165) böra starkt ifrågasätta, om den av veterinärstyrelsen begärda medelsanvisningen för bekämpande av de smittsamma juverinflammationerna hos kor bör beviljas. Enligt statskontoret bör i vart fall dessförinnan närmare uppgifter om försöksverksamheten lämnas och åtminstone någon beräkning förebringas angående de totala kostnaderna för verksamheten. I anslutning härtill erinrar ämbetsverket om att veterinärstyrelsen i sina anslagsäskanden för budgetåret 1948/49 uttalade, att här avsedda försök borde förläggas till två hushållningssällskap, samt beräknade kostnaderna till 30 000 kronor.

*Departementschefen* har anfört bland annat följande.

»Den verksamhet beträffande bekämpandet av de smittsamma juverinflammationerna hos kor, som under innevarande budgetår försöksvis igångsatts, torde böra fortsättas även under nästkommande budgetår. Verksamheten bör dock enligt min mening hållas inom en oförändrad kostnadsram av 40 000 kronor. Någon ökning av medelsanvisningen för ändamålet kan jag alltså icke förorda.»

*Utskottet.* Vad till en början angår yrkandet i motionerna I: 90 och II: 122 ävensom I: 328 och II: 407 om höjning av det för bekämpandet av smittsamma juverinflammationer avsedda beloppet från 40 000 till 100 000 kronor får utskottet erinra om att medel till detta bekämpande första gången anvisades av 1952 års riksdag med anledning av ett motionsvis framställt yrkande därom. I sitt utlåtande över yrkandet uttalade utskottet, att ifrågavarande verksamhet endast borde bedrivas försöksvis och förläggas till ett mindre antal hushållningssällskap. Riksdagen hade icke något att erinra häremot.

Motionärernas skäl till stöd för en ökad medelsanvisning för ändamålet är utan tvivel värda beaktande. De smittsamma juverinflammationerna torde nämligen vara av sådan betydelse, att ett bekämpande är påkallat. Emellertid synes det utskottet lämpligt att — i överensstämmelse med vad utskottet tidigare anfört — bekämpandet anordnas i mindre omfattning tills vidgad erfarenhet på området vunnits och en lämplig metodik för bekämpandet utarbetats. Med hänsyn härtill finner utskottet sig icke för närvarande böra tillstyrka en utvidgning av verksamheten.

Med hänsyn härtill och då utskottet ej heller i övrigt har något att erinra mot Kungl. Maj:ts förslag, hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts framställning samt med avslag å motionerna I: 90 och II: 122 samt I: 328 och II: 407, till *Förekommande och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Övriga utgifter* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 000 kronor.

73:o) **Kontroll å uppvärmning av mjölk och grädde m. m.** Jämlikt Kungl. Maj:ts förslag under punkten 84 (s. 163) om att i överensstämmelse med veterinärstyrelsens äskande anslaget skall uppföras med oförändrat belopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kontroll å uppvärmning av mjölk och grädde m. m.* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 95 000 kronor.

74:o) **Lindring i mindre bemedlades kostnader för djursjukvård.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts framställning under punkten 85 (s. 163—164) — innebärande att för ändamålet i överensstämmelse med veterinärstyrelsens förslag anvisas anslag med oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Lindring i mindre bemedlades kostnader för djursjukvård* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 000 kronor.

## G. Lanthushållning i allmänhet.

75:o) **Bidrag till hushållningssällskapen: Avlöningar.** Kungl. Maj:ts under punkten 86 (s. 165—168) gjorda framställning innefattar anslagsanvisning till avlöningar med 5 310 000 kronor, vilket belopp med 1 085 000 kronor överstiger motsvarande anvisning för innevarande budgetår.

I samband härmed har utskottet till behandling förehaft två inom riksdagen väckta, till utskottet hänvisade likalydande motioner, nämligen I: 329 av herr *Pålsson m. fl.* och II: 428 av herr *Agerberg m. fl.*, vari hemställts, att riksdagen måtte besluta om inrättandet av tjugusex befattningar som husdjursinstruktör hos hushållningssällskapen. I samband därmed har framhållits, att vid bifall härtill sällskapens omkostnadsanslag bör uppräknas med en summa, motsvarande ett årligt belopp av 5 000 kronor för envar av ifrågavarande befattningar.

Beträffande de skäl som anförts till stöd för motionerna hänvisas till dessa.

*Lantbruksstyrelsen* har hemställt, att anslaget skall höjas med 935 000 kronor till 5 160 000 kronor. Av höjningen har ett belopp av 126 700 kronor avsetts för inrättandet av 26 husdjursinstruktörstjänster under sex månader. Angående motiveringen för sistnämnda förslag, som framförts upprepade gånger under de senaste åren, har styrelsen hänvisat till IX ht 1951 s. 148 under 2 vartill utskottet torde få hänvisa.

Dessutom föreligger en framställning från *hushållningssällskapens förbund*, vari hemställes om dels inrättande av sammanlagt ytterligare 40 befattningar såsom instruktörer, särskilt husdjurs- och jordbruksinstruktörer, och dels utökning av antalet kontorsbiträden hos sällskapen med ytterligare 11 befattningar. Slutligen hemställer *Svenska kontrollföreningarnas riksförbund* om bifall till lantbruksstyrelsens och hushållningssällskapens förbunds förslag om inrättande av husdjursinstruktörsbefattningar.

*Departementschefen* har anfört följande.

»Under de senaste åren har upprepade gånger från skilda håll framförts förslag om utvidgning av antalet instruktörer hos hushållningssällskapen. För min del anser jag det i och för sig önskvärt, att sällskapen erhåller de resurser, som fordras för en intensifiering av verksamheten på de områden, som anförtrotts dem. I nuvarande läge ser jag mig dock förhindrad att tillstyrka inrättandet av nya tjänster annat än i ytterst begränsad omfattning. Önskemålen om inrättande av nya statsbidragsberättigande instruktörsbefattningar anser jag därför ej för närvarande böra tillgodoses i vidare utsträckning än att ett mindre antal tjänster som jordbruksinstruktörer inrättas. Jag förordar sålunda, att medel skall upptagas för avlönande av fyra jordbruksinstruktörer i lönegrad Ca 17. Då dessa emellertid icke torde komma att anställas förrän vid budgetårsskiftet, synes kostnaderna härför

behöva beräknas endast för andra halvåret 1953. Med hänsyn härtill föreslår jag, att ett belopp av 20 100 kronor skall anvisas för ändamålet.

Då anledning fortfarande föreligger att ha en extra jordbrukskonsulent i lönegrad Cg 22 anställd hos Västernorrlands läns hushållningssällskap, tillstyrker jag att medel härför beräknas för helt år. Detta medför en merkostnad av 7 400 kronor. Däremot kan jag icke biträda lantbruksstyrelsens och hushållningssällskapens förbunds begäran om utökning av antalet kontorsbiträden.

Vid bifall till vad jag sålunda förordat erfordras en höjning av anslaget med 27 500 kronor. Härtill kommer emellertid ökningar av automatisk karaktär. Sålunda bör för 15 kontorsbiträden i reglerad befordringsgång upptagas medel för helt år i stället för sex månader. Härför beräknas 52 500 kronor. På grund av den under år 1952 beslutade löneregleringen för vissa tjänstemän (prop. nr 241) samt det ökade medelsbehovet till rörligt tillägg bör anslaget höjas med 949 300 kronor. Vidare medför beräknade löneklassförändringar ett ökat medelsbehov å 55 800 kronor. Anslaget skulle sålunda för budgetåret 1953/54 behöva upptagas med (4 225 000 + 27 500 + 52 500 + 949 300 + 55 800 =) i runt tal 5 310 000 kronor.

I personalförteckningarna för hushållningssällskapen torde böra uppföras ytterligare fyra jordbruksinstruktörer i lönegrad Ca 17. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t eller, efter Kungl. Maj:ts bemyndigande, lantbruksstyrelsen att fördela dessa tjänster mellan sällskapen.»

*Utskottet.* Såsom departementschefen anfört har under senare år upprepade gånger framförts förslag om utvidgning av antalet instruktörer hos hushållningssällskapen. Vad angår husdjursinstruktörer framhöll utskottet redan vid 1950 års riksdag, att det var önskvärt att sådana tjänster inrättades så snart som möjligt. Vid 1952 års riksdag underströk utskottet detta sitt uttalande, därvid utskottet tillika anförde, att det icke torde vara möjligt att belasta sällskapen med ytterligare uppgifter på kontrollföreningsverksamhetens område, förrän frågan om inrättandet av dessa tjänster blivit löst.

Med anledning av att denna fråga nu upptagits i motionerna I: 329 och II: 428 får utskottet framhålla, att utskottet i likhet med departementschefen givetvis anser det önskvärt, att hushållningssällskapen erhåller sådana resurser, som fordras för en intensifiering av verksamheten på de områden vilka anförtrotts dem. Till de åtgärder, som i sådant syfte bör i första hand komma i fråga, hör inrättandet av husdjursinstruktörstjänster. Med hänsyn härtill vill utskottet ånyo framhålla, att dylika tjänster bör inrättas så snart förhållandena så medgiver. För närvarande anser sig utskottet emellertid icke kunna föreslå en utökning av antalet instruktörer vid sällskapen i vidare mån än Kungl. Maj:t föreslagit. Utskottet finner sig därför icke kunna tillstyrka bifall till nyssnämnda motioner.

Då utskottet jämväl i övrigt förordar Kungl. Maj:ts förslag under denna anslagspunkt, hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts framställning samt med avslag å motionerna I: 329 och II: 428,

a) medgiva, att Kungl. Maj:t må i personalförteckningarna för hushållningssällskapen uppföra ytterligare fyra jordbruksinstruktörstjänster i lönegrad Ca 17;

b) till *Bidrag till hushållningssällskapen: Avlöningar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 5 310 000 kronor.

76:o) **Bidrag till hushållningssällskapen: Omkostnader.** Under punkten 87 (s. 168—170) har Kungl. Maj:t hemställt att för ändamålet måtte anvisas ett reservationsanslag av 4 250 000 kronor, vilket innebär en ökning med 250 000 kronor i jämförelse med medelsanvisningen för innevarande budgetår. Uppräkningen har skett dels för att kompensera kostnadsstegringar, som inträffat under senaste tiden, dels för att täcka omkostnaderna för fyra nya jordbruksinstruktörstjänster.

*Utskottet.* I enlighet med framställningen hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till hushållningssällskapen: Omkostnader* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 4 250 000 kronor.

77:o) **Bidrag till hushållningssällskapen: Demonstrationsgårdsverksamhet.** Jämlikt Kungl. Maj:ts under punkten 88 (s. 170) gjorda framställning — innefattande medelsanvisning med oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till hushållningssällskapen: Demonstrationsgårdsverksamhet* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 30 000 kronor.

78:o) **Bidrag till produktionsbefrämjande åtgärder i Norrland m. m.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts framställning under punkten 89 (s. 171) — innebärande anslagsanvisning för ändamålet med oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till produktionsbefrämjande åtgärder i Norrland m. m.* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 600 000 kronor.

79:o) **Befrämjande i allmänhet av jordbruk och lantmannanäringar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts framställning under punkten 90 (s. 171), vilken framställning innebär oförändrad anslagsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Befrämjande i allmänhet av jordbruk och lantmannanäringar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 80 000 kronor.

80:o) **Befrämjande av fröodlingen m. m.: Statens centrala frökontrollanstalt: Avlöningar.** Kungl. Maj:ts under punkten 92 (s. 172—176) gjorda framställning innefattar — förutom hemställan till riksdagen att godkänna ändrad avlöningsstat för anstalten — anslagsanvisning till avlöningar med 1 464 500 kronor, vilket belopp med 113 500 kronor överstiger anvisningen för innevarande år. Ökningen är av automatisk karaktär och hänför sig till löneregleringen för vissa tjänstemän, beräknade löneklassförändringar och rörligt tillägg.

I en till utskottet överlämnad, inom jordbruksdepartementet den 28 januari 1953 upprättad promemoria har erinrats om att vid förra årets riksdag reglerats, bland annat, arvodena till ordförande och övriga icke självskrivna ledamöter av flertalet styrelser för de verk och inrättningar, vilka hör till jordbruksdepartementets verksamhetsområde. Härvid medtogs dock icke styrelsen för statens centrala frökontrollanstalt. Något förslag i ämnet har icke heller framlagts i årets statsverksproposition. Det synes emellertid skäligt, att även ordföranden och övriga icke självskrivna ledamöter av denna styrelse skall äga rätt att från och med nästa budgetår uppbära arvode för sitt uppdrag. Enligt för övriga styrelser tillämpade normer bör arvodet åt ordföranden bestämmas till 750 kronor för år och åt övriga icke självskrivna ledamöter till 20 kronor per sammanträdesdag. Genomföres detta förslag, bör det i årets statsverksproposition äskade beloppet till avlöningar vid frökontrollanstalten uppräknas med 1 400 kronor. Beloppet torde böra uppföras under en särskild arvodespost i avlöningsstaten.

*Utskottet.* I likhet med vad som gäller för styrelserna vid vissa andra institutioner på jordbrukets område, förordar utskottet att från och med nästa budgetår skall utgå dels ett årligt arvode å 750 kronor till ordföranden i frökontrollanstaltens styrelse, dels ett dagarvode å 20 kronor för sammanträdesdag till övriga icke självskrivna ledamöter i styrelsen. Anslaget bör till följd härav uppräknas med 1 400 kronor till 1 465 900 kronor. Beloppet torde böra anvisas under en särskild post i avlöningsstaten, benämnd arvoden, bestämda av Kungl. Maj:t.

Då Kungl. Maj:ts förslag i övrigt icke föranleder någon erinran från utskottets sida, hemställer utskottet,

att riksdagen må, med anledning av Kungl. Maj:ts framställning,

a) fastställa följande avlöningsstat för statens centrala frökontrollanstalt, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1953/54:

*Avlöningsstat.*

| | | |
|---|---|---|
| 1. | Avlöningar till ordinarie tjänstemän, *förslagsvis*.. | 208 400 |
| 2. | Arvoden, bestämda av Kungl. Maj:t, *förslagsvis*. | 1 400 |
| 3. | Avlöningar till icke-ordinarie personal, *förslagsvis* | 815 600 |
| 4. | Rörligt tillägg, *förslagsvis* ..... | 440 500 |
| | Summa kronor | 1 465 900; |

b) till *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Statens centrala frökontrollanstalt: Avlöningar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 1 465 900 kronor.

81:o) **Befrämjande av fröodlingen m. m.: Statens centrala frökontrollanstalt: Omkostnader.** Under punkten 93 (s. 176—177) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för ändamålet anvisa ett anslag av 587 900 kronor, innebärande en ökning med 27 200 kronor i jämförelse med medelsanvisningen för innevarande budgetår. Beräkningen innefattar å ena sidan en uppräkning av anslaget med tillhopa 31 600 kronor, som fördelar sig på reseersättningar, övriga expenser, skatter och onera samt utsädeskontroll vid Svalöv, och å andra sidan en minskning med 4 400 kronor, uppkommen genom att en engångsutgift för innevarande år bortfaller.

*Utskottet.* Med tillstyrkande av framställningen hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Statens centrala frökontrollanstalt: Omkostnader* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 587 900 kronor.

82:o) **Befrämjande av fröodlingen m. m.: Befordrande av inhemsk fröodling.** Kungl. Maj:t har under punkten 94 (s. 177—178) föreslagit riksdagen att för ändamålet anvisa ett anslag av 35 000 kronor, innefattande en ökning av anslaget för innevarande budgetår med 5 000 kronor. Ökningen har föranletts av att statsbidraget till Befrämjande av fröodlingen m. m.: Understöd åt lokala frökontrollanstalter inräknats i förevarande anslag.

*Utskottet.* I enlighet med framställningen hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Befordrande av inhemsk fröodling* för budgetåret 1953/54 anvisa ett anslag av 35 000 kronor.

83:o) **Befrämjande av fröodlingen m. m.: Stödjande av odlingen av vissa kulturväxter.** Tillstyrkande Kungl. Maj:ts framställning under punkten 95 (s. 178) — innebärande anslagsanvisning för ändamålet med oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Stödjande av odlingen av vissa kulturväxter* för budgetåret 1953/54 anvisa ett anslag av 20 000 kronor.

84:o) **Befrämjande av fröodlingen m. m.: Bidrag till Sveriges utsädesförening.** Kungl. Maj:ts framställning under punkten 96 (s. 179—185) innefattar anslagsanvisning för ändamålet med 898 500 kronor eller 85 500 kronor mera än motsvarande anvisning för innevarande budgetår.

*Departementschefen* har — efter redogörelse för utsädesföreningens anslagsäskanden, lydande å tillhopa 956 400 kronor, ävensom för yttrande av styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök samt överinspektören för lantbrukets försöksväsen — i ärendet anfört följande.

»Genom en lönereglering år 1947 erhöll innehavarna av lönereglerade befattningar vid föreningen en löneställning, motsvarande den som skulle gälla för tjänstemän i jämförlig ställning inom den statliga förvaltningen. Numera har 1952 års riksdag fattat beslut om ändrad löneställning för sådana kategorier av statstjänstemän, med vilka föreningens befattningshavare vid tidigare löneregleringar jämställts. Jag anser det därför skäligt och med hänsyn till rekryteringsmöjligheterna även nödvändigt, att löneställningen för föreningens tjänstemän nu ånyo prövas. Efter överläggningar med chefen för civildepartementet och representanter för 1949 års tjänsteförteckningskommitté förordar jag, att föreningens tjänstemän skall erhålla lön enligt de grunder, jag i det följande angiver.

Föreståndaren för föreningen bör hänföras till lönegrad Co 14 på löneplan 2, d. v. s. till samma lönegrad som professorerna vid lantbrukshögskolan. Avdelningsföreståndarna liksom avdelnings- och filialföreståndarna bör hänföras till lönegrad Ca 33. Till sistnämnda lönegrad bör även hänföras föreningens sekreterare och ekonomichef, som tillika är förste assistent. Hans tjänstebenämning bör i samband härmed ändras till sekreterare och ekonomichef tillika avdelningsföreståndare. Av övriga förste assistenter bör den vid rotfruktsavdelningen hänföras till lönegrad Ca 29 och benämnas överassistent. Beträffande förste assistenten på kemiska avdelningen anser jag liksom föreningen att lön bör utgå efter lönegrad Ca 29. Tjänstebenämningen bör ändras till förste kemist. Filialföreståndarna torde i enlighet med överinspektörens förslag böra hänföras till 29 lönegraden. Vidare torde till lönegrad Ca 27 böra hänföras tre av de nuvarande andre assistenterna, medan till återstående andre assistenter enligt min mening bör utgå lön efter lönegrad Ca 25. Assistenterna i 27 lönegraden bör benämnas förste assistenter. I fråga om tredje assistenterna ansluter jag mig till förslaget att en lönegradsserie Ce 15—Ce 17—Ce 19—Ce 21 bör tillämpas. Deras tjänstebenämning bör därvid lämpligen ändras till assistent. Vad angår löneställningen för kassören och bokföraren har föreningen upprepade gånger tidigare föreslagit, att de skall hänföras till lönegrad Ca 19. Jag fin-

ner mig nu kunna biträda en sådan uppflyttning. Vid bifall härtill torde dock det särskilda arvodet å 1 020 kronor böra slopas.

Den av mig sålunda förordade löneregleringen för angivna tjänstemän föranleder, att utgiftsposterna för avlöningar till föreningens befattningshavare bör uppräknas med tillhopa 52 700 kronor.

Beträffande föreningens anslagsäskanden i övrigt är jag icke för närvarande beredd att förorda förslagen om att inrätta en tjänst som andre assistent vid Ultunafilialen eller att anvisa medel till en substation på småländska höglandet.

Med anledning av att timlönerna till arbetarna höjts ökar medelsbehovet med 56 100 kronor. Vidare har kostnaderna för filialernas försöksverksamhet till följd av ökade priser på förnödenheter stigit med 8 900 kronor, varför bidraget till föreningen bör uppräknas med motsvarande belopp. Till löneklassförändringar, rörligt tillägg och pensionsavgifter erfordras en anslagsökning med sammanlagt 120 800 kronor.

I fråga om övriga utgiftsändamål, för vilka föreningen begärt ökade medel, vill jag med beaktande huvudsakligen av den verkliga medelsförbrukningen under de olika omkostnadsposterna föreslå, att statsbidraget skall höjas med sammanlagt 10 000 kronor.

Föreningens beräkning, att inkomsterna skall stiga med 163 000 kronor, synes kunna godtagas.

Vid bifall till vad jag i det föregående föreslagit bör anslaget uppföras med (813 000 + 52 700 + 56 100 + 8 900 + 120 800 + 10 000 — 163 000 =) 898 500 kronor.»

*Utskottet.* Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts framställning och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Bidrag till Sveriges utsädesförening* för budgetåret 1953/54 anvisa ett anslag av 898 500 kronor.

85:o) **Befrämjande av fröodlingen m. m.: Särskilt bidrag till Sveriges utsädesförening för kvalitetsundersökning av lin m. m.** Tillstyrkande Kungl. Maj:ts framställning under punkten 97 (s. 185—187), som innefattar medelsanvisning med oförändrat belopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Särskilt bidrag till Sveriges utsädesförening för kvalitetsundersökning av lin m. m.* för budgetåret 1953/54 anvisa ett anslag av 65 000 kronor.

86:o) **Befrämjande av fröodlingen m. m.: Understödjande av den praktiskt vetenskapliga verksamheten å Weibullsholm.** Under punkten 98 (s. 187—188) har Kungl. Maj:t hemställt, att riksdagen för nästa budgetår måtte anvisa ett med 10 000 kronor till 210 000 kronor förhöjt belopp.

Utskottet har i detta sammanhang behandlat följande inom riksdagen väckta, till utskottet hänvisade motioner, nämligen

1) I: 330 av herr *Nord,* likalydande med II: 429 av herrar *Antby* och *Widén,* vari hemställts, att riksdagen må till Befrämjande av fröodlingen m. m.: Understödjande av den praktiskt vetenskapliga verksamheten å Weibullsholm för budgetåret 1953/54 anvisa ett anslag av 300 000 kronor samt

2) I: 331 av herr *Osvald m. fl.,* likalydande med II: 416 av herr *Hansson* i Önnarp *m. fl.,* i vilka motioner hemställts, att riksdagen måtte besluta dels att anslaget till den praktiskt vetenskapliga verksamheten å Weibullsholm måtte utgå med 300 000 kronor, dels att i samband därmed anslaget till FAO skall nedsättas med 90 000 kronor.

Beträffande de skäl som anförts till stöd för motionerna får utskottet hänvisa till dessa.

*W. Weibull aktiebolag med Weibullsholms växtförädlingsanstalt* har anhållit om ett med 170 000 kronor till 370 000 kronor höjt anslag för nästa budgetår. I sin skrivelse har bolaget — efter att ha lämnat en redogörelse för sina arbetsinsatser på växtodlingens område — framhållit i huvudsak följande.

Kostnaderna härför har för innevarande budgetår upptagits till 641 900 kronor men torde komma att stiga till 745 000 kronor. För budgetåret 1953/54 beräknas de till följd av löne- och prisstegringar stiga till 780 000 kronor. För att täcka dessa utgifter räknar bolaget alltjämt med att principen om ett statsbidrag motsvarande hälften av förädlingskostnaderna skall tillämpas. Därest denna begäran icke kan bifallas, hävdar bolaget såsom ett minimum, att det nuvarande anslaget å 200 000 kronor skall ökas med ett belopp, som motsvarar hälften av de kostnadsstegringar, som på grund av penningvärdeförsämringen inträffat under de senaste åren. Dessa har av bolaget uppskattats till 200 000 kronor, varför statsbidraget sålunda bör uppräknas med 100 000 kronor. Anslaget för innevarande budgetår täcker enligt bolagets beräkning endast cirka 26,8 procent av den totala kostnaden för förädlingsverksamheten. I denna situation har bolaget sett sig tvunget att nedskära denna verksamhet. Därest kostnaderna stiger ytterligare och anslaget icke ökas, nödgas bolaget överväga en mera väsentlig nedskärning, vilket skulle innebära ett avbrott i en hittills resultatrik utvecklingslinje.

I sitt yttrande över bolagets skrivelse erinrar *styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök,* att den redan i sina yttranden över bolagets anslagsäskanden för tidigare budgetår tillstyrkt principen om statsbidrag, motsvarande 50 procent av växtförädlingskostnaderna. Styrelsen finner det alltjämt skäligt, att statsbidraget beräknas efter denna grund. Därest så icke anses möjligt eller lämpligt med hänsyn till den av riksdagen begärda översynen av grunderna för stödet till växt- och fruktträdsförädlingen, förordar styrelsen i andra hand, i anslutning till bolagets förslag, att bidraget höjes med åtminstone 100 000 kronor till 300 000 kronor.

*Departementschefen* har anfört.

»För innevarande budgetår höjdes anslaget med 25 000 kronor för att bolaget skulle erhålla någon kompensation för utgiftsökningarna. Med hänsyn

härtill och till nödvändigheten att iakttaga sträng sparsamhet vid beviljande av anslag kan jag icke nu tillstyrka en anslagsökning av den storlek som bolaget begärt utan finner mig endast kunna förorda, att anslaget höjes med 10 000 kronor.»

*Utskottet.* Med hänsyn till den gagnande verksamhet, som bedrives vid Weibullsholms växtförädlingsanstalt, är anstalten väl förtjänt av statsmakternas intresse och bistånd. Det vore därför i och för sig önskvärt att de medel, som kan anses erforderliga, ställes till förfogande för verksamheten. I betraktande av att sträng sparsamhet måste iakttagas vid beviljande av anslag finner sig utskottet dock icke kunna tillstyrka högre medelsanvisning än Kungl. Maj:ts framställning avser. Utskottet får sålunda avstyrka bifall till yrkandena i de likalydande motionerna I: 330 och II: 429 samt i motionerna I: 331 och II: 416, de båda sistnämnda även likalydande.

Utskottet vill emellertid i detta sammanhang erinra om att 1951 års riksdag, på förslag av utskottet, i skrivelse till Kungl. Maj:t anhållit om en översyn av gällande grunder för statligt stöd åt växt- och fruktförädlingen jämte därmed sammanhängande frågor (utl. nr 46; r. skr. nr 359). Såsom utskottet i samband därmed framhöll föreligger svårigheter att klart bedöma frågan, huruvida statens stöd på förädlingsverksamhetens område för närvarande är avpassat på ett fullt tillfredsställande sätt. Vid 1952 års riksdag underströk utskottet detta sitt uttalande, därvid utskottet tillika anförde, att nämnda översyn borde med det snaraste komma till stånd. Med hänsyn härtill vill utskottet ånyo framhålla önskvärdheten av att översynen igångsättes utan dröjsmål.

Då Kungl. Maj:ts framställning i övrigt icke givit utskottet anledning till erinran, hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts framställning samt med avslag å motionerna I: 330 och II: 429 samt I: 331 och II: 416, till *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Understödjande av den praktiskt vetenskapliga verksamheten å Weibullsholm* för budgetåret 1953/54 anvisa ett anslag av 210 000 kronor.

87:o) **Statens lantbrukskemiska kontrollanstalt: Avlöningar.** Kungl. Maj:ts under punkten 99 (s. 188—190) gjorda framställning innefattar — förutom hemställan till riksdagen att godkänna ändrad avlöningsstat för anstalten — anslagsanvisning till avlöningar med 281 100 kronor, vilket belopp med 60 000 kronor överstiger motsvarande anvisning för innevarande budgetår. Ökningen är uteslutande av automatisk karaktär och hänför sig till löneregleringen för vissa tjänstemän, beräknade löneklassförändringar och lönegradsuppflyttningar samt rörligt tillägg.

*Utskottet.* Utskottet har icke något att erinra mot Kungl. Maj:ts framställning och hemställer följaktligen,

att riksdagen må

a) fastställa följande avlöningsstat för statens lantbrukskemiska kontrollanstalt, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1953/54:

*Avlöningsstat.*

| | |
|---|---|
| 1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, *förslagsvis* ... | 76 500 |
| 2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, *förslagsvis* ..... | 2 100 |
| 3. Avlöningar till icke-ordinarie personal, *förslagsvis* . | 108 100 |
| 4. Rörligt tillägg, *förslagsvis* ..... | 94 400 |
| Summa kronor | 281 100; |

b) till *Statens lantbrukskemiska kontrollanstalt: Avlöningar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 281 100 kronor.

88:o) **Statens lantbrukskemiska kontrollanstalt: Omkostnader.** Kungl. Maj:ts framställning under punkten 100 (s. 190—192) innefattar en anslagsanvisning av 75 800 kronor eller 19 100 kronor mera än motsvarande anvisning för innevarande budgetår. Ökningen fördelar sig med 800 respektive 300 kronor på posterna reseersättningar och sjukvård samt med tillhopa 7 000 respektive 11 000 kronor på de olika delposterna under expenser och övriga utgifter.

*Utskottet.* Tillstyrkande bifall till framställningen hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens lantbrukskemiska kontrollanstalt: Omkostnader* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 75 800 kronor.

89:o) **Understöd åt lokala lantbrukskemiska kontrollstationer.** Med biträdande av Kungl. Maj:ts framställning under punkten 101 (s. 192—193) — innebärande en anslagsökning med 5 000 kronor — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Understöd åt lokala lantbrukskemiska kontrollstationer* för budgetåret 1953/54 anvisa ett anslag av 35 000 kronor.

90:o) **Ersättning till personal vid nedlagd kemisk station.** I enlighet med Kungl. Maj:ts under punkten 102 (s. 193) gjorda framställning — innebärande anslagsanvisning med oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning till personal vid nedlagd kemisk station* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 4 000 kronor.

91:o) **Bidrag till plantskolekontroll.** Biträdande Kungl. Maj:ts under punkten 103 (s. 193—194) gjorda framställning — innebärande oförändrad medelsanvisning — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till plantskolekontroll* för budgetåret 1953/54 anvisa ett anslag av 15 000 kronor.

92:o) **Bekämpande av växtsjukdomar.** Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts framställning under punkten 104 (s. 194—195) — innefattande anslagsanvisning med oförändrat belopp — och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Bekämpande av växtsjukdomar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 72 500 kronor.

93:o) **Bidrag till Föreningen för växtförädling av fruktträd.** Tillstyrkande Kungl. Maj:ts framställning under punkten 105 (s. 195) — innebärande anslagsanvisning för ändamålet med oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till Föreningen för växtförädling av fruktträd* för budgetåret 1953/54 anvisa ett anslag av 75 000 kronor.

94:o) **Bestridande med allmänna medel av vissa med betesreglering förenade kostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag under punkten 106 (s. 196) — innebärande anslagsanvisning med ett formellt belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bestridande med allmänna medel av vissa med betesreglering förenade kostnader* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 100 kronor.

95:o) **Bidrag till markkartering och grundkalkning.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts framställning under punkten 107 (s. 196—197) — innefattande en med hänsyn till medelsåtgången föreslagen anslagsökning från 200 000 till 230 000 kronor — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till markkartering och grundkalkning* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 230 000 kronor.

96:o) **Befrämjande av mejerihanteringen m. m.: Bidrag till Svenska smörprovningarna.** Utskottet biträder Kungl. Maj:ts framställning under punkten 108 (s. 197) — innebärande oförändrad medelsanvisning — och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Befrämjande av mejerihanteringen m. m.: Bidrag till Svenska smörprovningarna* för budgetåret 1953/54 anvisa ett anslag av 14 700 kronor.

97:o) **Bidrag till kristidsnämndernas verksamhet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts framställning under punkten 110 (s. 198) — innefattande anslagsanvisning med ett formellt belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till kristidsnämndernas verksamhet* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 100 kronor.

98:o) **Producentbidrag till vissa innehavare av mindre jordbruk.** Tillstyrkande bifall till Kungl. Maj:ts framställning under punkten 112 (s. 199—200) — innebärande anslagsanvisning med oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Producentbidrag till vissa innehavare av mindre jordbruk* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 58 000 000 kronor.

99:o) **Jordbrukets kreditkassor: Förvaltningsbidrag till jordbrukskasserörelsen.** Jämlikt Kungl. Maj:ts framställning under punkten 115 (s. 201—202) — innebärande i förhållande till anvisningen för innevarande budgetår en minskning med 12 000 kronor — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Jordbrukets kreditkassor: Förvaltningsbidrag till jordbrukskasserörelsen* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 28 000 kronor.

100:o) **Ersättning till Sveriges allmänna hypoteksbank för förvaltningen av statens sekundärlånefond för jordbrukare m. m.** Tillstyrkande bifall till Kungl. Maj:ts framställning under punkten 116 (s. 202) — innebärande en anslagsminskning med 3 000 kronor — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning till Sveriges allmänna hypoteksbank för förvaltningen av statens sekundärlånefond för jordbrukare m. m.* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 22 000 kronor.

101:o) **Statens maskin- och redskapsprovningsanstalter: Avlöningar.** Kungl. Maj:ts förslag under punkten 117 (s. 202—205) innefattar — förutom hemställan till riksdagen att godkänna ändrad avlöningsstat — en anslagsanvisning av 256 900 kronor, vilket belopp med 41 900 kronor överstiger anvisningen för innevarande budgetår. Ökningen hänför sig huvudsakligen till löneregleringen för vissa tjänstemän, beräknade löneklassförändringar och rörligt tillägg.

*Utskottet.* Mot Kungl. Maj:ts förslag har utskottet intet att erinra. Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må

a) fastställa följande avlöningsstat för statens maskin- och redskapsprovningsanstalter, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1953/54:

*Avlöningsstat.*

| | |
|---|---|
| 1. Ersättningar till sakkunniga, tillfälliga biträden m. fl., *förslagsvis* | 18 000 |
| 2. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, *förslagsvis* | 157 800 |
| 3. Rörligt tillägg, *förslagsvis* | 81 100 |
| Summa kronor | 256 900; |

b) till *Statens maskin- och redskapsprovningsanstalter: Avlöningar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 256 900 kronor.

102:o) **Statens maskin- och redskapsprovningsanstalter: Omkostnader.** Under punkten 118 (s. 205—206) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för ändamålet anvisa ett anslag av 60 400 kronor, vilket i förhållande till motsvarande anvisning för innevarande budgetår innebär en minskning med 2 000 kronor. Beräkningen innefattar å ena sidan en höjning av posterna reseersättningar, bränsle, lyse och vatten, publikationstryck samt instrument, övriga inventarier och förbrukningsmateriel med sammanlagt 18 000 kronor. Å andra sidan har anslaget minskats med 20 000 kronor till följd av att inkomsterna av de särskilda uppbördsmedlen stigit och en engångsutgift för innevarande budgetår å 10 000 kronor fallit bort.

*Utskottet.* I enlighet med Kungl. Maj:ts framställning hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens maskin- och redskapsprovningsanstalter: Omkostnader* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 60 400 kronor.

103:o) **Bidrag till jordbrukstekniska institutet.** Kungl. Maj:t har under punkten 119 (s. 207—208) hemställt om en med 75 000 kronor till 325 000 kronor ökad medelsanvisning.

*Styrelsen för jordbrukstekniska institutet* har hemställt, att anslaget för nästa budgetår skall höjas med 179 000 kronor.

*Departementschefen* har efter närmare redogörelse för institutets förslag anfört följande.

»Genom avtal år 1945 mellan Kungl. Maj:t, å ena, samt jordbrukstekniska föreningen, å andra sidan, förband sig Kungl. Maj:t, bland annat, att

genom årliga anslag bidraga till att bestrida kostnaderna för verksamheten vid institutet ävensom för dettas allmänna administration. Dessa bidrag beräknades vid full utbyggnad av verksamheten uppgå till 250 000 kronor för år. Föreningen åtog sig genom avtalet att bidraga till institutets verksamhet med ett årligt belopp, som lägst skulle uppgå till 40 000 kronor vid full utbyggnad av verksamheten. Avtalet skulle gälla i första hand till utgången av juni 1955.

Statsbidraget utgår för närvarande med 250 000 kronor årligen.

Såsom institutsstyrelsen anfört, har förhållandena i hög grad ändrats efter avtalets ingående. På grund av den starka stegringen av löner och kostnader i övrigt har institutets ekonomiska ställning i grund förändrats. Institutet har därför råkat i ekonomiska svårigheter, som synes hota dess verksamhet. Dessa omständigheter talar uppenbarligen för att man nu på nytt bör pröva frågan om statens och föreningens tillskott. Med hänsyn till institutets stora betydelse och förhållandena i övrigt finner jag mig för min del kunna förorda, att dessa tillskott skall höjas proportionellt. Den inträffade förskjutningen i pris- och lönenivån synes motivera en höjning av statsbidraget till 325 000 kronor. Motsvarande höjning av föreningens bidrag torde böra beräknas till 10 000 kronor, varigenom detta skulle komma att uppgå till 50 000 kronor om året. Höjningen av statsbidraget bör dock vara betingat av att föreningen vidtager en dylik proportionell uppräkning av sitt bidrag. En sådan jämkning av bidragen torde böra intagas i avtalet.»

*Utskottet.* Utskottet biträder Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså, att riksdagen må

1) bemyndiga Kungl. Maj:t att med jordbrukstekniska föreningen träffa överenskommelse i huvudsaklig överensstämmelse med vad förut anförts;

2) till *Bidrag till jordbrukstekniska institutet* för budgetåret 1953/54 anvisa ett anslag av 325 000 kronor.

104:o) **Bidrag till penningpremier vid lantbruksmöten.** Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts framställning under punkten 121 (s. 210) — innebärande en anslagsanvisning för ändamålet med oförändrat belopp — och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Bidrag till penningpremier vid lantbruksmöten* för budgetåret 1953/54 anvisa ett anslag av 24 000 kronor.

105:o) **Bidrag till Jordbrukarungdomens förbund.** I överensstämmelse med Kungl. Maj:ts under punkten 122 (s. 210—211) gjorda framställning — innebärande en anslagsökning med 25 000 kronor till 225 000 kronor — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till Jordbrukarungdomens förbund* för budgetåret 1953/54 anvisa ett anslag av 225 000 kronor.

106:o) **Bidrag till uppförande av frukt- och potatislagerhus m. m.** Utskottet tillstyrker bifall till Kungl. Maj:ts framställning under punkten 123 (s. 211) — innebärande anslagsanvisning för ändamålet med oförändrat belopp — och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Bidrag till uppförande av frukt- och potatislagerhus m. m.* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 30 000 kronor.

107:o) **Bidrag till återbetalning av lån från jordbrukets maskinlånefond.** Kungl. Maj:ts framställning under punkten 124 (s. 212—214) om anvisande för ändamålet av ett anslag av 1 050 000 kronor innebär i förhållande till innevarande budgetår en minskning av anslaget med 100 000 kronor.

Utskottet har i detta sammanhang behandlat en inom riksdagen väckt, till utskottet hänvisad motion, I: 335, av herr *Persson, Helmer, m. fl.*, vari hemställts *dels* att till Bidrag till återbetalning av lån från jordbrukets maskinlånefond för budgetåret 1953/54 måtte anvisas ett förslagsanslag av 1 600 000 kronor, *dels ock* att Kungl. Maj:ts framställning, att lån från jordbrukets maskinlånefond skall amorteras på fem år i stället för tidigare åtta år, måtte avslås.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för motionen, får utskottet hänvisa till denna.

*Lantbruksstyrelsen* (skr. 27/8 1952) hemställer, dels att anslaget för nästa budgetår upptages med 1 050 000 kronor, dels ock att det belopp, inom vars ram under budgetåret 1953/54 bidrag till återbetalning av dylika lån får medgivas i samband med beviljandet av maskinlån från maskinlånefonden eller utfästelser om bidrag får göras, skall fastställas till 1 600 000 kronor.

*Hushållningssällskapens förbund* (skr. 30/9 1952) hemställer om sådan ändring av gällande bestämmelser, att hushållningssällskap skall — efter prövning i varje särskilt fall — äga föreskriva kortare amorteringstid än åtta år.

Lantbruksstyrelsen har i sin framställning framhållit, att beräkningen av medelsbehovet verkställts dels med ledning av till styrelsen inkomna redogörelser rörande hushållningssällskapens förmedling av lån från jordbrukets maskinlånefond, dels på grundval av de bidrag, som styrelsen beviljat till återbetalning av lån, upptagna i enskilda kreditinrättningar för att anskaffa till gemensam maskinanvändning avsedda jordbruksmaskiner. Vad beträffar nyssnämnda bidragsram anför styrelsen i huvudsak följande.

Den bidragsram, inom vilken för varje budgetår utfästelser om bidrag till återbetalning av maskinlån får göras, har för ett vart av budgetåren 1948/49—1950/51 fastställts till 1 500 000 kronor, medan anspråken på bidrag under samma tid avsett vida större belopp. Den stora disproportionen mellan erforderliga och tillgängliga medel för ändamålet har i hög grad försvårat hushållningssällskapens handläggning av bidragsärendena och synes även ha skapat viss irritation bland bidragssökandena, vilka givetvis alla anser sig vara och i de flesta fall också är berättigade till bidrag. För att de allvarligaste olägenheterna härvidlag skulle i viss mån kunna elimineras, har styrelsen vid upprepade tillfällen föreslagit, att bestämmelserna för bidrag skulle ändras på så sätt att bidragsprocenten icke vore fixerad till 25 procent. Vid oförändrad bidragsram skulle sällskapen härigenom få möjlighet att fördela tillgängliga bidragsmedel mellan ett större antal bidragssökande, dock utan att behöva sätta bidragsbeloppen så lågt, att den gemensamma maskinhållningen ej skulle få det stöd, som behövdes i det enskilda fallet.

Från och med den 1 juli 1951 ändrades bidragsbestämmelserna så, att bidrag numera kan beviljas efter en lägre procentsats än 25 procent. Samtidigt härmed minskades emellertid bidragsramen med 15 procent till 1 275 000 kronor. Då dessutom priserna på jordbruksmaskiner genom penningvärdets fall stigit avsevärt, är det uppenbart, att sällskapen med denna låga bidragsram alltjämt har stora svårigheter att åstadkomma en rättvis fördelning av bidragsmedlen mellan de sökande.

Anspråken på bidrag har heller icke hittills visat någon tendens att minska. Sällskapen har sålunda i sina till styrelsen ingivna ansökningar om bidragskvot för innevarande budgetår beräknat bidragsbehovet för sagda budgetår till i runt tal 2 700 000 kronor. Efterfrågan på bidrag under budgetåret 1953/54 kan beräknas bli av ungefär samma omfattning.

Av det anförda torde framgå, att en avsevärd höjning av den nuvarande bidragsramen å 1 275 000 kronor för budgetår skulle vara fullt motiverad. Styrelsen anser sig emellertid för närvarande icke böra föreslå större höjning än till 1 600 000 kronor.

*Hushållningssällskapens förbund* har såsom motivering för sin framställning anfört bland annat följande.

Enligt kungörelsen den 26 juli 1948 (nr 380) angående lån från jordbrukets maskinlånefond m. m. skall från och med den 1 juli 1948 maskinlån återbetalas med lika amorteringar vid utgången av vart och ett av de åtta efter lånets lyftande närmast följande kalenderåren. Denna föreskrift innebär, att den möjlighet, som enligt tidigare gällande lånebestämmelser fanns att inom vissa gränser avpassa återbetalningstiden med hänsyn till det maskinslag lånet avsåg, icke längre består. En enhetlig återbetalningstid för maskinlån torde medföra vissa fördelar beträffande handhavandet och redovisningen av låneförmedlingen. I fråga om flertalet jordbruksmaskiner synes ej heller ur teknisk synpunkt finnas anledning till erinran mot en återbetalningstid av åtta år.

Under den tid nu gällande bestämmelser ägt tillämpning har emellertid i vissa fall bestämda olägenheter visat sig vara förenade med en enhetlig återbetalningstid av nuvarande längd. Återbetalningstiden för maskinlån överstiger sålunda i regel väsentligt varaktigheten för exempelvis maskiner, som användes vid stenröjning och täckdikning. På grund av de stora påfrestningar, för vilka dessa maskiner utsättes, förslites de mycket snabbt. Detta medför självfallet en felaktig avpassning av de årliga amorteringarna

efter maskinernas verkliga varaktighet, vilket bidrar till att lämna en oriktig bild av de årliga kostnader, som är förenade med ifrågavarande maskiner.

Förbundet har med hänsyn till de anförda olägenheterna funnit det påkallat att förorda en ändring av bestämmelserna rörande återbetalningstiden. Då varaktigheten beträffande flertalet av de maskintyper, vartill lån kan utlämnas, torde motivera bibehållandet av nuvarande återbetalningstid, synes denna tidrymd även framdeles böra utgöra den normala återbetalningstiden. Hushållningssällskapens förvaltningsutskott bör emellertid äga befogenhet att, där särskilda skäl föreligger, fastställa kortare återbetalningstid än åtta år. Kortare amorteringstid än förslagsvis fem år synes dock ej böra medgivas.

*Departementschefen* har anfört.

»Mot lantbruksstyrelsens beräkning av medelsbehovet under anslaget har jag icke något att erinra. Anslaget torde sålunda för nästa budgetår böra uppföras med ett 100 000 kronor lägre belopp än för innevarande år eller med 1 050 000 kronor. Däremot kan jag icke biträda styrelsens framställning i vad den avser höjning av det belopp, inom vars ram bidrag till återbetalning av lån får medgivas eller utfästelse om bidrag göras. Sistnämnda belopp bör enligt min mening fastställas till 1 275 000 kronor även för nästa budgetår.

Vad angår bestämmelserna rörande amorteringstidens längd för lånen kan jag i huvudsak instämma i vad hushållningssällskapens förbund anfört därom i sin framställning den 30 september 1952. Jag förordar därför, att sådan ändring vidtages i nämnda bestämmelser, att möjlighet öppnas att fastställa kortare amorteringstid än åtta år beträffande lån till maskiner, som är utsatta för särskilt snabb förslitning. Som förbundet framhållit torde dock kortare sådan tid än fem år icke böra ifrågakomma. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att utfärda närmare föreskrifter i ämnet.»

*Utskottet.* I fråga om medelsanvisningen och bidragsramens storlek för ifrågavarande verksamhet biträder utskottet vad Kungl. Maj:t därvidlag hemställt. Med hänsyn till att vissa maskiner är utsatta för särskilt snabb förslitning, anser utskottet vidare ändamålsenligt, att möjlighet öppnas att i dylika fall medge kortare amorteringstid för lån från maskinlånefonden än åtta år. Utskottet tillstyrker därför Kungl. Maj:ts förslag även härutinnan.

Under åberopande av det sålunda anförda hemställer utskottet,

1) att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts framställning ävensom med avslag å motionen I: 335, såvitt nu är i fråga, till *Bidrag till återbetalning av lån från jordbrukets maskinlånefond* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 1 050 000 kronor,

2) att motionen I: 335, såvitt angår yrkandet i fråga om amorteringsbestämmelserna, icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

108:o) **Statens forskningsanstalt för lantmannabyggnader: Avlöningar.** Kungl. Maj:ts under punkten 125 (s. 214—217) gjorda framställning innefattar — förutom hemställan till riksdagen att medgiva ändring i personalförteckningen och godkänna ändrad avlöningsstat — en anslagsanvisning av 153 200 kronor, vilket belopp med 30 200 kronor överstiger motsvarande anvisning för innevarande budgetår.

Efter redogörelse för anstaltsstyrelsens äskanden har *departementschefen* anfört följande.

»I fråga om de begärda tjänsteförändringarna är jag av de skäl, anstaltsstyrelsen anfört, beredd att förorda en förbättring av de båda assistenternas löner. Jag föreslår sålunda, att den assistent, till vilken för närvarande utgår ett arvode enligt 26 löneklassen, skall uppföras å extra ordinarie stat. Han bör därvid i enlighet med anstaltsstyrelsens förslag placeras i 27 lönegraden och benämnas förste assistent. Vid bifall härtill uppstår en merkostnad å 900 kronor. Beträffande den andre assistenten, som sysslar med transportfrågor, anser jag att denne fortfarande skall åtnjuta lön i form av arvode. Jag förordar emellertid, att arvodet skall uppräknas till ett belopp motsvarande 23 löneklassen. Detta förslag medför en utgiftsökning med 1 500 kronor. I övrigt anser jag mig icke kunna tillstyrka ifrågasatta tjänsteförändringar och personalförstärkningar i vidare mån än att en assistent skall anställas för att leda försöksarbetet vid Habo gård i Lomma socken utanför Lund. Hans arvode bör bestämmas till ett belopp motsvarande 15 löneklassen i ortsgrupp 3. Till följd härav ökas medelsbehovet med 9 700 kronor.

Slutligen torde anslaget med anledning av regleringen av vissa arvoden samt med hänsyn till det rörliga tillägget böra höjas med 5 000 respektive 13 100 kronor. Vid bifall till vad i det föregående förordats bör forskningsanstaltens avlöningsanslag uppräknas med sammanlagt 30 200 kronor.

Å personalförteckningen bör upptagas en tjänst som förste assistent i Ce 27.»

*Utskottet.* Kungl. Maj:ts framställning föranleder icke någon erinran från utskottets sida. Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga den ändring i personalförteckningen för forskningsanstalten, som angivits i det föregående;

b) fastställa följande avlöningsstat för statens forskningsanstalt för lantmannabyggnader, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1953/54:

*Avlöningsstat.*

| | |
|---|---|
| 1. Avlöning till ordinarie tjänsteman, *förslagsvis* .... | 20 700 |
| 2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, *förslagsvis* ..... | 2 000 |
| 3. Avlöningar till icke-ordinarie personal ..... | 99 200 |
| 4. Rörligt tillägg, *förslagsvis* ..... | 31 300 |
| Summa kronor | 153 200; |

c) till *Statens forskningsanstalt för lantmannabyggnader: Avlöningar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 153 200 kronor.

109:o) **Statens forskningsanstalt för lantmannabyggnader: Omkostnader.** I överensstämmelse med Kungl. Maj:ts framställning under punkten 126 (s. 217—218), innebärande anslagshöjning med 2 500 kronor på grund av ökade kostnader för städning och telefon, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens forskningsanstalt för lantmannabyggnader: Omkostnader* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 49 000 kronor.

110:o) **Jordbrukets upplysningsnämnd: Avlöningar.** Under punkten 127 (s. 218—219) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen — förutom att godkänna ändrad avlöningsstat för nämnden — att för nästa budgetår anvisa ett anslag av 47 000 kronor för avlöningar, vilket belopp med 15 500 kronor överstiger anvisningen för innevarande budgetår. Höjningen hänför sig med 7 800 kronor till en utökning av personalen med en assistent i lönegrad Cg 19 samt med 7 700 kronor till posten rörligt tillägg.

*Utskottet.* Utskottet biträder Kungl. Maj:ts förslag och hemställer följaktligen,

att riksdagen må

a) fastställa följande avlöningsstat för jordbrukets upplysningsnämnd, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1953/54:

*Avlöningsstat.*

| | |
|---|---|
| 1. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, *förslagsvis* | 2 500 |
| 2. Avlöningar till icke-ordinarie personal | 29 800 |
| 3. Rörligt tillägg, *förslagsvis* | 14 700 |
| Summa kronor | 47 000; |

b) till *Jordbrukets upplysningsnämnd: Avlöningar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 47 000 kronor.

111:o) **Jordbrukets upplysningsnämnd: Omkostnader.** Kungl. Maj:t har under punkten 128 (s. 219—221) föreslagit riksdagen att för ändamålet anvisa ett anslag av 34 000 kronor, innebärande en ökning med 4 600 kronor i jämförelse med medelsanvisningen för innevarande budgetår. Av ökningen avser 1 000 respektive 2 000 kronor posterna tryckningskostnader och bildtjänst respektive reseersättningar samt 500 kronor expenser. Vidare fö-

reslås anvisning av 100 kronor under en ny post för sjukvård och ett engångsbelopp av 1 000 kronor för anskaffning av erforderlig kontorsutrustning m. m.

*Utskottet.* Tillstyrkande Kungl. Maj:ts framställning under denna punkt hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Jordbrukets upplysningsnämnd: Omkostnader* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 34 000 kronor.

## H. Jordbrukets rationalisering m. m.

112:o) **Täckande av förluster på grund av statlig kreditgaranti.** Kungl. Maj:t har under punkten 130 (s. 222—224) föreslagit riksdagen att för ändamålet anvisa ett oförändrat anslag av 50 000 kronor. Förslaget innebär vidare, att kreditgaranti under budgetåret 1953/54 skall kunna utlämnas för samma ändamål och i samma omfattning som under innevarande budgetår.

*Utskottet.* I enlighet med framställningen hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) till *Täckande av förluster på grund av statlig kreditgaranti* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 50 000 kronor;

b) medgiva, att under budgetåret 1953/54 statlig kreditgaranti må beviljas för *dels* lån avseende yttre rationalisering intill ett belopp av 10 000 000 kronor, lån för inre rationalisering intill ett belopp av 15 000 000 kronor samt jordbruksegnahemslån m. m. intill ett belopp av 20 000 000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att, om förhållandena skulle ge anledning därtill, medgiva jämkning i sagda fördelning, *dels* driftslån intill ett belopp av 6 000 000 kronor.

113:o) **Ersättning åt riksbanken för förvaltningen av vissa lånefonder m. m.** Med biträdande av Kungl. Maj:ts under punkten 131 (s. 224) gjorda framställning — som innebär en anslagsminskning med 20 000 kronor — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning åt riksbanken för förvaltningen av vissa lånefonder m. m.* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 250 000 kronor.

114:o) **Bidrag till gäldande av ersättning vid förlängning av vissa servitut.** Jämlikt Kungl. Maj:ts förslag under punkten 132 (s. 225) — innefattande oförändrad medelsanvisning — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till gäldande av ersättning vid förlängning av vissa servitut* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 10 000 kronor.

115:o) **Odlings- och byggnadshjälp åt innehavare av vissa kronolägenheter m. m.** Av det för innevarande budgetår anvisade anslaget å 2 800 000 kronor har 1 500 000 kronor ställts till lantbruksstyrelsens och 1 300 000 kronor till domänstyrelsens förfogande. Kungl. Maj:t har under punkten 133 (s. 225—227) föreslagit riksdagen att för ändamålet anvisa ett med 500 000 kronor till 3 300 000 kronor förhöjt anslag. Ökningen hänför sig till det för domänstyrelsens verksamhet avsedda beloppet.

*Utskottet.* Utskottet har intet att erinra mot framställlningen och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Odlings- och byggnadshjälp åt innehavare av vissa kronolägenheter m. m.* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 3 300 000 kronor.

116:o) **Betesförsök i Norrland.** Utskottet biträder Kungl. Maj:ts under punkten 134 (s. 228) gjorda framställning — som innefattar medelsanvisning med oförändrat belopp — och hemställer,

att riksdagen må till *Betesförsök i Norrland* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 30 000 kronor.

117:o) **Grundförbättringar: Förrättningskostnader till vissa torrläggningsföretag.** Jämlikt Kungl. Maj:ts förslag under punkten 136 (s. 228—229) hemställer utskottet,

att riksdagen må medgiva, att det å riksstaten för budgetåret 1947/48 anvisade reservationsanslaget till Grundförbättringar: Förrättningskostnader till vissa torrläggningsföretag må under budgetåret 1953/54 användas för det med anslaget avsedda ändamålet.

118:o) **Tilläggsbidrag till vissa statsunderstödda torrläggningsföretag.** I överensstämmelse med Kungl. Maj:ts framställning under punkten 137 (s. 229—230) hemställer utskottet,

att riksdagen må medgiva, att det å riksstaten för budgetåret 1947/48 anvisade reservationsanslaget till Tilläggsbidrag till vissa statsunderstödda torrläggningsföretag må under budgetåret 1953/54 användas för det med anslaget avsedda ändamålet.

119:o) **Täckdikningsförsök m. m.** Utöver det för innevarande budgetår anvisade anslaget å 110 000 kronor har beräknats stå till förfogande en reservation av 20 000 kronor. Vid ingången av nästa budgetår har icke beräknats föreligga någon reservation å anslaget. Med hänsyn härtill och på grund av ökade lönekostnader har Kungl. Maj:t under punkten 138 (s. 230—232) föreslagit riksdagen att anvisa ett anslag av 140 000 kronor för ändamålet.

*Utskottet.* Utskottet biträder Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Täckdikningsförsök m. m.* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 140 000 kronor.

120:o) **Försök med täckdikningsmaskiner m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts under punkten 139 (s. 232) gjorda framställning hemställer utskottet,

att riksdagen må medgiva, att det å riksstaten för budgetåret 1946/47 anvisade reservationsanslaget till Försök med täckdikningsmaskiner m. m. må under budgetåret 1953/54 användas för det med anslaget avsedda ändamålet.

121:o) **Arrendenämnder.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts framställning under punkten 140 (s. 233) — innebärande medelsanvisning med oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Arrendenämnder* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 25 000 kronor.

122:o) **Arrenderådgivning åt vissa arrendatorer.** Utskottet biträder Kungl. Maj:ts framställning under punkten 141 (s. 233) — innebärande oförändrad medelsanvisning med ett formellt belopp — och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Arrenderådgivning åt vissa arrendatorer* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 100 kronor.

## I. Fiskeriväsendet.

123:o) **Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök: Avlöningar.** Kungl. Maj:ts framställning under punkten 142 (s. 234—242) innefattar — förutom hemställan till riksdagen att medgiva ändring i personalförteckningen och godkänna ändrad avlöningsstat — en anslagsanvisning av 869 000 kronor, vilket belopp med 107 000 kronor överstiger motsvarande anvisning för innevarande budgetår.

I detta sammanhang har utskottet behandlat följande inom riksdagen väckta, till utskottet hänvisade motioner, nämligen

a) II: 79 av herrar *Skoglund* i Umeå och *Levin,* i vilken motion hemställts, att riksdagen måtte besluta, att den i personalförteckningen för fiskeristyrelsen uppförda befattningen för överinspektör i lönegrad Ce 33 skall uppföras på ordinarie stat,

b) I: 337 av herr *Magnusson m. fl.* samt II: 246, likalydande, av herr *Hagård,* i vilka motioner hemställts, att riksdagen måtte besluta utöka antalet ledamöter i fiskeristyrelsen med en representant för Svenska fiskhandelsförbundet,

c) I: 338 av herrar *Osvald* och *Hansson* samt II: 427, likalydande, av herr *Arweson m. fl.,* i vilka motioner hemställts, att riksdagen måtte besluta, att befattningen såsom assistent vid havsfiskelaboratoriets hydrografiska avdelning skall från och med budgetåret 1953/54 uppföras såsom extra ordinarie i lönegrad Ce 27.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för motionerna, får utskottet hänvisa till dessa.

*Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök* har i sina anslagsäskanden, vilka innebär en anslagshöjning med 137 000 kronor till 899 000 kronor, bland annat föreslagit dels att överinspektörstjänsten vid styrelsens tillsynsavdelning skall överföras å ordinarie stat, dels att en assistenttjänst i lönegrad Ce 27 skall inrättas vid havsfiskelaboratoriet i stället för en arvodestjänst.

Till stöd för förslaget att uppföra överinspektörstjänsten på ordinarie stat har fiskeristyrelsen åberopat de skäl som styrelsen tidigare (IX ht 1949 s. 163) anfört till stöd för enahanda yrkande. Styrelsen har vidare erinrat om att jordbruksutskottet (utlåt. nr 1 p. 116) i sammanhang med förslaget i 1952 års statsverksproposition rörande beräkningen av förevarande anslag behandlade en inom riksdagen väckt motion (II: 222) om ordinariesättning av ifrågavarande tjänst. Utskottet anförde därvid, att såsom utskottet framhållit redan vid 1950 års riksdag goda skäl talade för att tjänsten skulle överföras på ordinarie stat. Då spörsmålet om tillsynsavdelningens framtida organisation ännu icke blivit slutgiltigt löst, ansåge utskottet sig likväl icke kunna biträda det i motionen framförda yrkandet. Därvid förutsatte utskottet emellertid, att Kungl. Maj:t ägnade fortsatt uppmärksamhet åt frågan om befattningens ordinariesättning samt, så snart förhållandena det medgåve, förelade riksdagen förslag i ämnet.

Beträffande inrättandet av en assistenttjänst i lönegrad Ce 27 har fiskeristyrelsen anfört följande.

Framställningen avser assistenten på havsfiskelaboratoriets hydrografiska avdelning. Denne uppbär för närvarande ett årligt arvode med belopp motsvarande lön i 24 löneklassen eller 14 988 kronor. Till stöd för förslaget åberopar fiskeristyrelsen de anvisningar, som utfärdats i anslutning till statens allmänna avlöningsreglemente. Enligt dessa bör arvodesanställning i möjligaste mån undvikas och avvecklas för heltidsanställd personal. Beträffan-

de frågan om befattningens löneställning erinrar fiskeristyrelsen om sitt i 1949 års anslagsskrivelse (IX ht 1950 s. 214) framlagda förslag att tjänsten skulle utbytas mot en tjänst såsom laborator. Detta förslag vann emellertid icke statsmakternas bifall. Med hänsyn härtill torde en något lägre löneställning böra väljas, lämpligen lönegrad Ce 27, varigenom befattningen skulle komma i paritet med de befattningar inom styrelsen (byråinspektörer), för vilka fordras högre examen (filosofie licentiatexamen). I varje fall torde numera, efter den av statsmakterna godkända överenskommelsen mellan tjänsteförteckningskommittén och statstjänstemännens organisationer, som bland annat innebär utmönstrande av lönegraden Ce 24 och dess ersättande med lönegrad Ce 25, lägre lönegrad än Ce 25 icke kunna ifrågakomma. Tjänsten bör sålunda från och med nästa budgetår uppföras såsom extra ordinarie med oförändrad tjänstebenämning i lönegrad Ce 27, alternativt lönegrad Ce 25.

*Statskontoret* har i avgivet yttrande bland annat avstyrkt fiskeristyrelsens förslag om ordinariesättning av överinspektörstjänsten.

Under punkten 142 har vidare anmälts en framställning av *Svenska fiskhandelsförbundet,* vari hemställts, att antalet ledamöter i fiskeristyrelsen skall ökas med en för att plats skall beredas jämväl för en representant för den enskilda fiskhandeln.

*Fiskeristyrelsen* har i avgivet yttrande avstyrkt fiskhandelsförbundets framställning under hänvisning, bland annat, till att ärenden, som berör eller är av intresse för fiskhandeln, handlägges inom statens jordbruksnämnd, i vars råd för fiskefrågor även den enskilda fiskhandeln är företrädd.

*Föredragande statsrådet* har anfört bland annat följande.

»Frågan om utökning av antalet ledamöter i fiskeristyrelsen har vid flera tillfällen varit föremål för riksdagens prövning utan att vinna bifall. Med hänsyn bland annat härtill finner jag mig icke kunna tillstyrka den nu gjorda framställningen om sådan utökning.

Vad härefter angår styrelsens yrkanden får jag till en början erinra om att såsom framgår av det förut anförda 1946 års riksdag, i anslutning till inrättandet av institutet för konserveringsforskning i Göteborg, beslöt att frågan om avveckling av havsfiskelaboratoriets fiskeritekniska avdelning skulle upptagas till behandling efter beredning inom jordbruksdepartementet. Frågan har därefter varit föremål för upprepade överväganden. I samband därmed har särskilt från fiskindustriens sida vid flera tillfällen framhållits avdelningens betydelse och starkt understrukits den olägenhet, som skulle uppstå, därest verksamheten lades ned. Med anledning därav har Kungl. Maj:t genom beslut den 19 december 1952 uppdragit åt styrelsen att ytterligare utreda frågan samt inkomma med förslag i ämnet. I avbidan härpå torde avdelningen böra fortsätta sin nuvarande verksamhet.

Vad angår styrelsens äskanden i övrigt kan jag på av styrelsen anförda skäl ansluta mig till förslaget om inrättandet av en tjänst som tredje styrman å Skagerak. Tjänsten bör uppföras å extra ordinarie stat och placeras i lönegrad 17. Vid bifall härtill behöver anslaget höjas med 10 500 kronor. Öv-

riga personalförstärkningar, som begärts av styrelsen, kan jag däremot icke tillstyrka. Icke heller kan jag förorda, att överinspektörsbefattningen ordinariesättes eller att en extra tjänst som tekniskt biträde vid havsfiskelaboratoriets hydrografiska avdelning överföres å extra ordinarie stat. Mot ordinariesättning av tjänsten som expeditionsvakt i Ce 11 har jag emellertid icke något att erinra.

På grund av beräknade löneklassförändringar och den föregående år genomförda löneregleringen av vissa tjänster (prop. nr 107 och nr 241) bör anslaget höjas med sammanlagt 34 400 kronor. Den allmänna lönehöjningen och den därav betingade uppräkningen av arvodena till assistenten och instrumentmakaren vid havsfiskelaboratoriet samt befälhavaren å Eystrasalt föranleder därjämte en ökning av anslaget med (15 800 + 3 500 +1 100 =) 20 400 kronor. Någon höjning av arvodena till fyrskeppspersonal eller arvode till föreståndaren för havsfiskelaboratoriets hydrografiska avdelning i Göteborg och undersökningsstationen å Bornö kan jag däremot icke förorda. Slutligen torde på grund av nytt löneavtal posten avlöningar till kollektivavtalspersonal vid Skagerak och Eystrasalt uppräknas med 32 400 respektive 9 300 kronor.

Å fiskeristyrelsens personalförteckning bör upptagas en tjänst såsom expeditionsvakt i lönegrad Ca 11.»

*Utskottet.* Frågan om överföring å ordinarie stat av överinspektörstjänsten vid fiskeristyrelsens tillsynsavdelning har tidigare varit föremål för riksdagens prövning. Senast vid 1952 års riksdag framhöll utskottet i anledning av en då väckt motion i ämnet att goda skäl talade för en ordinariesättning av tjänsten. Utskottet ansåg sig likväl icke kunna biträda det av motionärerna framförda yrkandet, då spörsmålet om tillsynsavdelningens framtida organisation ej slutgiltigt lösts. Härvid förutsatte utskottet emellertid, att Kungl. Maj:t ägnade fortsatt uppmärksamhet åt frågan om tjänstens ordinariesättning samt, så snart förhållandena det medgåve, förelade riksdagen förslag i ämnet. Enligt utskottets mening föreligger fortfarande skäl för en ordinariesättning av överinspektörstjänsten. Då emellertid frågan om tillsynsavdelningens framtida organisation fortfarande icke definitivt avgjorts, anser sig utskottet icke heller i år kunna förorda att tjänsten överföres å ordinarie stat. Utskottet avstyrker sålunda bifall till det i motionen II: 79 framförda yrkandet. Utskottet vill emellertid i detta sammanhang erinra om att särskilda sakkunniga nyligen tillkallats inom jordbruksdepartementet med uppgift att utreda frågan om effektiva åtgärder till motverkande av förorening av våra sjöar och vattendrag. I samband därmed torde jämväl spörsmålet om tillsynsavdelningens framtida organisation komma att upptagas till prövning.

Såsom framgår av den föregående redogörelsen har i motionerna I: 338 och II: 427 föreslagits, att befattningen såsom assistent vid havsfiskelaboratoriets hydrografiska avdelning skall från och med nästa budgetår uppföras såsom extra ordinarie i lönegrad Ce 27. Utskottet ansluter sig i princip till

den av fiskeristyrelsen och motionärerna uttalade uppfattningen om lämpligheten att avveckla en arvodesanställning av den art, varom här är fråga. Goda skäl synes även enligt utskottets mening tala för att den nu ifrågavarande assistenttjänsten skall överföras å extra ordinarie stat. Emellertid är utskottet icke för närvarande berett att biträda det i förevarande motioner framställda yrkandet härom. Utskottet förutsätter dock, att Kungl. Maj:t ägnar fortsatt uppmärksamhet åt frågan.

I motionerna I: 337 och II: 246 har hemställts, att riksdagen måtte besluta utöka antalet ledamöter i fiskeristyrelsen med en representant för Svenska fiskhandelsförbundet. Såsom föredragande statsrådet anfört med anledning av den av fiskhandelsförbundet gjorda framställningen i ämnet har frågan om utökning av antalet ledamöter i fiskeristyrelsen vid flera tillfällen varit föremål för riksdagens prövning utan att vinna bifall. Utskottet anser att de skäl, som i de nu föreliggande motionerna anförts till stöd för en dylik utökning, icke motiverar ett ändrat ställningstagande till frågan från riksdagens sida. Utskottet vill med hänsyn härtill avstyrka bifall till motionerna I: 337 och II: 246.

Kungl. Maj:ts framställning föranleder ej heller i övrigt någon erinran från utskottets sida. Utskottet hemställer därför,

A. att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts framställning ävensom med avslag å motionerna II: 79 samt I: 338 och II: 427,

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga den ändring i personalförteckningen för fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök, som angivits i det föregående;

b) fastställa följande avlöningsstat för fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1953/54:

*Avlöningsstat.*

Fiskeristyrelsen.

| | | |
|---|---|---|
| 1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, *förslagsvis* | 95 400 | |
| 2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, *förslagsvis* | 2 500 | |
| 3. Avlöningar till icke-ordinarie personal, *förslagsvis* | 172 000 | |
| 4. Ersättningar till sakkunniga, *förslagsvis* | 2 000 | |
| 5. Rörligt tillägg, *förslagsvis* | 94 900 | 366 800 |

Sötvattenslaboratoriet.

| | | |
|---|---|---|
| 1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, *förslagsvis* | 47 400 | |
| 2. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal | 19 900 | |
| 3. Rörligt tillägg, *förslagsvis* | 24 600 | 91 900 |

Havsfiskelaboratoriet.

| | | |
|---|---|---|
| 1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, *förslagsvis* | 33 900 | |
| 2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, *förslagsvis* | 21 100 | |
| 3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, *förslagsvis* | 82 400 | |
| 4. Rörligt tillägg, *förslagsvis* | 38 900 | 176 300 |

Undersöknings- och bevakningsfartygen:

*Skagerak.*

| | | |
|---|---|---|
| 1. Avlöningar till icke-ordinarie personal, *förslagsvis* | 70 400 | |
| 2. Avlöningar till kollektivavtalspersonal, *förslagsvis* | 101 200 | |
| 3. Rörligt tillägg, *förslagsvis* | 27 100 | 198 700 |

*Eystrasalt.*

| | | |
|---|---|---|
| 1. Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t | 8 300 | |
| 2. Avlöningar till kollektivavtalspersonal, *förslagsvis* | 25 300 | |
| 3. Särskilda löneförmåner till icke-ordinarie personal, *förslagsvis* | 1 700 | 35 300 |
| Summa kronor | | 869 000; |

c) till *Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök: Avlöningar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 869 000 kronor;

B. att motionerna I: 337 och II: 246 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

124:o) **Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök: Omkostnader.** Enligt gällande omkostnadsstat fördelas anslaget med 69 700 kronor å fiskeristyrelsen med tillsynsavdelningen, 24 100 kronor å sötvattenslaboratoriet, 52 200 kronor å havsfiskelaboratoriet samt 240 600 kronor å undersöknings- och bevakningsfartygen.

Kungl. Maj:t har under punkten 143 (s. 242—247) föreslagit riksdagen att för ändamålet anvisa ett anslag av 415 900 kronor, vilket belopp med 29 300 kronor överstiger innevarande budgetårs medelsanvisning.

*Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök* har i sina anslagsäskanden hemställt, att anslaget skall höjas med 33 400 kronor. Styrelsen har vidare hemställt, att till styrelsens förfogande måtte ställas dels 3 000 kronor för anskaffande av en s. k. arkivkamera, dels 14 000 kronor för anskaffning av ett ekolod till undersökningsfartyget Eystrasalt.

*Föredragande statsrådet* har, efter redogörelse för fiskeristyrelsens förslag samt yttranden av statskontoret, anfört följande.

»Vad först angår fiskeristyrelsens omkostnader torde, såsom statskontoret anfört, posten till sjukvård m. m. med hänsyn till medelsåtgången under sistförflutna budgetår böra höjas med 500 kronor. Vidare vill jag föreslå, att posten till reseersättningar skall uppräknas med 2 000 kronor till 37 000 kronor samt posten till övriga expenser — på grund av de ökade telefonkostnaderna — med 500 kronor till 24 500 kronor. I övrigt kan jag icke tillstyrka någon höjning av de båda sistnämnda posterna. Ej heller anser jag mig kunna biträda styrelsens framställning om medel till anskaffande av en arkivkamera för bildtjänst. Till fiskeristyrelsens omkostnader bör sålunda anvisas (69 700 + 500 + 2 000 + 500 =) 72 700 kronor.

Såsom statskontoret föreslagit bör jämväl för sötvattenslaboratoriets del posten till sjukvård m. m. med hänsyn till belastningen höjas med 500 kronor. Posten torde alltså böra uppföras med 600 kronor. De av fiskeristyrelsen ifrågasatta anslagshöjningarna avseende detta laboratorium kan jag emellertid endast i begränsad utsträckning tillstyrka. För min del föreslår jag, att envar av posterna till reseersättningar, publikationstryck och laboratoriekostnader skall uppräknas med 500 kronor samt posterna således upptagas med respektive 4 500, 2 500 och 2 500 kronor. Någon höjning av posterna till bibliotek samt fiskeriförsök m. m. kan jag däremot icke förorda. Sötvattenslaboratoriets omkostnader skulle följaktligen behöva beräknas till (24 100 + 500 + 500 + 500 + 500 =) 26 100 kronor.

I fråga om havsfiskelaboratoriet kan jag likaledes till en början ansluta mig till statskontorets förslag såvitt angår posten till sjukvård m. m. Med hänsyn till belastningen å posten under det senaste budgetåret bör densamma sålunda höjas med 300 kronor till 800 kronor. Vad angår övriga ifrågakomna poster i laboratoriets omkostnadsstat vill jag föreslå, att posten till reseersättningar skall uppräknas med 2 000 kronor till 9 100 kronor. Jag har härvid främst beaktat, att en ny laboratorstjänst inrättats vid laboratoriet från och med innevarande budgetår. På grund av de kraftigt ökade kostnaderna för tryckning av den s. k. fyrskeppsredogörelsen torde vidare en uppräkning av posten till publikationstryck vara ofrånkomlig. Jag kan dock icke tillstyrka att posten skall uppföras med högre belopp än 9 000 kronor eller 3 000 kronor mer än för innevarande budgetår. Samtidigt vill jag här understryka angelägenheten av att i fortsättningen alla möjligheter tillvaratages för att nedbringa tryckningskostnaderna för nämnda redogörelse. Jag har slutligen icke något att erinra mot att — i likhet med vad som redan gäller beträffande sötvattenslaboratoriet — en särskild anslagspost skall upptagas i havsfiskelaboratoriets omkostnadsstat till underhåll av bryggor och akvarier m. m. Såsom fiskeristyrelsen föreslagit bör posten bestämmas till 1 000 kronor. Däremot kan jag icke nu förorda någon höjning av posterna till övriga expenser, bibliotek samt instrument- och laboratoriekostnader. Havsfiskelaboratoriets omkostnader bör alltså beräknas till (52 200 + 300 + 2 000 + 3 000 + 1 000 =) 58 500 kronor.

Vad till sist angår undersöknings- och bevakningsfartygen synes beträffande Skagerak en höjning av posten till undersökningsmateriel vara befogad. Det torde emellertid vara tillräckligt, om posten uppräknas med 3 000 kronor till 22 000 kronor. Beträffande Eystrasalt anser jag mig böra biträda förslaget att för inköp av förut nämnda ekolod skall anvisas ett belopp av 14 000 kronor under posten till nyanskaffning samt reparationer av redskap och apparater m. m. Härutöver torde posten böra uppräknas med ytterligare 1 000 kronor. Den behöver alltså höjas från 7 500 kronor till 22 500 kronor. Någon ökad medelsanvisning under posten till vinterförläggning etc. för sistnämnda fartyg kan jag däremot icke tillstyrka. Då jag icke heller anser mig böra förorda de av statskontoret ifrågasatta ändringarna beträffande vissa andra poster, bör omkostnadsstaterna för Skagerak och Eystrasalt följaktligen sluta å (203 800 + 3 000 =) 206 800 kronor respektive (36 800 + 14 000 + 1 000 =) 51 800 kronor.

Vid bifall till vad jag i det föregående föreslagit skulle förevarande anslag för nästa budgetår behöva uppföras med (72 700 + 26 100 + 58 500 + 206 800 + 51 800 =) 415 900 kronor. I förhållande till det för innevarande budgetår anvisade anslaget innebär detta en ökning med 29 300 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa stat för anslaget.»

*Utskottet.* Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer, att riksdagen må till *Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök: Omkostnader* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 415 900 kronor.

125:o) **Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök: Undersökningar inom sötvattenslaboratoriet.** Kungl. Maj:t har under punkten 144 (s. 247—248) föreslagit riksdagen att anslaget skall uppföras med oförändrat belopp av 100 kronor. Förslaget innebär vidare att i förteckningen över vissa tjänstemän vid undersökningarna skall införas en skriv- och kontorsbiträdestjänst i lönegrad Cf 4—Ce 8.

*Utskottet.* Med biträdande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet, att riksdagen må till *Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök: Undersökningar inom sötvattenslaboratoriet* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 100 kronor.

126:o) **Fiskeriintendenter m. m.: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har under punkten 145 (s. 248) hemställt, att anslaget skall uppräknas med 18 100 kronor till 158 500 kronor. Förslaget innebär, att ordinarieposten och icke-ordinarieposten på grund av 1952 års lönereglering höjts med sammanlagt 10 200 kronor. Vidare har posten rörligt tillägg höjts med 16 500 kronor. Å andra sidan har ordinarieposten till följd av pensionsavgång minskats med 3 000 kronor och de särskilda uppbördsmedlen uppräknats med 5 600 kronor.

*Utskottet.* Med biträdande av Kungl. Maj:ts framställning hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) fastställa följande avlöningsstat för fiskeriintendenter m. m., att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1953/54:

*Avlöningsstat.*

| | |
|---|---|
| 1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, *förslagsvis* ... | 107 900 |
| 2. Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t ..... | 6 000 |
| 3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, *förslagsvis* ..... | 39 400 |
| 4. Rörligt tillägg, *förslagsvis* ..... | 56 300 |
| Summa kronor | 209 600 |

Särskilda uppbördsmedel.

| | |
|---|---|
| Bidrag av vissa fiske- och arrendeavgiftsmedel ..... | 51 100 |
| Nettoutgift kronor | 158 500; |

b) till *Fiskeriintendenter m. m.: Avlöningar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 158 500 kronor.

127:o) **Fiskeriintendenter m. m.: Omkostnader.** Under punkten 146 (s. 249—250) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen anvisa ett oförändrat anslag av 30 000 kronor. Förslaget innebär att posterna reseersättningar och expenser höjts med 1 500 respektive 1 000 kronor. Å andra sidan har de särskilda uppbördsmedlen uppräknats med 2 500 kronor.

*Utskottet.* I enlighet med framställningen hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Fiskeriintendenter m. m.: Omkostnader* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 30 000 kronor.

128:o) **Fiskets befrämjande i de särskilda orterna.** Under punkten 147 (s. 250—251) har Kungl. Maj:t föreslagit en oförändrad anvisning av 53 000 kronor.

I detta sammanhang har utskottet behandlat två inom riksdagen väckta, till utskottet hänvisade likalydande motioner, nämligen I: 339 av herr *Boman m. fl.* samt II: 415 av herr *Jacobsson* i Igelsbo *m. fl.*, vari hemställts, att riksdagen vid behandlingen av ifrågavarande anslag måtte besluta en medelsanvisning för statistik rörande sötvattensfisket å 15 000 kronor.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för motionerna, får utskottet hänvisa till dessa.

*Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök* har liksom i förra årets anslagsäskanden hemställt, att anslaget skall höjas med 17 000 kronor. Av den föreslagna höjningen avses 7 000 kronor för bidrag till hushållningssällskap eller annan ortskorporation för insamlande av primäruppgifter för fiskeristatistik beträffande saltsjöfisket samt 10 000 kronor för bidrag till landsting eller hushållningssällskap för fiskets främjande i de särskilda orterna. Till dessa ändamål har för innevarande budgetår anvisats 15 000 respektive 38 000 kronor.

*En ledamot av fiskeristyrelsen, ombudsmannen B. G. W. Högström,* har vid styrelsens behandling av förevarande anslagsäskande anmält avvikande mening och hemställt, att enahanda belopp, som fiskeristyrelsen begärt till kostnaderna för insamlande av primäruppgifter för fiskeristatistik beträffande saltsjöfisket, skall anvisas under anslaget för återupptagandet av primärstatistik över insjöfisket. Till stöd för förslaget har framhållits, bland annat, att uppgifter till någon allmän statistik över insjöfisket icke insamlats sedan år 1923 samt att avsaknaden av aktuell sådan statistik medför olägenheter vid bedömningen av insjöfiskets avkastning, skadeståndsfrågor, redskapsförbrukning m. m.

*Statskontoret* har i likhet med föregående år icke ansett sig kunna tillstyrka den begärda ökade medelsanvisningen å anslaget.

*Föredragande statsrådet* har med hänsyn till det ekonomiska läget ansett sig icke heller i år kunna tillstyrka någon ökning av medelsanvisningen till ifrågavarande ändamål. Enligt statsrådets mening bör anslaget alltså uppföras med oförändrat belopp av 53 000 kronor.

*Utskottet.* Under de senaste åren har i ett flertal motioner yrkats, att medel måtte anvisas till statistik rörande sötvattensfisket. Vid behandlingen av dessa motioner har utskottet förklarat sig dela de av motionärerna framförda synpunkterna, att avsaknaden av erforderlig statistik beträffande nämnda fiske i vissa fall medför stora olägenheter. Med hänsyn till kravet på återhållsamhet i fråga om statliga utgifter har utskottet emellertid förklarat sig icke kunna biträda motionärernas yrkanden. Av vad som anförts till stöd för de nu föreliggande motionerna I: 339 och II: 415 framgår, att fiskeristyrelsen uppdragit åt chefen för styrelsen att i samråd med statistiska centralbyrån framlägga förslag om statistik för sötvattensfisket samt metodiken m. m. för denna. Utskottet anser sig kunna utgå från att Kungl. Maj:t, sedan detta förslag behandlats av fiskeristyrelsen, kommer att framlägga förslag i ämnet. I avvaktan härpå synes medel icke nu böra anvisas för den ifrågavarande statistiken. Med hänsyn härtill och då dessutom det av utskottet tidigare åberopade kravet på återhållsamhet i fråga om statliga utgifter alltjämt äger giltighet, anser sig utskottet icke kunna tillstyrka bifall till det i motionerna framförda yrkandet. Anslaget torde således i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag böra uppföras med oförändrat belopp.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts framställning samt med avslag å de likalydande motionerna I: 339 och II: 415, till *Fiskets befrämjande i de särskilda orterna* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 53 000 kronor.

129:o) **Utbildning av fiskeritjänstemän.** Efter förslag av Kungl. Maj:t i propositionen nr 84/1951 beslöt 1951 års riksdag, att en kurs om cirka 17 månader skulle anordnas vartannat år för utbildning av fiskeritjänstemän. De för budgetåren 1951/52 och 1952/53 anvisade anslagen har i enlighet härmed avsetts till bestridande av kostnaderna under första respektive andra läsåret av den år 1951 påbörjade kursen.

Under punkten 148 (s. 251—252) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för den kurs, som skall påbörjas under år 1953, anvisa ett anslag av 33 900 kronor. Förslaget innebär en ökning med 3 500 kronor i förhållande till medelsanvisningen till kostnaderna under första läsåret av den år 1951 påbörjade kursen. Ökningen hänför sig till posterna timlärararvoden (2 000 kronor), hyra och städning av undervisningslokaler (300 kronor), undervisningsmateriel och expenser (600 kronor) samt bidrag till kostnader för praktikresor, studiebesök och exkursioner (600 kronor).

*Utskottet.* Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer,

att riksdagen må till *Utbildning av fiskeritjänstemän* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 33 900 kronor.

130:o) **Befrämjande i allmänhet av fiskerinäringen.** Av det för innevarande budgetår anvisade anslaget skall 33 000 kronor utgå såsom statsbidrag till Södra Sveriges fiskeriförening samt 60 000 kronor disponeras till bidrag till statsunderstödd utbildningsverksamhet på fiskerinäringens område, 10 000 kronor till en fortbildningskurs för länsfiskeritjänstemän och 30 000 kronor enligt föreskrifter, som Kungl. Maj:t meddelar för varje särskilt fall.

Kungl. Maj:t har under punkten 149 (s. 252—254) föreslagit riksdagen att för nästa budgetår anvisa ett med 6 500 kronor till 139 500 kronor förhöjt anslag. Förslaget innebär, att bidragen till fiskeriföreningen och till den statsunderstödda utbildningsverksamheten höjts med 6 500 respektive 10 000 kronor. Å andra sidan har det till fortbildningskurs för länsfiskeritjänstemän avsedda beloppet å 10 000 kronor bortfallit.

*Utskottet.* Med bifall till Kungl. Maj:ts framställning hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Befrämjande i allmänhet av fiskerinäringen* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 139 500 kronor.

131:o) **Bevakningsfartyg för sillfisket vid Island.** För innevarande budgetår har anvisats ett reservationsanslag av 57 000 kronor. Kungl. Maj:t har under punkten 151 (s. 255—256) föreslagit riksdagen att för nästa budgetår anvisa ett oförändrat anslag av 57 000 kronor.

*Föredragande statsrådet* har efter redogörelse för av fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök gjort anslagsäskande anfört följande.

»Enligt min mening bör möjlighet finnas att även under nästa budgetår utsända ett bevakningsfartyg för sillfisket vid Island. Jag tillstyrker därför fiskeristyrelsens förslag, att medel skall anvisas för detta ändamål under förevarande anslag. Liksom föregående år torde det emellertid få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid besluta, huruvida anslaget skall tagas i anspråk, samt att i sådant fall bestämma, vilket fartyg som skall disponeras för ändamålet. Skulle därvid i likhet med de senaste båda åren ett flottans fartyg komma i fråga och till expeditionsledare utses en officer i flottan, bör i överensstämmelse med de då tillämpade principerna avlöningen till denne bestridas från marinens anslag.

Vad härefter angår anslagets storlek är det givetvis svårt att redan nu bedöma kostnaderna för en eventuell expedition under innevarande år, särskilt som mera exakta uppgifter i fråga om den senaste expeditionen ännu icke kunnat erhållas. Man synes emellertid kunna utgå från att ett anslag å samma belopp som anvisats för löpande budgetår skall vara tillräckligt. Jag ansluter mig därför till fiskeristyrelsens förslag, att anslaget skall uppföras med oförändrat belopp av 57 000 kronor.»

*Utskottet.* Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer,

att riksdagen må till *Bevakningsfartyg för sillfisket vid Island* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 57 000 kronor.

132:o) **Organisationsbidrag m. m. vid fiskebåts- och fiskredskapsförsäkring.** Utskottet biträder Kungl. Maj:ts under punkten 152 (s. 256—257) gjorda framställning — innefattande oförändrad medelsanvisning — och hemställer,

att riksdagen må till *Organisationsbidrag m. m. vid fiskebåts- och fiskredskapsförsäkring* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 37 000 kronor.

133:o) **Bidrag vid förluster på grund av fiskredskapsförsäkring.** Jämlikt Kungl. Maj:ts under punkten 153 (s. 257) gjorda framställning om oförändrad medelsanvisning hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag vid förluster på grund av fiskredskapsförsäkring* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 10 000 kronor.

134:o) **Isbrytarhjälp åt fiskarbefolkningen.** I enlighet med Kungl. Maj:ts under punkten 154 (s. 257) gjorda framställning, som innefattar oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Isbrytarhjälp åt fiskarbefolkningen* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 10 000 kronor.

135:o) **Främjande av beredning och avsättning av fisk m. m.** I överensstämmelse med Kungl. Maj:ts under punkten 155 (s. 257—258) gjorda framställning hemställer utskottet,

att riksdagen må medgiva, att det å riksstaten för budgetåret 1941/42 anvisade reservationsanslaget till Främjande av beredning och avsättning av fisk m. m. må under budgetåret 1953/54 användas för det med anslaget avsedda ändamålet.

136:o) **Understöd åt fiskare.** I överensstämmelse med Kungl. Maj:ts under punkten 156 (s. 258) gjorda framställning hemställer utskottet,

att riksdagen må medgiva, att det å riksstaten för budgetåret 1942/43 anvisade reservationsanslaget till Understöd åt fiskare må under budgetåret 1953/54 användas för det med anslaget avsedda ändamålet.

137:o) **Bidrag till fiskare för förlust av fiskredskap m. m.** I överensstämmelse med Kungl. Maj:ts under punkten 157 (s. 258—259) gjorda framställning hemställer utskottet,

att riksdagen må medgiva, att det å riksstaten för budgetåret 1939/40 anvisade reservationsanslaget till Bidrag till fiskare för förlust av fiskredskap m. m. må under budgetåret 1953/54 användas för det med anslaget avsedda ändamålet.

138:o) **Säkerhetsanordningar till ledning för fiskefartyg.** Av det för innevarande budgetår anvisade anslaget å 60 000 kronor har 9 000 kronor avsetts till underhåll och drift av fiskefyrar m. m. Återstoden av anslaget, 51 000 kronor, skall användas till nyanläggning av säkerhetsanordningar till ledning för fiskefartyg.

Under punkten 158 (s. 259—263) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för nästa budgetår till ändamålet anvisa ett med 5 700 kronor till 65 700 kronor förhöjt anslag.

I detta sammanhang har utskottet behandlat följande inom riksdagen väckta, till utskottet hänvisade motioner, nämligen

a) I: 20 av herr *Karlsson, Gustaf,* och herr *Andersson, Karl,* samt II: 32, likalydande, av herr *Mårtensson* i Uddevalla *m. fl.,* i vilka motioner hemställts, att riksdagen måtte till Säkerhetsanordningar till ledning för fiskefartyg för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 90 700 kronor.

b) I: 22 av herr *Spetz* samt II: 33, likalydande, av herr *Utbult m. fl.,* i vilka motioner hemställts, att riksdagen till Säkerhetsanordningar till ledning för fiskefartyg för budgetåret 1953/54 anvisar ett reservationsanslag av 100 000 kronor.

c) II: 78 av herr *Skoglund* i Umeå *m. fl.,* vari hemställts, att riksdagen måtte till Säkerhetsanordningar till ledning för fiskefartyg för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 204 000 kronor.

d) I: 344 av herr *Hällgren,* i vilken motion hemställts, att riksdagen till Säkerhetsanordningar till ledning för fiskefartyg för budgetåret 1953/54 måtte anvisa ett reservationsanslag av 100 000 kronor.

e) II: 417 av herr *Staxäng,* vari hemställts, att riksdagen måtte uttala, att undersökningen angående en radiofyr å Klövningarna i norra Bohuslän skall ges företräde vid undersökningar avseende nyanläggning av säkerhetsanordningar till ledning för fiskefartyg.

Beträffande det närmare innehållet i motionerna hänvisas till dessa.

*Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök* har i sina anslagsäskanden hemställt att anslaget för nästa budgetår skall uppföras med 204 000 kronor i enlighet med följande sammanställning.

| | | |
|---|---|---|
| 1. Underhåll och drift av fiskefyrar | | 11 400 |
| 2. Nyanläggningar: | | |
| a) Mistsignalanläggning (tyfon) vid Åstholmsudde, Västernorrlands län | 23 400 | |
| b) Fiskefyr på Bläckskvalet, Uppsala län | 15 000 | |
| c) Fiskefyr på Rödskär ostnordost om Saltvik, Kalmar län | 17 900 | |
| d) Fiskefyr på Rönneskär, Blekinge län | 18 500 | |
| e) Fiskefyrar på Flöjten och Flundrebådan, Blekinge län | 39 100 | |
| f) Fyrlykta vid inloppet till Karlskrona | 5 000 | |
| g) Mistsignalanläggning vid Kåseberga, Kristianstads län | 4 500 | |
| h) Fiskefyr på Matskär, Göteborgs och Bohus län | 11 000 | |
| i) Radiofyr på Burö, Göteborgs och Bohus län | 9 700 | |
| j) Fiskefyrar vid Kalvrännan sydost om Syd-Koster, Göteborgs och Bohus län | 45 000 | |
| k) Undersökningar för anordnande av radiofyr på Klövningarna norr om Nord-Koster, Göteborgs och Bohus län | 3 500 | 192 600 |
| | | 204 000. |

Fiskeristyrelsen har såsom allmän motivering anfört, att betydande eftersläpningar föreligger i fråga om denna för fiskerinäringen synnerligen betydelsefulla verksamhet på grund av att under flera år medelsanvisningen under anslaget varit för låg för att ens tillnärmelsevis täcka behovet. Styrelsen

har erinrat om att jordbruksutskottet i sitt yttrande över anslagsäskandena för innevarande budgetår (jordbruksutsk. utlåt. nr 9/1952) anförde, att utskottet med hänsyn till det stora behovet av säkerhetsanordningar till ledning för fiskefartyg förutsatte, att Kungl. Maj:t, därest de ekonomiska förhållandena det medgåve, till 1953 års riksdag framlade förslag om ökad medelsanvisning för ändamålet. Beträffande de i sammanställningen ovan upptagna delbeloppen har styrelsen anfört i huvudsak följande.

1. Förslaget innebär en höjning av det till underhåll och drift avsedda beloppet med 2 400 kronor. Härav hänför sig 800 kronor till fyra nya fyrar, till vilkas anordnande medel ställts till förfogande av anslaget för innevarande budgetår. Underhållet och driften av dessa fyrar bör ombesörjas av vederbörande fiskareorganisationer, varvid dock i enlighet med vad som hittills tillämpats i dylika fall visst statsbidrag bör utgå. Sådant bidrag utgick under en följd av år med omkring 150 kronor per år men höjdes för innevarande budgetår till 170 kronor. Även efter denna höjning har emellertid bidragen på grund av prisstegringen visat sig vara väl knappt tilltagna. Kostnaderna för drift och underhåll av dessa säkerhetsanordningar har till följd därav i vissa fall blivit betungande för fiskarena. Styrelsen förordar fördenskull, att bidraget beträffande var och en av ifrågavarande fyra nya fiskefyrar bestämmes till 200 kronor för år. Ökningen i övrigt, 1 600 kronor, avses till en motsvarande höjning av bidragen till underhåll och drift av äldre säkerhetsanordningar.

2 a, c—e, g och h. Till dessa säkerhetsanordningar begärdes medel redan i anslagsäskandena för innevarande budgetår. Beträffande motiveringen torde därför få hänvisas till IX ht 1952 s. 262—263. De förra året angivna anläggningskostnaderna har av fiskeristyrelsen med hänsyn till prisstegringar, i det fall kostnaderna ej på annat sätt kunnat beräknas, höjts med omkring 15 procent.

2 b. Lotsstyrelsen har efter framställning från fiskarena i Klungstens och Nyhamns fiskelägen uppgjort plan och kostnadsberäkning för en fiskefyr vid Bläckskvalet (Bläckan) i Öregrundsgrepen, avsedd att ersätta den nuvarande fiskefyren Hållnäs. Denna senare fyr kan numera, sedan de flesta fiskarena flyttat sina båtar till Slada (Klungsten) innanför Bläckskvalet, endast i ringa grad tjäna till vägledning. Anläggningskostnaderna för den nya fyren uppskattas till 15 000 kronor under förutsättning, att apparaturen i fyren Hållnäs kommer till användning. Omkring 10—12 fiskebåtar i Klungsten och trakten däromkring skulle mera regelbundet få nytta av den nya fyren. Fiskarena i denna trakt kan icke undvara fyrbelysning, då skärgården här är synnerligen grunduppfylld och svårnavigabel. Då fyren Hållnäs numera icke längre fyller sitt ändamål, synes därför fyrbelysningen böra ordnas enligt nu föreliggande förslag.

2 f. Blekinge läns havsfiskeförening och Svenska sydkustfiskarnas centralförbund har hos lotsstyrelsen hemställt, att fyrbelysning måtte anordnas vid farleden genom försänkningen mellan öarna Aspö och Kungsholmen i Karlskrona skärgård. Enligt lotsstyrelsen har förslag tidigare uppgjorts till

en skärmad fyr å ifrågavarande plats. Kostnaderna för en sådan fyr kan nu beräknas till omkring 50 000 kronor. Lotsstyrelsen har därjämte meddelat, att en enklare men ur nautisk synpunkt mindre tillfredsställande lösning av frågan är att anordna en mindre fyrlykta utan avskärmning. Kostnaden för en sådan anordning kan begränsas till omkring 5 000 kronor. Fiskeristyrelsen finner det väl motiverat, att åtgärder nu vidtages för att lösa frågan. Även om anordnandet av en oskärmad fyrlykta ej kan anses fullt tillfredsställande ur nautisk synpunkt, torde dock enligt fiskeristyrelsens åsikt redan en dylik relativt enkel anordning komma att innebära en betydande hjälp. Detta alternativ är ju också ur kostnadssynpunkt att föredraga. Fiskeristyrelsen förordar därför särskilt med hänsyn till rådande ekonomiska läge att medel anvisas för upprättande av nämnda fyrlykta.

2 i. För att underlätta navigeringen genom det s. k. Stora Oset för fiskebåtar, som anlöper Göteborgs fiskhamn och fiskelägena utanför Göteborg, har anlagts en radiofyr på Burö. Medel till anläggningskostnaderna har anskaffats genom de fiskareorganisationer, vilkas medlemmar har störst intresse av fyren. Svenska västkustfiskarnas centralförbunds avdelning nr 43 Björkö har i skrivelse till fiskeristyrelsen meddelat, att anläggningskostnaderna uppgått till 25 789 kronor, vartill beräknas komma kostnader för en manöverkabel med omkring 4 000 kronor. För att täcka den totala kostnaden har fiskareorganisationerna av egna medel bidragit med 10 000 kronor, varjämte landstinget i Göteborgs och Bohus län samt Bohuslänska fiskarefonden anvisat vardera 5 000 kronor för ändamålet. Dessutom har ett tillfälligt lån å 10 000 kronor upptagits. I avdelningens skrivelse anhålles om statsbidrag med 9 789 kronor för att täcka mellanskillnaden mellan nämnda bidragsbelopp, sammanlagt 20 000 kronor, och de totala anläggningskostnaderna. Fiskeristyrelsen anser skäligt, att statsbidrag skall utgå med hänsyn till dels anläggningens stora nytta för fiskerinäringen, dels de betydande bidrag, som inom orten tillskjutits för ändamålet.

2 j. Svenska västkustfiskarnas centralförbunds lokalavdelning nr 38 Koster har anhållit om medel till tre fyrar för att underlätta navigeringen genom Kalvrännan sydost om Syd-Koster. Framställningen har föranletts av ett länge känt behov hos fiskarebefolkningen i Tjärnö socken, som omfattar 18 bebodda öar med närmare 70 fiskebåtar, vilka nära nog dagligen trafikerar denna farled. Fiskeristyrelsen vitsordar, att ifrågavarande fyrbelysning skulle vara till nytta för fiskerinäringen i denna trakt.

2 k. I motioner (I: 46 och II: 51) till 1952 års riksdag hemställdes, att medel skulle anvisas till en radiofyr på Klövningarna norr om Nord-Koster. Anläggningskostnaderna beräknades av lotsstyrelsen till omkring 160 000 kronor. Under motivering att den i motionerna förordade radiofyren icke syntes böra få företräde framför de anläggningar, fiskeristyrelsen föreslagit, hemställde utskottet (jordbruksutsk. utl. nr 9) att riksdagen måtte avslå motionerna. Riksdagen beslöt i enlighet därmed. Enligt styrelsen skulle ifrågavarande fyr otvivelaktigt vara till betydande gagn för fisket.

Att trots detta medel icke tidigare begärts för ändamålet, beror enligt styrelsen dels på att kostnaderna för fyren uppenbarligen kommer att bli av en helt annan storleksordning än de, som vanligen erfordras för säkerhetsanordningar till ledning för fiskefartyg, dels på att oklarhet rått och alltjämt torde råda rörande det tekniska utförandet av fyren. Styrelsen anser sig icke heller nu böra föreslå anvisande av medel till denna fyr. Lotsstyrelsen har nämligen anfört, att det innan vissa prov verkställts icke med säkerhet kan avgöras, huruvida tillfredsställande resultat kan påräknas med en riktad radiofyr på Klövningarna. Dessa undersökningar beräknas kosta mellan 3 000 och 4 000 kronor. Lotsstyrelsen anser sig icke kunna utföra dessa prov med till dess förfogande ställda medel. Enligt fiskeristyrelsen är frågan om anordnandet av fyren av sådan vikt, att den om möjligt bör lösas snarast möjligt. En förutsättning härför är dock, att frågan blir i största möjliga mån utredd. Det synes därför lämpligt, att lotsstyrelsen får i uppdrag utföra denna utredning samt att åt denna styrelse anvisas 3 500 kronor för ändamålet.

*Statskontoret* har i yttrande anfört, att frågan om utvidgning av kostnadsramen för säkerhetsanordningar till ledning för fiskefartyg var föremål för ingående prövning vid 1952 års riksdag. De framförda förslagen till nya dylika anordningar torde i nuvarande läge ej böra föranleda någon åtgärd. Statskontoret har avstyrkt även den yrkade höjningen av bidragen till fiskarorganisationer för underhåll och tillsyn av fiskefyrar m. m., då dessa bidrag höjdes innevarande år.

*Föredragande statsrådet* har anfört följande.

»Med hänsyn till att bidragen till underhåll och drift av fiskefyrar höjdes så sent som för innevarande budgetår anser jag mig i likhet med statskontoret icke nu kunna förorda en ytterligare ökning av dessa bidrag. Däremot har jag icke något att erinra mot att bidrag även skall utgå till de fyra nya fyrar, vilka bekostats av det för löpande budgetår anvisade anslaget. Detta medför en ökning av medelsbehovet till underhåll och drift av fiskefyrar med i runt tal 700 kronor till 9 700 kronor.

Vad härefter angår nyanläggning av säkerhetsanordningar har fiskeristyrelsen härför ävensom för vissa undersökningar äskat sammanlagt nära 200 000 kronor. Även om de ifrågasatta nyanläggningarna samtliga synes vara av den art, att de otvivelaktigt skulle bli till stort gagn för fiskerinäringen, kan jag i nuvarande läge icke förorda en medelsanvisning av sådan storleksordning. Jag anser mig sålunda endast kunna tillstyrka en mindre ökning av kostnadsramen i förhållande till vad som fastställts för innevarande budgetår, eller med 5 000 kronor. För nyanläggningar bör följaktligen anvisas (51 000 + 5 000 =) 56 000 kronor för nästa budgetår. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att sedermera efter förslag av fiskeristyrelsen bestämma, för vilka anläggningar nämnda belopp skall användas. I samband därmed torde böra övervägas, huruvida någon del av beloppet bör disponeras för de i det föregående angivna undersökningarna.

Vid bifall till vad jag nu förordat skulle förevarande anslag för budgetåret 1953/54 behöva uppföras med (9 700 + 56 000 =) 65 700 kronor, vilket i jämförelse med anslagsanvisningen för löpande budgetår innebär en ökning med 5 700 kronor.»

*Utskottet.* Utskottet har intet att erinra mot Kungl. Maj:ts förslag i fråga om bidrag till underhåll och drift av fiskefyrar. Utskottet tillstyrker därför, att för detta ändamål skall avses ett belopp av 9 700 kronor.

Beträffande nyanläggning av säkerhetsanordningar till ledning för fiskefartyg framhöll utskottet redan förra året i samband med behandlingen av anslaget för innevarande budgetår, att stort behov förelåge av dylika anordningar. Utskottet vill ånyo understryka detta uttalande. Härtill kommer att anordningarna är till stort gagn även för annan sjöfart än den här ifrågavarande. Det stora antal motioner, som inom riksdagen väckts i ämnet, torde vidare tydligt utvisa angelägenheten av att medel anvisas för ändamålet i så stor utsträckning som möjligt. Med utgångspunkt från det sålunda anförda anser sig utskottet böra föreslå, att under anslaget för nästa budgetår skall anvisas ett belopp som överstiger det av Kungl. Maj:t föreslagna. Vid övervägandet av denna fråga har utskottet stannat för att — i enlighet med yrkandet i de likalydande motionerna I: 20 och II: 32 — förorda en uppräkning av anslaget till 90 700 kronor. Härigenom skulle till säkerhetsanordningar kunna under nästa budgetår disponeras ett belopp av 81 000 kronor. Utskottet vill i detta sammanhang anföra, att utskottet vid sitt ställningstagande uppmärksammat, att nettoutgifterna och belastningen under det föregående budgetåret beträffande ett flertal av de till fiskeriväsendet anvisade anslagen icke tillnärmelsevis uppgått till de belopp, som stått till förfogande för de olika ändamålen.

Vad slutligen angår det i motionen II: 417 framställda yrkandet vill utskottet erinra om att föredragande statsrådet med anledning av fiskeristyrelsens framställning på denna punkt särskilt framhållit, att det vid fördelningen av anslaget torde böra övervägas, huruvida någon del av beloppet bör disponeras till undersökningar för anordnande av en radiofyr på Klövningarna i Göteborgs och Bohus län. Med hänsyn härtill utgår utskottet från att det i motionen II: 417 uttalade önskemålet om möjligt blir tillgodosett. Någon ytterligare åtgärd i frågan synes vid sådant förhållande icke vara påkallad.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer utskottet,

A. att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning samt motionerna I: 22 och II: 33, II: 78 samt I: 344, ävensom med bifall till motionerna I: 20 och II: 32, till *Säkerhetsanordningar till ledning för fiskefartyg* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 90 700 kronor;

B. att motionen II: 417 må, i den mån densamma icke kan anses besvarad genom vad utskottet ovan anfört, av riksdagen lämnas utan åtgärd.

139:o) **Befrämjande av fiskefartygs förseende med radiotelegraf- eller radiotelefonstation.** Utskottet biträder Kungl. Maj:ts under punkten 159 (s. 263) gjorda framställning — innefattande oförändrad medelsanvisning — och hemställer,

att riksdagen må till *Befrämjande av fiskefartygs förseende med radiotelegraf- eller radiotelefonstation* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 25 000 kronor.

## J. Skogsväsendet.

140:o) **Skogsstyrelsen: Avlöningar.** Under punkten 160 (s. 264—266) har Kungl. Maj:t föreslagit — förutom att riksdagen måtte medgiva ändring i personalförteckningen för skogsstyrelsen och godkänna ändrad avlöningsstat — en anslagsanvisning av 487 800 kronor, vilket i förhållande till motsvarande anvisning för innevarande budgetår innebär en ökning med 102 800 kronor. Av sistnämnda belopp hänför sig 18 000 kronor till överförandet till förevarande anslag av en förste aktuarietjänst i lönegrad Cg 29 och en kontorsbiträdestjänst, till vilka medel för närvarande beräknats under reservationsanslaget till Statens skogsforskningsinstitut: Riksskogstaxering och avverkningsstatistik. Nämnda tjänster har föreslagits uppförda å extra ordinarie stat, vilket innebär att en förste aktuarietjänst i lönegrad Ce 29 bör upptagas å skogsstyrelsens personalförteckning. Av ökningen i övrigt hänför sig 5 100 kronor till den under år 1952 beslutade löneregleringen för vissa tjänstemän, 3 800 kronor till beräknade löneklassförändringar samt 75 900 kronor till höjning av posten rörligt tillägg.

*Utskottet.* Utskottet biträder Kungl. Maj:ts framställning och hemställer,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga den ändring i personalförteckningen för skogsstyrelsen, som angivits i det föregående;

b) fastställa följande avlöningsstat för skogsstyrelsen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1953/54:

*Avlöningsstat.*

| | |
|---|---|
| 1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, *förslagsvis* ... | 163 200 |
| 2. Arvoden, bestämda av Kungl. Maj:t ..... | 6 000 |
| 3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, *förslagsvis* ..... | 150 100 |
| 4. Rörligt tillägg, *förslagsvis* ..... | 168 500 |
| Summa kronor | 487 800; |

c) till *Skogsstyrelsen: Avlöningar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 487 800 kronor.

141:o) **Skogsstyrelsen: Omkostnader.** Kungl. Maj:ts framställning under punkten 161 (s. 266—269) innefattar en anslagsanvisning av 100 000 kronor, vilket belopp med 12 000 kronor överstiger det för innevarande budgetår anvisade beloppet. Ökningen avser posterna reseersättningar (4 000 kronor), bränsle, lyse och vatten (1 000 kronor), övriga expenser (3 000 kronor), publikationstryck (2 000 kronor) samt blankettryck (2 000 kronor).

*Utskottet.* Med bifall till Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Skogsstyrelsen: Omkostnader* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 100 000 kronor.

142:o) **Skogshögskolan: Avlöningar.** Kungl. Maj:ts framställning under punkten 162 (s. 269—272) innefattar — förutom hemställan till riksdagen att godkänna ändrad avlöningsstat — en anslagsanvisning av 835 000 kronor, vilket belopp med 133 000 kronor överstiger motsvarande anvisning för innevarande budgetår.

*Departementschefen* har, efter redogörelse för högskolestyrelsens anslagsäskanden, anfört bland annat följande.

»Av de personalförstärkningar, styrelsen begärt, torde högskolan i samband med tillkomsten av nya lokaler särskilt väl behöva vaktmästaren. Jag anser mig därför böra biträda yrkandet härom. I likhet med styrelsen anser jag det vara värdefullt, att eleverna under sin utbildning får utföra examensarbeten som är inriktade på det praktiska skogsbruket. Jag förordar med hänsyn härtill, att medel skall anvisas för anordnande av dylika prov under nästa år. Beträffande avlöningsanslaget innebär detta, att medel skall beräknas för avlönande av en laborator under två månader. På grund av undervisningens omläggning har vidare behovet av amanuenser ökat, och styrelsen har därför begärt medel till två nya amanuenser. Enligt min mening bör det emellertid vara tillfyllest, om högskolan får en ny amanuens i ämnet skogs- och fältmätning. Såsom styrelsen föreslagit bör medel anvisas till arvode åt en speciallärare i skogsskötsel. Det belopp, som avsetts för speciallärararvoden, bör därutöver höjas med cirka 10 procent, eller 2 300 kronor. I övrigt avstyrker jag de framställningar om personalförstärkningar som styrelsen framställt.

Vid bifall till mina förslag skulle arvodesposten behöva höjas med 4 000 kronor och icke-ordinarieposten med 11 500 kronor. Härtill kommer emellertid ökningar och minskningar av automatisk karaktär. Det förhållandet att vissa kurser icke behöver dubbleras under nästa budgetår minskar medelsbehovet under nyssnämnda båda poster med 4 500 respektive 22 300 kronor. På grund av under år 1952 beslutade löneregleringar för vissa tjänstemän (prop. nr 107, nr 241 och nr 245) samt beräknade löneklassförändringar bör å andra sidan ordinarieposten höjas med 5 000 kronor och

icke-ordinarieposten med 29 300 kronor. Posten rörligt tillägg slutligen bör uppräknas med 110 000 kronor.»

*Utskottet.* Då utskottet icke har något att erinra mot Kungl. Maj:ts framställning, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) fastställa följande avlöningsstat för skogshögskolan, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1953/54:

*Avlöningsstat.*

| | |
|---|---|
| 1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, *förslagsvis* .. | 212 500 |
| 2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, *förslagsvis* ..... | 28 500 |
| 3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ..... | 332 000 |
| 4. Rörligt tillägg, *förslagsvis* ..... | 262 000 |
| Summa kronor | 835 000; |

b) till *Skogshögskolan: Avlöningar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 835 000 kronor.

143:o) **Skogshögskolan: Omkostnader.** Under punkten 163 (s. 273—275) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att anvisa ett anslag av 236 800 kronor, vilket innebär en ökning med 29 700 kronor i jämförelse med anslagsanvisningen för innevarande budgetår. Förslaget innebär att posten sjukvård m. m. höjts med 500 kronor, delposten bränsle, lyse och vatten med 17 000 kronor, delposten övriga expenser med 3 500 kronor och posten publikationstryck med 1 000 kronor. Vidare har posten praktiska övningar uppräknats med 9 900 kronor, vilket motsvarar skillnaden mellan en ökning å 20 100 kronor och en minskning å 10 200 kronor. I fråga om posten reseersättningar slutligen har föreslagits en ökning med 11 100 kronor. Å andra sidan har emellertid posten minskats med 13 300 kronor. Minskningen under sistnämnda båda poster har föranletts av att den nuvarande kursdubbleringen bortfaller från och med nästa budgetår.

*Utskottet.* I enlighet med framställningen hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Skogshögskolan: Omkostnader* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 236 800 kronor.

144:o) **Skogshögskolan: Materiel m. m.** Utskottet biträder Kungl. Maj:ts under punkten 164 (s. 276—277) gjorda framställning, vilken innefattar en medelsanvisning för ändamålet av ett med 5 000 kronor till 53 000 kronor förhöjt belopp, och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Skogshögskolan: Materiel m. m.* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 53 000 kronor.

145:o) **Skogshögskolan: Bokinköp och bokbindning för högskolans bibliotek.** I enlighet med Kungl. Maj:ts framställning under punkten 165 (s. 277—278) — innefattande medelsanvisning med oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Skogshögskolan: Bokinköp och bokbindning för högskolans bibliotek* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 18 000 kronor.

146:o) **Skogshögskolan: Stipendier.** I enlighet med Kungl. Maj:ts framställning under punkten 166 (s. 278) — innebärande anslagsanvisning av ett med 3 000 kronor till 34 700 kronor höjt belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Skogshögskolan: Stipendier* för budgetåret 1953/54 anvisa ett anslag av 34 700 kronor.

147:o) **Skogshögskolan: Inredning och utrustning.** Kungl. Maj:t har under punkten 167 (s. 278—279) hemställt om en anslagsanvisning av 21 500 kronor, varav 4 500 kronor till en konstljusanläggning för skogsbotaniska avdelningens nya växthus, 5 000 kronor för inredning och utrustning av rektorns nya arbetsrum och för komplettering av kansliets inredning samt 12 000 kronor till resterande inredning och utrustning vid förläggningen i Garpenberg.

*Utskottet.* Utskottet biträder Kungl. Maj:ts framställning och hemställer,

att riksdagen må till *Skogshögskolan: Inredning och utrustning* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 21 500 kronor.

148:o) **Skogshögskolan: Institutionernas upprustning.** Under punkten 168 (s. 280—281) har Kungl. Maj:t hemställt om en medelsanvisning av 15 000 kronor, varav 5 000 kronor till upprustning och iståndsättning av högskolans parker samt 10 000 kronor till instrumentutrustning för undervisningen i fotogrammetri.

*Utskottet.* I enlighet med framställningen hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Skogshögskolan: Institutionernas upprustning* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 15 000 kronor.

149:o) **Statens skogsmästarskola: Avlöningar.** Kungl. Maj:ts framställning under punkten 169 (s. 281—282) innefattar — förutom hemställan till riksdagen att godkänna ändrad avlöningsstat för statens skogmästarskola — en anslagsanvisning av 66 700 kronor, vilket belopp med 11 200 kronor över-

stiger motsvarande anvisning för innevarande budgetår. Ökningen hänför sig i huvudsak till den av 1952 års riksdag beslutade lönegradsuppflyttningen av rektorstjänsten och tjänsten som andre lärare (1 800 kronor) samt till uppräkning av posten rörligt tillägg (8 900 kronor).

*Utskottet.* Då utskottet icke har något att erinra mot framställningen, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) fastställa följande avlöningsstat för statens skogsmästarskola, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1953/54:

*Avlöningsstat.*

| | |
|---|---|
| 1. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, *förslagsvis* | 5 200 |
| 2. Avlöningar till icke-ordinarie personal | 40 400 |
| 3. Rörligt tillägg, *förslagsvis* | 21 100 |
| Summa kronor | 66 700; |

b) till *Statens skogsmästarskola: Avlöningar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 66 700 kronor.

150:o) **Statens skogsmästarskola: Omkostnader.** Kungl. Maj:t har under punkten 170 (s. 282—284) hemställt, att för ändamålet måtte anvisas ett med 5 400 kronor till 29 600 kronor förhöjt anslag. Framställningen innebär en uppräkning av posterna reseersättningar med 500 kronor, underhåll av byggnader med 2 000 kronor samt övriga expenser med 1 000 kronor. Dessutom har för inköp av en tryckspruta, två avvägningsinstrument samt en filmprojektionsapparat beräknats ett belopp av 3 700 kronor. Å andra sidan bortfaller ett för innevarande budgetår anvisat engångsbelopp å 1 800 kronor.

*Utskottet.* I enlighet med framställningen hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens skogsmästarskola: Omkostnader* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 29 600 kronor.

151:o) **Statens skogsmästarskola: Stipendier.** I enlighet med Kungl. Maj:ts under punkten 171 (s. 284) gjorda framställning — innebärande anslagsanvisning med oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens skogsmästarskola: Stipendier* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 20 000 kronor.

152:o) **Statens skogsmästarskola: Byggnadsarbeten.** Under punkten 172 (s. 284—288) har Kungl. Maj:t hemställt om en anslagsanvisning av 131 000 kronor, vilket belopp med 126 000 kronor överstiger motsvarande anvisning för innevarande budgetår. Av det äskade anslaget avses 65 000 kronor för omläggning av värmecentralen vid skolan, 31 000 kronor för reparation av rektorsbostaden och andre lärarens bostad, 30 000 kronor för iståndsättande av herrgårdsbyggnadens bottenvåning och upprustning av stallflyglarna samt 5 000 kronor för anläggning av kylrum i köket.

*Utskottet.* Utskottet biträder Kungl. Maj:ts framställning och hemställer, att riksdagen må till *Statens skogsmästarskola: Byggnadsarbeten* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 131 000 kronor.

153:o) **Statens skogsforskningsinstitut: Avlöningar.** Kungl. Maj:ts framställning under punkten 173 (s. 288—292) innefattar — förutom hemställan till riksdagen att medgiva ändringar i personalförteckningen för statens skogsforskningsinstitut och godkänna ändrad avlöningsstat — en anslagsanvisning av 1 284 000 kronor, vilket belopp med 287 000 kronor överstiger motsvarande anvisning för innevarande budgetår. Förslaget innebär att under icke-ordinarieposten beräknats 19 300 kronor för överförande till anslaget av en försöksledartjänst och en skogsteknikertjänst, till vilka medel för innevarande budgetår beräknats under reservationsanslaget till Statens skogsforskningsinstitut: Riksskogstaxering och avverkningsstatistik. Vidare har ordinarieposten och icke-ordinarieposten på grund av den år 1952 beslutade löneregleringen, beräknade löneklassförändringar m. m. samt viss korrigering av ordinarieposten uppräknats med sammanlagt 30 600 respektive 30 100 kronor. Dessutom har posten rörligt tillägg höjts med 207 000 kronor. Förslaget innebär slutligen att å personalförteckningen skall uppföras ytterligare tre kanslibiträdestjänster i lönegrad Ca 11 och två kontorsbiträdestjänster i lönegrad Ca 8 samt en försöksledartjänst i lönegrad Ce 32.

*Utskottet.* Då utskottet icke har något att erinra mot framställningen, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för statens skogsforskningsinstitut som angivits i det föregående;

b) fastställa följande avlöningsstat för skogsforskningsinstitutet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1953/54:

*Avlöningsstat.*

| | |
|---|---|
| 1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, *förslagsvis* ... | 315 900 |
| 2. Avlöningar till tillfälliga biträden, *förslagsvis* .... | 100 |

3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal..... 519 000
4. Rörligt tillägg, *förslagsvis* ..... 449 000

Summa kronor 1 284 000;

c) till *Statens skogsforskningsinstitut: Avlöningar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 1 284 000 kronor.

154:o) **Statens skogsforskningsinstitut: Omkostnader.** Kungl. Maj:ts framställning under punkten 174 (s. 293—294) innefattar en anslagsanvisning av 260 300 kronor, vilket belopp med 9 600 kronor överstiger anvisningen för innevarande budgetår. Förslaget innebär en uppräkning av posterna reseersättningar med 5 500 kronor, underhåll av byggnader med 600 kronor, renhållning, städning och tvätt med 4 000 kronor samt hantlangning med 2 000 kronor. Å andra sidan har ett för innevarande budgetår anvisat engångsbelopp å 2 500 kronor bortfallit.

*Utskottet.* Med bifall till Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens skogsforskningsinstitut: Omkostnader* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 260 300 kronor.

155:o) **Statens skogsforskningsinstitut: Särskilda undersökningar.** Utskottet biträder Kungl. Maj:ts framställning under punkten 175 (s. 294—296), innefattande en medelsanvisning för ändamålet av ett med 26 000 kronor till 230 000 kronor förhöjt belopp, och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Statens skogsforskningsinstitut: Särskilda undersökningar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 230 000 kronor.

156:o) **Statens skogsforskningsinstitut: Riksskogstaxering och avverkningsstatistik.** I enlighet med Kungl. Maj:ts framställning under punkten 176 (s. 296—297) — innebärande en med 147 000 kronor till 535 000 kronor höjd anslagsanvisning — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens skogsforskningsinstitut: Riksskogstaxering och avverkningsstatistik* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 535 000 kronor.

157:o) **Statens skogsforskningsinstitut: Skogsproduktforskning.** I överensstämmelse med Kungl. Maj:ts framställning under punkten 177 (s. 297—298) — innebärande en med 6 000 kronor till 66 000 kronor höjd anslagsanvisning — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens skogsforskningsinstitut: Skogsproduktforskning* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 66 000 kronor.

158:o) **Statens skogsforskningsinstitut: Byggnadsarbeten m. m. å försöksfält vid Bogesund.** Under punkten 178 (s. 298—299) har Kungl. Maj:t föreslagit att till en bevattningsanläggning å skogsforskningsinstitutets försöksfält vid Bogesund måtte anvisas ett anslag av 48 000 kronor.

*Utskottet.* Då utskottet icke har något att erinra mot framställningen, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens skogsforskningsinstitut: Byggnadsarbeten m. m. å försöksfält vid Bogesund* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 48 000 kronor.

159:o) **Ersättning till statens domäners fond för utgifter för avlöningar vid statens skogsskolor m. m.** Under punkten 179 (s. 299—302) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för nästa budgetår anvisa ett med 42 200 kronor till 277 200 kronor förhöjt belopp.

*Domänstyrelsen* har i sina anslagsäskanden hemställt, att anslaget för nästa budgetår måtte uppföras med 398 700 kronor, innebärande en ökning å 163 700 kronor i jämförelse med löpande budgetår.

*Departementschefen* har, efter redogörelse för domänstyrelsens förslag samt ett yttrande av statskontoret, i ärendet anfört följande.

»Med hänsyn till att posten till löner till gårdskarlar så sent som för innevarande budgetår höjdes med 3 000 kronor, kan jag i likhet med statskontoret icke nu förorda någon ytterligare uppräkning av denna post. I övrigt har jag emellertid icke någon erinran mot domänstyrelsens beräkning av medelsbehovet till avlöningar vid skogsskolorna för nästa budgetår. För detta ändamål bör alltså beräknas ett (1 700 + 10 200 + 17 230 =) 29 200 kronor högre belopp än som anvisats för löpande budgetår.

Vad härefter angår medelsbehovet till övriga utgifter anser jag mig böra tillstyrka, att under posten till expenser och underhåll skall upptagas ett belopp av 25 000 kronor till anskaffning av inventarier och inredning i den nya skolbyggnaden vid Bispgården. Däremot kan jag icke biträda förslaget om inköp av fyra bussar för elevtransporter. Då ett för innevarande budgetår anvisat engångsbelopp å 12 000 kronor bortfaller, bör ifrågavarande post alltså höjas med (25 000 — 12 000 =) 13 000 kronor. Höjningen av posterna till rese- och traktamentsersättning för yrkeslärare samt till kostnader för lokalstyrelser bör enligt min mening kunna begränsas till 200 respektive 300 kronor. Den ifrågasatta höjningen av premiebeloppen kan jag icke förorda, då — såsom även statskontoret påpekat — dessa innevarande budgetår ökats från 50 till 100 kronor. Någon höjning av posten

till elevstipendier m. m. för nu angivna ändamål bör alltså icke komma i fråga. Å andra sidan vill jag emellertid erinra om att medelsbehovet under posten torde komma att öka till följd av att 1952 års riksdag antagit de i propositionen nr 220 framlagda förslagen angående studiehjälpverksamheten vid de allmänna läroverken m. fl. läroanstalter. Hur stor utgiftsökningen kan komma att bli, är dock omöjligt att nu bedöma. Med hänsyn till att förevarande anslag har förslagsanslags karaktär torde därför posten i avbidan på närmare erfarenheter i ämnet icke heller av denna anledning nu böra höjas. I anslutning till vad statskontoret anfört bör vidare den under ifrågavarande post upptagna delposten å 500 kronor för domänstyrelsens inspektion utgå. Till övriga utgifter vid skogsskolorna bör följaktligen anvisas (13 000 + 200 + 300 — 500 =) 13 000 kronor mer än som nu står till förfogande för ändamålet.

Vid bifall till vad jag i det föregående förordat bör förevarande anslag för budgetåret 1953/54 uppföras med (235 000 + 29 200 + 13 000 =) 277 200 kronor. Detta innebär en ökning med 42 200 kronor i förhållande till medelsanvisningen för löpande budgetår. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa ny stat för anslaget.»

*Utskottet.* Utskottet biträder Kungl. Maj:ts framställning och hemställer, att riksdagen må till *Ersättning till statens domäners fond för utgifter för avlöningar vid statens skogsskolor m. m.* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 277 200 kronor.

160:o) **Byggnads- och underhållsarbeten vid statens skogsskolor.** Kungl. Maj:t har under punkten 180 (s. 302—305) föreslagit riksdagen att anvisa ett anslag av 320 000 kronor, vilket i förhållande till innevarande budgetår innebär en ökning med 210 000 kronor.

I detta sammanhang har utskottet behandlat följande inom riksdagen väckta, till utskottet hänvisade motioner, nämligen

a) I: 21 av herr *Grym m. fl.* samt II: 31, likalydande, av herr *Larsson* i Hedenäset *m. fl.*, i vilka motioner hemställts, att riksdagen måtte besluta, att en ny skogsskola skall inrättas i Älvsbyn samt att till Byggnads- och underhållsarbeten vid statens skogsskolor för budgetåret 1953/54 skall anvisas ett anslag av 1 190 000 kronor,

b) I: 346 av herr *Persson, Helmer, m. fl.*, i vilken motion hemställts, att till Byggnads- och underhållsarbeten vid statens skogsskolor för budgetåret 1953/54 skall anvisas ett anslag av 1 462 000 kronor.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för motionerna, får utskottet hänvisa till dessa.

*Domänstyrelsen* har i sina anslagsäskanden hemställt, att anslaget skall uppföras med 1 462 000 kronor. I jämförelse med innevarande budgetårs anslag innebär detta en ökning med 1 352 000 kronor. Det begärda anslaget avses skola disponeras för följande ändamål.

| | | |
|---|---|---|
| 1. Byggnads- och underhållsarbeten vid | | |
| a) Hällnäs skogsskola | 68 695 | |
| b) Bispgårdens skogsskola | 65 300 | |
| c) Bjurfors skogsskola | 185 800 | |
| d) Kolleberga skogsskola | 262 535 | 582 330 |
| 2. Inrättande av ny skogsskola i Älvsbyn | | 880 000 |
| | | 1 462 330 |

Beträffande de föreslagna byggnads- och underhållsarbetena vid de nuvarande skogsskolorna har domänstyrelsen anfört, att arbetena är nödvändiga för att restaurera byggnadsbeståndet, som under många år blivit eftersatt till följd av brist på medel. Styrelsen, som i tidigare gjorda anslagsäskanden framhållit nödvändigheten av att skogsskolornas byggnader tillfredsställande underhålles, har ånyo understrukit detta behov, som för varje år blir allt mera trängande. Beträffande de särskilda skolorna har i övrigt anförts följande.

1 a. För Hällnäs skogsskola begäres 67 654 kronor för reparation av elevhemmet och 1 041 kronor för oförutsedda underhållsarbeten.

1 b. Det för Bispgårdens skogsskola beräknade beloppet fördelar sig med 56 300 kronor till färdigställande av skogsskolebyggnad, 4 000 kronor till ändring av provisorisk lärosal i elevhemmet till dagrum och läsrum, 3 000 kronor till iordningställande av tomt omkring det nya skolhuset samt 2 000 kronor till diverse oförutsedda arbeten.

1 c. Av det för Bjurfors skogsskola begärda beloppet avses 166 000 kronor för utbyggnad och modernisering av elevbostaden. I övrigt beräknas 5 300 kronor för målning. 6 500 kronor för plastbeläggning av golv, 1 800 kronor för anordning för balloptikon, 200 kronor för komplettering av ljuspunkter, allt avseende skolbyggnaden, ävensom 5 000 kronor för reparation av gamla uthuset och 1 000 kronor för diverse arbeten.

1 d. För Kolleberga skogsskola begäres 200 035 kronor för ombyggnad av skolhuset, 18 000 kronor för reparation av jägmästarbostaden, 4 000 kronor för reparation av yrkeslärarens bostad samt 40 500 kronor för reparation av pannhuset jämte gårdskarlsbostaden.

Beträffande inrättande av ny skogsskola i Älvsbyn har domänstyrelsen anfört följande.

Av det under punkten 2 äskade beloppet har 10 000 kronor beräknats för inköp av tomt, medan återstoden avses för uppförande av byggnader. Domänstyrelsen erinrar om att styrelsen i fjolårets anslagsäskanden upptog ett belopp av 740 000 kronor för uppförande av ifrågavarande skola. Departementschefen ansåg sig emellertid ej kunna tillstyrka någon medelsanvisning för ändamålet. Angående motiveringen för sitt nu ånyo framförda förslag hänvisar styrelsen till vad den tidigare anfört i frågan (IX ht 1952 s. 302). Styrelsen åberopar vidare jordbruksutskottets utlåtande (nr 1/1952 s. 105) med anledning av Kungl. Maj:ts förslag i 1952 års statsverkspropo-

sition angående anslag till byggnads- och underhållsarbeten vid statens skogsskolor jämte i ämnet väckta motioner (I: 320 och I: 321). Enligt utskottets mening gav såväl den i propositionen framlagda utredningen som vad utskottet i övrigt inhämtat i ärendet stöd åt uppfattningen, att ett synnerligen starkt behov förelåg av en skogsskola för övre Norrland. Utskottet ville därför ansluta sig till vad i motionerna uttalats om angelägenheten av att en sådan skola inrättades inom en nära framtid. Ur angivna synpunkter syntes goda skäl i och för sig tala för bifall till motionärernas hemställan, att principbeslut nu skulle fattas om uppförandet av en sådan skola i Älvsbyn. Med hänsyn till den återhållsamhet, som måste iakttagas i fråga om statliga åtaganden avseende byggnadsinvesteringar, fann utskottet sig likväl icke böra biträda denna hemställan. Utskottet underströk emellertid särskilt, att utskottet vid detta ställningstagande förutsatt att Kungl. Maj:t vid prövning av de byggnadsföretag, till vilka medel ansågs böra anvisas av nästkommande års riksdag, skulle upptaga frågan om inrättande av berörda skogsskola till förnyad behandling samt förelägga riksdagen förslag i ämnet.

*Statskontoret* har i yttrande anfört, att behovet av medel för det med anslaget avsedda ändamålet väsentligen undandrager sig statskontorets bedömande. I likhet med vad som skedde beträffande anslagsäskandena för innevarande budgetår framhåller ämbetsverket emellertid angelägenheten av att i nuvarande läge alla möjligheter till utgiftsbegränsningar tillvaratages, och att endast sådana byggnadsåtgärder vidtages, som prövas oundgängligen erforderliga. Förslaget om en ny skogsskola i Älvsbyn synes under sådana förhållanden icke böra vinna beaktande.

*Departementschefen* har anfört följande.

»Såsom framgår av det föregående har domänstyrelsen äskat icke mindre än 1 462 000 kronor under förevarande anslag, varav 880 000 kronor för inrättande av en ny skogsskola i Älvsbyn och återstoden till upprustningsåtgärder m. m. vid de nuvarande fyra skogsskolorna. Med hänsyn till den begränsning av investeringsverksamheten, som även under nästa budgetår måste vidmakthållas, kan uppenbarligen en medelsanvisning av denna storleksordning icke komma i fråga. Även om det är önskvärt, att erforderliga medel ställes till förfogande för de angivna ändamålen, torde det därför bli nödvändigt att välja mellan dessa. Härvid torde följande synpunkter främst böra komma i betraktande.

Det står utom allt tvivel, att en skogsskola i Älvsbyn har en stor uppgift att fylla. Behovet av skolan torde sålunda vara till fullo styrkt. Jag vill för övrigt i detta sammanhang erinra om att frågan om skolans inrättande i viss mån redan avgjorts av riksdagen i positiv riktning. Förra året förutsattes nämligen, att Kungl. Maj:t skulle vid prövning av de byggnadsföretag, till vilka medel ansåges böra anvisas av 1953 års riksdag, upptaga frågan om inrättandet av denna skola till förnyad behandling samt förelägga riksdagen förslag i ämnet (jordbruksutsk:s utlåt. nr 1/1952 s. 107). Starka skäl talar

därför för att företräde skall ges ifrågavarande skola. Emellertid kan enligt min mening ännu starkare motiv anföras för upprustningsåtgärderna vid de nuvarande skolorna. Enligt vad jag inhämtat är nämligen förhållandena vid dessa skolor — främst såvitt angår skolorna i Hällnäs, Bispgården och Bjurfors — sådana, att det måste anses såsom oundgängligen nödvändigt att snarast möjligt låta utföra de av domänstyrelsen ifrågasatta arbetena. Det kan icke heller vara försvarligt att inrätta en ny skola, så länge de redan befintliga befinner sig i ett så otillfredsställande skick, som uppenbarligen är fallet. För min del har jag därför efter noggrant övervägande funnit mig böra stanna för att föreslå, att medel nu skall anvisas för de underhålls- och byggnadsarbeten, som domänstyrelsen föreslagit beträffande nyssnämnda tre skolor. Vissa smärre inskränkningar i styrelsens förslag synes dock vara möjliga att genomföra. Med hänsyn härtill torde medelsanvisningen för ändamålen kunna begränsas till ett sammanlagt belopp av 310 000 kronor. Det torde få ankomma på domänstyrelsen att fördela beloppet på skolorna.

Därest riksdagen godkänner vad jag nu föreslagit skulle sålunda skogsskolan i Älvsbyn ytterligare skjutas på framtiden. Då emellertid längre uppskov — åtminstone såvitt nu kan bedömas — icke bör ifrågasättas, bör enligt min mening redan nu erforderliga medel anvisas till inköp av tomt för skolan. I enlighet med domänstyrelsens förslag bör för detta ändamål beräknas 10 000 kronor. Jag vill slutligen i detta sammanhang framhålla, att förevarande byggnadsföretag enligt min åsikt torde vara att hänföra till dem, som bör komma i fråga att medtagas vid uppgörandet av en ny allmän beredskapsstat.

Vid bifall till vad jag i det föregående förordat, bör till byggnads- och underhållsarbeten vid statens skogsskolor för nästa budgetår anvisas ett anslag å (310 000 + 10 000 =) 320 000 kronor. I förhållande till medelsanvisningen för innevarande budgetår innebär detta en ökning med 210 000 kronor.»

*Utskottet.* Vid behandlingen av motsvarande anslagspunkt i förra årets statsverksproposition framhöll utskottet det synnerligen starka behovet av en skogsskola i övre Norrland. Med hänsyn till kravet på återhållsamhet i fråga om statliga åtaganden avseende byggnadsinvesteringar ansåg sig utskottet likväl icke böra tillstyrka att medel då anvisades för inrättandet av den ifrågasatta skogsskolan i Älvsbyn. Samtidigt underströks emellertid att utskottet vid detta ställningstagande förutsatte att Kungl. Maj:t vid prövning av de byggnadsföretag, till vilka medel ansåges böra anvisas av 1953 års riksdag, skulle upptaga frågan om inrättande av berörda skogsskola till förnyad behandling samt förelägga riksdagen förslag i ämnet.

Kungl. Maj:t har vid övervägandet av detta spörsmål funnit sig böra föreslå att medel i första hand skall anvisas för upprustning av de nuvarande skogsskolorna i Hällnäs, Bispgården och Bjurfors. Med hänsyn till det skick, vari dessa skolor befinner sig, vill utskottet icke motsätta sig detta förslag. Då, såsom departementschefen anfört, vissa smärre inskränkningar torde

kunna göras i de av domänstyrelsen ifrågasatta arbetena, bör för nämnda ändamål anvisas det av Kungl. Maj:t föreslagna beloppet av 310 000 kronor. Utskottet kan sålunda icke tillstyrka det i motionen I: 346 framställda yrkandet att det av domänstyrelsen äskade beloppet å 582 000 kronor skall anvisas.

Med utgångspunkt från det nu anförda och med hänsyn till det av departementschefen uttalade önskemålet, att investeringsverksamheten jämväl under nästa budgetår bör begränsas, tillstyrker utskottet Kungl. Maj:ts förslag även i vad detsamma avser den ifrågasatta skogsskolan i Älvsbyn. Även om synnerligen goda skäl tala härför kan utskottet sålunda icke tillstyrka det av motionärerna framförda förslaget att ytterligare medel utöver det av Kungl. Maj:t föreslagna beloppet, 10 000 kronor, skall anvisas för nästa budgetår till inrättandet av denna skola. Därest riksdagen godkänner den föreslagna medelsanvisningen till inköp av tomt torde emellertid principbeslut få anses föreligga, att berörda skola skall komma till stånd. Med hänsyn härtill utgår utskottet från att Kungl. Maj:t, därest medel icke dessförinnan ställts till förfogande å allmän beredskapsstat, redan till nästa års riksdag kommer att framlägga förslag om fortsatt medelsanvisning till uppförandet av de för skolan erforderliga byggnaderna.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts framställning ävensom med avslag å motionerna I: 21 och II: 31 samt I: 346, till *Byggnads- och underhållsarbeten vid statens skogsskolor* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 320 000 kronor.

161:o) **Ersättning till statens domäners fond för utgifter för provisorisk skogsskolekurs.** Kungl. Maj:t har under punkten 181 (s. 305—308) föreslagit riksdagen att anvisa ett anslag av 72 100 kronor, vilket i förhållande till innevarande budgetår innebär en ökning med 15 200 kronor.

Efter redogörelse för domänstyrelsens anslagsäskande, lydande å 79 100 kronor, samt däröver avgivet yttrande av statskontoret har *departementschefen* anfört följande.

»Jag anser mig icke kunna förorda, att medel skall anvisas till avlöning åt en biträdande yrkeslärare i Ce 13 under sex månader. Då jag emellertid i övrigt icke har någon erinran mot domänstyrelsens beräkning av medelsbehovet till avlöningar vid kursen, bör för detta ändamål anvisas ett (350 + 500 + 9 750 =) 10 600 kronor högre belopp för nästa budgetår.

Vad härefter angår styrelsens förslag beträffande delposterna under övriga utgifter vill jag förorda, att till expenser och underhåll samt till kostnader för lokalstyrelsen äskas ytterligare 6 000 respektive 100 kronor. Däremot bör någon höjning av delposten till elevstipendier m. m. icke ske. I fråga om denna delpost torde jag i övrigt få hänvisa till de synpunkter, som jag tidigare denna dag anfört beträffande motsvarande delpost under

anslaget till avlöningar vid statens skogsskolor m. m. Härvid är emellertid att märka att nu förevarande anslag till skillnad från nyssnämnda anslag icke är förslagsanslag. Av skäl som närmare framgår av vad jag framhöll i berörda sammanhang, bör därför även anslaget till ifrågavarande kurs ges denna karaktär. Mot förslaget att minska det för rese- och traktamentsersättningar till lärarpersonalen avsedda beloppet med 1 500 kronor har jag slutligen intet att erinra. Till övriga utgifter vid ifrågavarande kurs bör sålunda för nästa budgetår anvisas (6 000 + 100 — 1 500 =) 4 600 kronor mer än för innevarande budgetår.

Vid bifall till vad jag i det föregående förordat bör till kostnaderna för provisorisk skogsskolekurs för nästa budgetår anvisas ett förslagsanslag av (56 900 + 10 600 + 4 600 =) 72 100 kronor. I förhållande till det för innevarande budgetår anvisade anslaget innebär detta en ökning med 15 200 kronor.»

*Utskottet.* Utskottet biträder framställningen och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Ersättning till statens domäners fond för utgifter för provisorisk skogsskolekurs* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 72 100 kronor.

162:o) **Ersättning till statens domäners fond för utgifter för avlöningar vid statens förberedande skogskurser m. m.** Under punkten 182 (s. 308—309) har Kungl. Maj:t hemställt, att för ändamålet måtte anvisas ett anslag av 116 600 kronor, vilket i förhållande till innevarande budgetår innebär en ökning med 19 600 kronor.

*Departementschefen* har — efter redogörelse för domänstyrelsens äskanden samt ett av statskontoret avgivet yttrande — anfört följande.

»Domänstyrelsens förslag till medelsanvisning till avlöningar vid ifrågavarande kurser föranleder icke någon erinran från min sida. Det för nämnda ändamål avsedda beloppet bör alltså uppräknas med i runt tal 17 600 kronor. Beträffande övriga utgifter kan jag tillstyrka, att delposten till expenser och underhåll höjes med ett till 2 500 kronor avrundat belopp. Någon ökning av delposten till rese- och traktamentsersättningar för föreståndare och yrkeslärare kan jag däremot icke förorda. Vad slutligen angår delposten till domänstyrelsens inspektion bör denna, i likhet med vad som föreslagits i fråga om motsvarande delpost under anslaget till avlöningar vid statens skogsskolor m. m., helt utgå. Detta medför en minskning av medelsbehovet med 500 kronor.

Förevarande anslag bör sålunda vid bifall till vad jag nu föreslagit för nästa budgetår uppföras med (97 000 + 17 600 + 2 500 — 500 =) 116 600 kronor, vilket i jämförelse med anslagsanvisningen för löpande budgetår innebär en ökning med 19 600 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa ny stat för anslaget.»

*Utskottet.* Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer,

att riksdagen må till *Ersättning till statens domäners fond för utgifter för avlöningar vid statens förberedande skogskurser m. m.* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 116 600 kronor.

163:o) **Byggnadsarbeten för iordningställande av förläggningar för statens förberedande skogskurser.** Å riksstaten för budgetåret 1949/50 uppfördes ett reservationsanslag av 267 500 kronor för iordningställande av förläggningar för statens förberedande skogskurser i Skinnskatteberg och Storsund. Under punkten 183 (s. 309—310) har Kungl. Maj:t hemställt, att ett anslag å 17 800 kronor måtte anvisas för slutförande av ifrågavarande byggnadsarbeten.

*Utskottet.* Utskottet biträder Kungl. Maj:ts framställning och hemställer,

att riksdagen må till *Byggnadsarbeten för iordningställande av förläggningar för statens förberedande skogskurser* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 17 800 kronor.

164:o) **Ersättning till statens domäners fond för utgifter för övertalig personal.** I enlighet med Kungl. Maj:ts framställning under punkten 184 (s. 310—311) — innebärande en ökning av anslagsanvisningen med 44 000 kronor — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning till statens domäners fond för utgifter för övertalig personal* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 419 200 kronor.

165:o) **Skogsvård m. m.: Bidrag till skogsvårdsstyrelserna: Avlöningar.** Kungl. Maj:ts framställning under punkten 185 (s. 311—320) innefattar anslagsanvisning till avlöningar med 8 952 000 kronor, vilket belopp med 1 629 000 kronor överstiger motsvarande anvisning för innevarande budgetår.

I detta sammanhang har utskottet behandlat följande inom riksdagen väckta, till utskottet hänvisade motioner, nämligen

a) I: 89 av herr *Näslund m. fl.* samt II: 119, likalydande, av fru *Sandström m. fl.*, i vilka motioner hemställts, att riksdagen måtte i enlighet med skogsstyrelsens förslag under punkten 185, bil. 11 till statsverkspropositionen, överföra de befattningar, som redovisas under skogsstyrelsens yrkanden 3 f) till ordinarie avlöningsstat,

b) I: 191 av herr *Lindblom* samt II: 406, likalydande, av herr *Gezelius m. fl.*, i vilka motioner hemställts, att riksdagen med bifall till skogsstyrelsens framställning måtte besluta att placera länsjägmästar- och kamrerar-

befattningarna hos skogsvårdsstyrelsen i Kopparbergs län i lönegrad Ca 37 och Ca 23 respektive,

c) I: 347 av herr *Hansson m. fl.* samt II: 418, likalydande, av herr *Staxäng m. fl.*, i vilka motioner hemställts, att riksdagen måtte besluta

1. uppflyttning av länsjägmästartjänsten i Kopparbergs län från lönegrad Ca 34 till lönegrad Ca 37;
2. uppflyttning av kassörstjänsten i samma län från Ca 21 till Ca 23;
3. överförande å extra ordinarie stat av 1 assistent i Cg 25 (Hallands län) och 8 biträdande länsskogvaktare i Cg 12 (Stockholms, Östergötlands, Jönköpings, Kalmar norra, Kristianstads, Skaraborgs, Västmanlands och Västernorrlands län) samt
4. inrättandet av 10 tjänster för biträdande länsskogvaktare i Ce 12 (Östergötlands, Kalmar södra, Malmöhus, Jämtlands och Västerbottens län vardera en samt Värmlands län 5).

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för motionerna, får utskottet hänvisa till dessa.

*Skogsstyrelsen* har hemställt, att anslaget skall höjas med 1 682 000 kronor. Av detta belopp hänför sig 3 000 kronor till höjda arvoden till styrelseledamöter m. fl., 3 600 kronor till tjänsteförändringar, 356 300 kronor till personalförstärkningar samt sammanlagt 1 319 100 kronor till lönereglering för vissa tjänstemän, löneklassförändringar, vikariatsersättningar och ökade kostnader för rörligt tillägg. Styrelsens förslag till tjänsteförändringar innebär, bland annat, att länsjägmästartjänsten och kassörstjänsten hos skogsvårdsstyrelsen i Kopparbergs län skall uppflyttas från Ca 34 till Ca 37 respektive från Ca 21 till Ca 23 ävensom att 1 assistent i Cg 25 och 8 biträdande länsskogvaktare i Cg 12 skall överföras å extra ordinarie stat. Förslaget om personalförstärkningar innebär, bland annat, dels att 2 assistenter, 1 betesledare, 3 betesinstruktörer och 3 kontorsbiträden, vilka för närvarande avlönas från anslaget till åtgärder för ökad skogsproduktion i Norrland, skall överföras å extra ordinarie stat, dels att 10 biträdande länsskogvaktartjänster i Ce 12 skall inrättas.

Såsom allmän motivering har skogsstyrelsen anfört, bland annat, att styrelsen funnit angeläget att jämväl för nästkommande budgetår iakttaga sträng återhållsamhet. Styrelsen räknar med allenast en mindre utvidgning av arbetsomfånget i förhållande till vad som förutsatts för innevarande budgetår. Utvidgningen har sin huvudsakliga grund i de alltmer ökade krav, som ställes på skogsvårdsstyrelsernas medverkan vid skoglig utbildning och undervisning av olika slag. Redan i fjolårets medelsäskanden underströk skogsstyrelsen kraftigt behovet av en personalförstärkning för nämnda ändamål och föreslog en utökning av främst antalet icke-ordinarie tjänster för

biträdande länsskogvaktare. Styrelsen upprepar nämnda förslag till den del dessa ej bifölls samt föreslår härutöver vissa nya befattningar. De sålunda föreslagna tjänsterna måste anses såsom ett minimum för att förelagda uppgifter över huvud taget skall kunna lösas tillfredsställande.

Beträffande lönegradsuppflyttningen av länsjägmästar- och kassörstjänsterna i Kopparbergs län har skogsstyrelsen anfört följande.

Lönegradsplaceringen av länsjägmästartjänsten fastställdes vid 1952 års vårriksdag (prop. nr 107). Skogsstyrelsen erinrar om att statsutskottet i sitt utlåtande (nr 153) med anledning av propositionen visserligen godtagit Kungl. Maj:ts förslag såvitt gällde skogsvårdsstyrelsernas tjänstemän men likväl funnit sig böra uttala att skäl syntes föreligga att framdeles underkasta frågan om lönegradsplaceringen för dessa tjänstemän förnyad prövning. Enligt skogsstyrelsens mening kan de resultat, som för skogsvårdsstyrelsernas vidkommande uppnåtts på grundval av tjänsteförteckningsrevisionen i dess under våren 1952 avslutade delar, icke anses i allo tillfredsställande. Skogsstyrelsen beklagar, att vare sig ämbetsverket eller de berörda lokala organen lämnats tillfälle att yttre sig över förhandlingsöverenskommelsen eller aktivt medverka under utredningsarbetets gång, innan mera definitiva ståndpunktstaganden träffats. Med hänsyn till uppkomna orättvisor bör en omprövning av löneställningen för vissa tjänster komma till stånd. Skogsstyrelsen anser sålunda uppenbart, att på sätt föreslagits i motioner (I: 404 samt II: 546 och 547) till 1952 års riksdag nu ifrågavarande tjänst bör placeras i samma lönegrad som den, till vilken länsjägmästartjänsterna i de fem Norrlandslänen fr. o. m. den 1 juli 1952 är hänförda. Enahanda skäl, som föranlett att sistnämnda tjänster placerats i 37 lönegraden, bör medföra, att länsjägmästartjänsten i Kopparbergs län uppflyttas till samma lönegrad.

Enligt det förslag, som framlagts av tjänsteförteckningskommittén, skall kassörstjänsterna hos skogsvårdsstyrelserna ombildas till kamrerartjänster och hänföras, 2 till lönegrad Ca 25 (Västerbottens och Norrbottens län), 3 till lönegrad Ca 23 (Gävleborgs, Västernorrlands och Jämtlands län) samt 20 till lönegrad Ca 21. Den gränsdragning, som härigenom skett och som synes grunda sig på den klassificering, vilken kommit till stånd beträffande länsjägmästartjänsterna, måste anses synnerligen olycklig. Gränsdragningen innebär en uppenbar obillighet särskilt i fråga om kassörstjänsten i Kopparbergs län, vilken i fråga om ansvar och arbetsuppgifter måste anses minst lika krävande som de motsvarande tjänster i vissa norrlandslän, vilka hänförts till lönegrad Ca 23. Enahanda skäl, som skogsstyrelsen anfört till stöd för förslaget i anslagsäskandena (jämför ovan) att länsjägmästartjänsten i Kopparbergs län skall hänföras till samma lönegrad som länsjägmästartjänsterna i de nyss berörda länen bör enligt skogsstyrelsens mening föranleda, att kassörstjänsterna i de ifrågavarande fyra länen likställes i lönehänseende. Det är förklarligt, att tjänsteförteckningskommittén från sina utgångspunkter funnit sig böra draga gränsen för kassörstjänsterna på samma sätt som tidigare gjorts beträffande länsjägmästartjänsterna. Då emellertid den sistnämnda gränsdragningen får anses otillfredsställande och på sätt skogsstyrelsen hemställt snarast bör rättas till, bör i anslutning därtill en motsvarande anordning vidtagas beträffande kassörstjänsterna.

Till stöd för förslaget att till extra ordinarie stat överföra 1 assistent och 8 biträdande länsskogvaktare har skogsstyrelsen anfört följande.

1952 års riksdag (jfr IX ht 1952 s. 314) medgav, att vissa extra tjänster hos skogsvårdsstyrelserna fick ombildas till extra ordinarie tjänster. Samtidigt inrättades de under förevarande punkt upptagna extra tjänsterna. Då det ur rekryteringssynpunkt är synnerligen angeläget, att jämväl dessa tjänster är förenade med pensionsrätt, föreslår skogsstyrelsen att de omändras till extra ordinarie. Det synes skogsstyrelsen över huvud taget innebära olägenheter av skilda slag att laborera med såväl extra ordinarie som extra befattningar under avlöningsanslagets icke-ordinariepost. De befattningar, som är av den stadigvarande natur att de anses böra bekostas ur nämnda post, bör enligt skogsstyrelsens mening samtliga i princip upptagas såsom extra ordinarie. En annan ordning medför förutom olägenheter ur rekryteringssynpunkt svårigheter att verkställa en rättvis fördelning mellan skogsvårdsstyrelserna. Med beaktande härav har jämväl de nya icke-ordinarie tjänster, som skogsstyrelsen i sina anslagsäskanden föreslår skall inrättas, upptagits såsom extra ordinarie. Anordningen i fråga innebär givetvis icke att befattningarnas innehavare med nödvändighet skall erhålla extra ordinarie anställning i varje särskilt fall utan endast att möjlighet skall föreligga för skogsvårdsstyrelse att, om skäl därtill är för handen, kunna bereda vederbörande dylik anställning.

Vad angår överförandet till extra ordinarie stat av viss personal, som för närvarande avlönas från produktionsanslaget, har skogsstyrelsen anfört följande.

Avlöningskostnaderna för under denna punkt angiven personal bestrides för närvarande från anslaget till åtgärder för ökad skogsproduktion i Norrland. Skogsstyrelsen anför, att skogsvårdsstyrelsernas egentliga förvaltningskostnader för verksamheten med nämnda anslag synes böra bestridas från styrelsernas avlönings- och omkostnadsanslag. En dylik överflyttning av förvaltningskostnaderna ägde redan budgetåret 1946/47 rum beträffande övriga av de särskilda skogsvårdsanslagen men ansågs av olika anledningar tills vidare böra anstå i fråga om produktionsanslaget. Tidpunkten synes nu lämplig att vidtaga motsvarande anordning jämväl beträffande sistnämnda anslag. Härför talar icke blott praktiska och bokföringstekniska skäl utan jämväl det förhållandet, att möjligheter synes böra skapas för vederbörande skogsvårdsstyrelser att bereda den med denna verksamhet kontinuerligt sysselsatta personalen mera stadigvarande anställning i pensionsberättigande befattningar. Då dylika befattningar icke lämpligen synts böra inrättas, så länge personalen är avlönad från särskilt sakanslag, har hittills icke gjorts någon framställning i syfte att bereda personalen möjligheter till pension. Sedan verksamheten nu pågått i över 10 år, är det icke minst ur rekryteringssynpunkt påkallat, att åtgärder härutinnan vidtages.

Vad slutligen angår förslaget att inrätta 10 biträdande länsskogvaktartjänster har skogsstyrelsen anfört följande.

Till stöd för förslaget anföres, att skogsvårdsstyrelsernas personalbehov för olika biträdesuppgifter ända till på senare år i stor utsträckning tillgodosetts genom tillfällig personal med tämligen osäkra anställningsförhållanden. I den alltmer skärpta konkurrensen om den utbildade arbetskraften har det emellertid blivit nödvändigt för styrelserna att kunna i vidgad grad erbjuda mera fast anställning med ordnade pensionsförhållanden. Särskilt skogsvårdsstyrelsen i Värmlands län har i vidsträckt omfattning

anlitat den mera lösliga, tillfälliga anställningsformen även för skogsskoleutbildad personal. Jämväl nämnda styrelse har emellertid funnit nödvändigt att övergå till fastare anställningsformer för att kunna förvärva och behålla duglig arbetskraft. Denna styrelses förslag om en väsentlig utökning av antalet tjänster för biträdande länsskogvaktare och minskning av förmansstammen får ses mot bakgrunden härav. Skogsstyrelsen har funnit det i hög grad befogat, att skogsvårdsstyrelsen i Värmlands län erhåller vidgade möjligheter att fastare knyta skogsskoleutbildad personal till sin tjänst genom att 5 befattningar såsom extra ordinarie biträdande länsskogvaktare inrättas. I övrigt har skogsstyrelsen upprepat sitt föregående år framförda förslag i vad det icke bifallits, dock att en tjänst för skogsvårdsstyrelsen i Västerbottens län tillkommit.

*Statskontoret* har angående överförandet av förvaltningskostnaderna för verksamheten med norrländska produktionsanslaget samt angående tillskapandet av ytterligare extra ordinarie tjänster anfört följande.

Statsmakternas beslut om medelsanvisning till skogsvårdsstyrelserna för innevarande budgetår innebar, bland annat, tillgodoseende av det i olika anslagsäskanden framförda önskemålet om inrättande av pensionsberättigande tjänster för viss fältpersonal med flera. Icke mindre än 113 dylika extra ordinarie tjänster synes ha tillkommit. Skogsstyrelsens förslag, att förvaltningskostnaderna för verksamheten med norrländska skogsproduktionsanslaget, vilka hittills belastat sagda anslag, skulle överföras till förevarande anslag för att möjliggöra pensionsberättigande anställning för den mer kontinuerligt sysselsatta personalen, föranleder i och för sig icke någon erinran från statskontorets sida. Med hänsyn till det stora antal extra ordinarie tjänster, som tillkommit innevarande år, torde dock sträng återhållsamhet böra iakttagas i fråga om tillskapandet av ytterligare sådana tjänster. Sålunda bör yrkandet att till extra ordinarie stat överföra de 8 biträdande länsskogsvaktartjänster, vilka inrättades genom beslut av årets riksdag, icke bifallas för närvarande.

Angående skogsstyrelsens övriga ifrågavarande förslag anför statskontoret i huvudsak följande.

Sådana förslag till tjänsteförändringar och personalförstärkningar, som avser ändring av vid årets riksdag beslutad lönegradsplacering för viss personal, torde böra lämnas utan åtgärd. Det sagda har avseende bland annat å yrkandet om uppflyttning till högre lönegrad av länsjägmästartjänsten i Kopparbergs län samt om inrättande av en kanslibiträdestjänst i Älvsborgs län. Vad beträffar skogsstyrelsens förslag om förstärkning i olika avseenden av personalorganisationen vid skogsvårdsstyrelserna — i åtskilliga delar en upprepning av tidigare framförda önskemål — undandrager sig behovet härav väsentligen statskontorets bedömande. Statsregleringsbeslutet för innevarande budgetår innebar emellertid en icke obetydlig utökning av personalen vid styrelserna, främst för att möjliggöra ökade insatser ifråga om undervisning och utbildning i skogsarbete men även för att tillgodose behovet av kontorspersonal. Sålunda tillkom bland annat förenämnda 8 biträdande länsskogvaktare jämte 7 kontorsbiträden. Vid angivna förhållande bör de nu framförda yrkandena om personalökning ej vinna beaktande. Höjningen av beloppet till vikariatsersättningar torde böra avpassas i förhållande till eventuellt nyinrättade tjänster.

*Departementschefen* har anfört följande.

»Skogsstyrelsens yrkanden om uppflyttning i lönegrad Ca 37 av länsjägmästartjänsten i Kopparbergs län samt om utbyte av en tjänst som biträdande länsskogvaktare mot en tjänst som länsskogvaktare i Kronobergs län kan jag icke tillstyrka. Ej heller kan jag biträda förslaget att ombilda kassörstjänsten hos skogsvårdsstyrelsen i förstnämnda län till en kamrerartjänst i lönegrad Ca 23.

Styrelsen har vidare hemställt om en rad personalförstärkningar. Vissa av dessa avser dock icke någon egentlig personalökning utan endast att avlöningskostnaderna skall överflyttas från skogsvårdsstyrelsernas omkostnadsanslag eller från norrländska skogsproduktionsanslaget. Enligt min mening bör emellertid dessa kostnader jämväl under nästa budgetår bestridas från sistnämnda båda anslag. Övriga personalförstärkningar som innefattas i styrelsens äskanden anser jag mig under nuvarande förhållanden endast kunna tillstyrka i tre fall. På de skäl styrelsen anfört vill jag sålunda förorda, att en tjänst som distriktsjägmästare i lönegrad Ca 30 skall inrättas i Jämtlands län. Vidare vill jag föreslå, att skogsvårdsstyrelsen i Värmlands län skall få en av de två ordinarie länsskogvaktartjänster, vilkas inrättande skogsstyrelsen förordat. På grund av ökade uppgifter på undervisningens område torde denna skogsvårdsstyrelse vidare böra erhålla en ny biträdande länsskogvaktare.

I fråga om de överföringar från extra ordinarie till ordinarie stat respektive från extra anställning till extra ordinarie, som styrelsen föreslagit, tillstyrker jag endast att två kontorsbiträden skall överföras å ordinarie stat.

Ett bifall till vad jag nu förordat skulle öka medelsbehovet med i runt tal 42 000 kronor. Vidare torde anslaget i överensstämmelse med skogsstyrelsens äskanden på grund av uppflyttningar i befordringsgången, beräknade löneklassförändringar och vikariatsersättningar samt ökade kostnader för rörligt tillägg böra höjas med sammanlagt i runt tal (143 800 + 17 200 + 1 158 000 =) 1 319 000 kronor. Dessutom torde den till arvoden åt styrelseledamöter med flera avsedda posten, såsom styrelsen föreslagit, böra uppräknas med 3 000 kronor. Härtill kommer ökningar i medelsbehovet på grund av de löneregleringar som enligt riksdagens beslut genomförts under år 1952 (prop. nr 107, nr 241 och nr 251). Dessa synes kunna uppskattas till i runt tal 265 000 kronor. Anslaget skulle sålunda behöva höjas med (42 000 + 1 319 000 + 3 000 + 265 000 =) 1 629 000 kronor. Av detta belopp hänför sig 3 000 kronor till posten arvoden till styrelseledamöter m. fl., 1 303 000 kronor till posten avlöningar till ordinarie personal samt 323 000 kronor till posten avlöningar till icke-ordinarie personal. Förslaget om överförande å ordinarie stat av två kontorsbiträdestjänster skulle vidare medföra en ökning av ordinarieposten respektive en minskning av icke-ordinarieposten med 14 500 kronor. Ifrågavarande poster skulle följaktligen för nästa budgetår behöva upptagas till respektive (85 000 + 3 000 =) 88 000, (6 020 500 + 1 303 000 + 14 500 =) 7 338 000 och (1 217 500 +

323 000 — 14 500 =) 1 526 000 kronor samt anslaget sammanlagt till 8 952 000 kronor.

Liksom för innevarande budgetår torde Kungl. Maj:t böra äga bemyndiga skogsstyrelsen att fördela såväl förevarande anslag som skogsvårdsstyrelsernas omkostnadsanslag ävensom fastställa inkomst- och utgiftsstater för styrelserna. I samband därmed bör skogsstyrelsen även äga meddela erforderliga föreskrifter rörande staternas tillämpning.

Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid vidtaga de ändringar i skogsvårdsstyrelsernas personalförteckningar, som föranledes av bifall till vad jag nu föreslagit.»

*Utskottet.* Såsom framgår av den föregående redogörelsen har Kungl. Maj:t icke ansett sig kunna tillstyrka av skogsstyrelsen gjord framställning att länsjägmästartjänsten och kamrerartjänsten hos skogsvårdsstyrelsen i Kopparbergs län, vilka tjänster för närvarande är placerade i lönegrad Ca 34 respektive Ca 21, skall uppflyttas till lönegrad Ca 37 respektive Ca 23. I ett flertal motioner har yrkats bifall till det av skogsstyrelsen framlagda förslaget i detta hänseende. Motionärerna har, i likhet med skogsstyrelsen, till stöd härför åberopat, bland annat, statsutskottets uttalande (utlåt. nr 153) vid 1952 års riksdag, att skäl syntes föreligga att framdeles underkasta frågan om lönegradsplaceringen för skogsvårdsstyrelsernas tjänstemän förnyad prövning. Detta uttalande ävensom vad motionärerna i övrigt anfört till stöd för sin hemställan synes jämväl enligt utskottets mening motivera en justering av lönegradsplaceringen för ifrågavarande båda tjänster. Även om sålunda goda skäl talar för bifall till motionerna I: 191 och II: 406 samt I: 347 och II: 418, sistnämnda båda motioner såvitt nu är i fråga, anser sig emellertid utskottet icke kunna tillstyrka ett sådant bifall. Utskottet har vid detta ställningstagande beaktat, att lönegradsplaceringen för berörda tjänstemän ingår såsom ett led i den förhandlingsöverenskommelse, vilken så sent som i fjol godkändes av riksdagen. Dessutom har i årets statsverksproposition (bil. 2, gemensamma frågor) uttalats att det icke ansetts påkallat att, innan tjänsteförteckningsrevisionen ens avslutats, taga upp frågor om ändringar i de hittills redovisade resultaten av, bland annat, 1949 års tjänsteförteckningskommittés arbete.

I de likalydande motionerna I: 347 och II: 418 har vidare yrkats, dels att en extra assistent och åtta extra biträdande länsskogvaktare, vilka för närvarande avlönas från förevarande anslag, skall överföras å extra ordinarie stat, dels att vid vissa skogsvårdsstyrelser skall inrättas ytterligare nio tjänster som biträdande länsskogvaktare utöver den av Kungl. Maj:t föreslagna för skogsvårdsstyrelsen i Värmland avsedda tjänsten som biträdande länsskogvaktare. Till stöd för förstnämnda yrkande har motionärerna åberopat, bland annat, svårigheten för skogsvårdsstyrelserna att i konkurrens med domänverket och enskilda arbetsgivare försäkra sig om dugande yngre arbetskraft med skogshögskole- och skogsskoleutbildning. Utskottet är medvetet om att främsta orsaken till denna svårighet torde varit att styrelserna endast haft begränsade möjligheter att bereda vederbörande pensionsberätti-

gande anställning. Från och med innevarande budgetår har emellertid inrättats ett stort antal extra ordinarie tjänster för personal av här ifrågavarande slag. Med hänsyn härtill och då, såsom statskontoret uttalat, sträng återhållsamhet bör iakttagas i fråga om tillskapandet av ytterligare sådana tjänster, anser sig utskottet icke kunna tillstyrka motionärernas yrkande om överförande av berörda personal å extra ordinarie stat. Utskottet anser sig icke heller kunna förorda motionärernas yrkande i vad detsamma avser inrättandet av nio nya tjänster som biträdande länsskogvaktare. Även om alltmer ökade krav ställts på skogsvårdsstyrelsernas medverkan vid skoglig utbildning och undervisning av olika slag, torde någon ytterligare personalförstärkning i detta hänseende, utöver den av Kungl. Maj:t föreslagna, icke anses tillräckligt motiverad.

Vad slutligen angår den i motionerna I: 89 och II: 119 gjorda framställningen, att avlöningskostnaderna för viss personal, som för närvarande avlönas från anslaget till åtgärder för ökad skogsproduktion i Norrland, skall överföras till förevarande anslag och att i samband därmed ifrågavarande personal skall erhålla extra ordinarie anställning, får utskottet erinra om sin i det föregående uttalade uppfattning att sträng återhållsamhet bör iakttagas i fråga om inrättandet av extra ordinarie tjänster. Med utgångspunkt härifrån anser sig utskottet, med avstyrkande av motionärernas yrkande, böra tillstyrka bifall till Kungl. Maj:ts förslag att ifrågavarande kostnader jämväl under nästa budgetår skall bestridas från norrländska produktionsanslaget.

Då utskottet jämväl i övrigt biträder Kungl. Maj:ts förslag under denna punkt, hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts framställning samt med avslag å motionerna I: 89 och II: 119, I: 191 och II: 406 samt I: 347 och II: 418, till *Skogsvård m. m.: Bidrag till skogsvårdsstyrelserna: Avlöningar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 8 952 000 kronor.

166:o) **Skogsvård m. m.: Bidrag till skogsvårdsstyrelserna: Omkostnader.** Under punkten 186 (s. 320—329) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för nästa budgetår anvisa ett med 200 000 kronor till 5 441 000 kronor förhöjt belopp.

*Skogsstyrelsen* har i sitt anslagsäskande hemställt, att anslaget måtte uppföras med 6 249 300 kronor, vilket innebär en ökning med 1 008 300 kronor i förhållande till innevarande budgetår.

*Departementschefen* har, efter redogörelse för styrelsens förslag samt för yttrande av statskontoret, anfört följande.

»Under de senaste budgetåren har statsmakterna vid beräkningen av omkostnadsanslaget för skogsvårdsstyrelserna utgått från att dessa skulle kunna uppehålla sin verksamhet i en omfattning, som motsvarar omkring 65 procent av normalprogrammet. I anslagsäskandena för nästa budgetår har skogsvårdsstyrelserna räknat med en något ökad verksamhet i jämförelse

med innevarande år. Ehuru skogsstyrelsen strävat efter att iakttaga återhållsamhet vid anslagsprövningen, har den dock grundat sina äskanden på att en ringa utvidgning av verksamheten skall äga rum, huvudsakligen till följd av ökade arbetsuppgifter på undervisningens område. För min del anser jag, att endast en mindre uppräkning av anslaget för nästa budgetår är möjlig. Inom ramen för denna medelsanvisning torde verksamheten emellertid kunna uppehållas i åtminstone samma omfattning som under innevarande budgetår.

Vad härefter angår medelsbehovet för budgetåret 1953/54 torde jag till en början få upptaga till behandling frågan om kostnaderna för skogsvårdsstyrelsernas verksamhet för frö- och plantförsörjningen. Skogsstyrelsen har i fråga om dessa grenar av verksamheten räknat med en nettoförlust av 383 900 kronor, varav 70 600 kronor avser fröförsörjningen och 313 300 kronor plantförsörjningen. Inräknas kostnaderna för återbetalning av frölån, vilka ingår i utgiftsposten till lån med ett belopp av 17 000 kronor, uppgår den beräknade förlusten å fröförsörjningen till 87 600 kronor. Emellertid har jag tidigare vid beräkningen av förevarande anslag anslutit mig till principen, att amorteringskostnaden för frölån i första hand bör täckas genom ökade inkomster av fröförsäljning. Verksamheten för fröförsörjningen bör vidare bedrivas så, att inkomster och utgifter balanserar varandra. Således bör under fröförsörjningen upptagas ett överskott, som motsvarar vad av utgiftsposten till lån belöper å frölån. Enligt min mening bör dessa riktlinjer följas även under nästa budgetår. I fråga om plantförsörjningen har nettoförlusten under de båda senaste budgetåren uppskattats till 315 000 kronor. För nästa budgetår har nettoförlusten beräknats till 313 300 kronor. Mot denna beräkning har jag intet att erinra. Med tillämpning av vad jag anfört beträffande fröförsörjningen torde sålunda den totala nettoförlusten å båda de ifrågavarande verksamhetsgrenarna för nästa budgetår böra uppskattas till sistnämnda belopp. Därvid förutsätter jag, att kostnaderna för återbetalning av frölån, beräknade till 17 000 kronor, även under nästa budgetår skall täckas genom inkomster av fröförsäljning.

Beträffande utgifterna i övrigt torde skogsstyrelsens beräkningar böra godtagas i fråga om vissa av posterna. Jag tillstyrker sålunda en uppräkning av följande poster med nedannämnda belopp, nämligen sjukvård med 2 900 kronor till 27 300 kronor, kursverksamhet med 9 200 kronor till 87 900 kronor, annan upplysning och propaganda med 6 600 kronor till 86 100 kronor, diverse med 3 800 kronor till 61 000 kronor och kapital med 2 500 kronor till 5 200 kronor. I enlighet med skogsstyrelsens förslag bör vidare posten övriga fastigheter minskas med 9 000 kronor till 94 300 kronor och posten lån med 36 300 kronor till 113 000 kronor. Posten avlöningar till tillfällig personal bör enligt min mening uppräknas med 264 000 kronor till 2 549 300 kronor.

Å andra sidan torde vissa poster icke böra höjas fullt så mycket som skogsstyrelsen avsett. Posterna resekostnader och traktamentsersättningar bör sålunda icke uppräknas med högre belopp än 357 000 respektive 34 600

kronor till 2 209 200 respektive 2 241 900 kronor, posten tjänstelokaler och expenser med 116 600 kronor till 871 000 kronor och posten inventarier med 17 500 kronor till 186 500 kronor.

Till oförutsedda utgifter torde icke behöva beräknas några medel.

Vad gäller posten skogsvårdsgårdar har jag i och för sig intet att erinra mot de av skogsstyrelsen föreslagna byggnadsarbetena. Emellertid finner jag mig icke kunna förorda, att ett högre belopp än 1 248 500 kronor anslås för ändamålet, d. v. s. 100 000 kronor mindre än vad skogsstyrelsen äskat. Byggnadsprogrammet torde därför böra begränsas något. I det angivna beloppet innefattas ersättningen till statens domäners fond för Ladviks och Asa skogsvårdsgårdar.

Frånsett utgifter för frö- och plantförsörjning skulle således skogsvårdsstyrelsernas omkostnader för nästa budgetår kunna beräknas till (27 300 + 87 900 + 86 100 + 61 000 + 5 200 + 94 300 + 113 000 + 2 549 300 + 2 209 200 + 2 241 900 + 871 000 + 186 500 + 1 248 500 =) i runt tal 9 781 200 kronor.

Skogsvårdsstyrelsernas inkomster, bortsett från inkomsterna för frö- och plantförsörjningen, har skogsstyrelsen beräknat till 4 564 000 kronor. Detta belopp fördelar sig med 3 649 000 kronor å biträdesersättningar, 27 500 kronor å övriga ersättningar, 722 400 kronor å skogsvårdsgårdar, 109 100 kronor å övriga fastigheter, 32 300 kronor å kapital och 23 700 kronor å diverse. Mot denna beräkning har jag intet att erinra utom såvitt angår posten biträdesersättningar. Denna har skogsstyrelsen höjt med 184 000 kronor. Som tidigare nämnts har skogsstyrelsen därvid utgått från att biträdesverksamheten under nästa budgetår skall erhålla en något större omfattning än som förutsatts i de till grund för innevarande års stater liggande beräkningarna. Skogsstyrelsen har därjämte räknat med att biträdestaxorna skall tillämpas tämligen oförändrade. För min del har jag utgått från en tämligen oförändrad verksamhet. Det kan emellertid sättas i fråga, huruvida det icke är rimligt att skogsbruket åtminstone delvis skall bära de utgiftsökningar, som jag ansett mig böra räkna med för nästa budgetår. Jag förordar därför, att posten biträdesersättningar höjes till 4 049 000 kronor. Inkomsterna av andra verksamhetsgrenar än frö- och plantförsörjningen bör sålunda upptagas till (4 049 000 + 27 500 + 722 400 + 109 100 + 32 300 + 23 700 =) 4 964 000 kronor.

Vid bifall till vad jag sålunda föreslagit skulle det behövas ett belopp av (313 300 + 9 781 200 — 17 000 — 4 964 000 =) 5 113 500 kronor för att täcka skogsvårdsstyrelsernas omkostnader. Liksom övriga år torde emellertid härutöver böra beräknas ett särskilt belopp till uppkommande, i staterna för skogsvårdsstyrelserna icke beräknade omkostnader. I enlighet med skogsstyrelsens hemställan bör beloppet fastställas till oförändrat 350 000 kronor och liksom för närvarande ställas till skogsstyrelsens förfogande. Å andra sidan torde de beräknade omkostnaderna i någon utsträckning böra täckas av skogsvårdsstyrelsernas egna kapitaltillgångar. Av dessa kan emellertid för nästa budgetår tagas i anspråk ett betydligt mindre belopp än för

innevarande år. Såsom skogsstyrelsen anfört synes nämligen endast 22 500 kronor böra disponeras för ändamålet. Anslaget bör följaktligen för budgetåret 1953/54 uppföras med (5 113 500 + 350 000 — 22 500 =) 5 441 000 kronor.»

*Utskottet.* Vid beräkningen av förevarande anslag har i statsverkspropositionen förutsatts att omfattningen av skogsvårdsstyrelsernas verksamhet under nästa budgetår skall bibehållas tämligen oförändrad. Trots detta har vissa utgiftsposter under anslaget ansetts böra höjas med hänsyn till ökade lönekostnader m. m. Dessa höjningar har emellertid i huvudsak motsvarats av en uppräkning av bland annat inkomstposten biträdesersättningar. I samband därmed har departementschefen uttalat att det kan sättas i fråga, huruvida det icke är rimligt att skogsbruket åtminstone delvis skall bära de utgiftsökningar, varom här är fråga. Utskottet delar i princip denna uppfattning i vad gäller det biträde skogsvårdsstyrelserna lämnar skogsägarna, däremot icke i fråga om t. ex. bidrag till investeringar i form av skogsvårdsgårdar, byggnader för undervisningsändamål eller den av skogsvårdsstyrelserna meddelade, tidigare eftersatta men numera utökade skogliga undervisningen, vilken synes böra helt bestridas av allmänna medel. Enligt utskottets mening är det emellertid icke skäligt att skogsägarna utöver väsentligt höjda skogsvårdsavgifter även skall erlägga höjda biträdesersättningar, helst som merinkomsten av skogsvårdsavgifterna från och med innevarande budgetår synes väl täcka den höjning av skogsvårdsanslagen, som skogsbruket skäligen kan anses böra hjälpa till att bära. Biträdestaxorna synes dessutom redan ha nått en höjd som ej utan risk för ogynnsamma återverkningar på skogsvårdsstyrelsernas arbete och ekonomi i nuvarande konjunkturläge kan överskridas. Trots det nu anförda anser sig emellertid utskottet ej böra frångå Kungl. Maj:ts beräkning av anslaget för nästa budgetår. Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må till *Skogsvård m. m.: Bidrag till skogsvårdsstyrelserna: Omkostnader* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 5 441 000 kronor.

167:o) **Skogsvård m. m.: Statens skogsförbättringsanslag.** Av det för innevarande budgetår anvisade anslaget har avsetts högst 1 150 000 kronor såsom bidrag till markägare, förvaltningsbidrag till skogssällskapet samt ersättning till skogsvårdsstyrelserna för av dem fritt utlämnat skogsodlingsmaterial. För sistnämnda ändamål må emellertid tagas i anspråk högst 50 000 kronor. I övrigt har av anslaget ett belopp å förslagsvis 50 000 kronor avsetts till åtgärder mot skadegörelse av skogsinsekter. Slutligen må erinras, att riksdagen (IX ht 1952 s. 328) bemyndigat Kungl. Maj:t att medgiva överskridande av förenämnda bidragssumma å 1 150 000 kronor med belopp, motsvarande den odisponerade behållning å statens skogsutdiknings- och skogsodlingsanslag, som inlevererats eller inlevereras till budgetutjämningsfonden.

Kungl. Maj:ts under punkten 187 (s. 329—333) framlagda förslag innebär, att anslaget för nästa budgetår uppräknas med 500 000 kronor. Sistnämnda belopp skall dock få tagas i anspråk av skogsstyrelsen först sedan Kungl. Maj:t efter särskild framställning från styrelsen givit tillstånd därtill. Förslaget innebär vidare, att 200 000 kronor av anslaget skall få användas för utdelning försöksvis av vissa bidrag i enlighet med ett av skogsstyrelsen föreslaget förenklat förfarande, för vilket närmare redogjorts i propositionen.

*Skogsstyrelsen* har i sitt anslagsäskande hemställt, att anslaget skall höjas med 800 000 kronor till 2 000 000 kronor. Av anslaget avses högst 1 950 000 kronor såsom bidrag till markägare och förvaltningsbidrag till skogssällskapet. Något särskilt belopp synes enligt skogsstyrelsens mening icke vidare böra anvisas såsom ersättning till skogsvårdsstyrelserna för av dem fritt utlämnat skogsodlingsmaterial. I stället föreslås, att av nämnda delpost skall anvisas ett belopp av högst 200 000 kronor för utlämnande av bidrag enligt ett förenklat förfarande liknande det som, vid sidan av sedvanlig bidragsform, tillämpats vid utdelning av bidrag av de prisutjämningsmedel, som anvisats till återuppbyggnad av skogsbeståndet. Återstoden av anslaget, 50 000 kronor, avses till åtgärder mot skadegörelse av skogsinsekter.

Rörande förslaget om bidragsgivning enligt ett i vissa avseenden förenklat förfarande har skogsstyrelsen anfört i huvudsak följande.

De medel, vilka hittills anvisats som ersättning till skogsvårdsstyrelserna för av dem fritt utlämnat skogsodlingsmaterial, har använts i sådana fall, där skogsvårdsstyrelse på grund av äldre kontrakt om bidrag ur det tidigare anvisade skogsodlingsanslaget skall tillhandahålla fritt skogsodlingsmaterial vid senare hjälpkulturer i de statsunderstödda kulturerna. Därvid skall även lämnas fritt plantörsbiträde. Kostnaderna för sådant biträde har emellertid ej ersatts ur skogsförbättringsanslaget.

Gällande bidragsbestämmelser för detta anslag hindrar ej, att bidrag utgår på sedvanligt sätt, d. v. s. som regel med 50 procent av hela skogsodlingskostnaden inberäknat arbetskostnader m. m., även för hjälpkulturer i tidigare kulturer, vilka utförts med bidrag ur anslaget. Då kostnaderna för plantör och skogsodlingsmaterial regelmässigt icke uppgår till halva den totala skogsodlingskostnaden, ger den nya bidragsformen markägaren större förmån. Bidragsformen fri plantör och fritt skogsodlingsmaterial skulle således vara dömd att automatiskt försvinna. Förfarandet enligt bestämmelserna för skogsförbättringsanslaget synes emellertid onödigt omständligt, då det gäller smärre företag. En om bidragsformen fri plantör och fritt skogsodlingsmaterial påminnande metod har, vid sidan av den sedvanliga bidragsformen, kommit till användning i Norrland vid utdelning av bidrag av de prisutjämningsmedel, som anvisats till återuppbyggnad av skogsbeståndet. Åtgärderna utföres under ledning av en förman från skogsvårdsstyrelsen utan föregående ansökan, planläggning och kontraktering. Bidraget beviljas till belopp, motsvarande kostnaderna för plantörsbiträde och skogsodlingsmaterial. Värdet av förmånerna förutsättes icke i något fall uppgå till hälften av de totala kostnaderna för åtgärderna eller till det bidrag markägaren enligt de för skogsförbättringsanslaget gällande bidragsbestämmelserna är berättigad till. Verksamheten kommer därför automa-

tiskt att begränsas till smärre företag, där fördelarna av det förenklade tillvägagångssättet är påtagliga. Med hänsyn till att det i realiteten ofta blir förmannen, som avgör om förmånerna skall utgå, har bidraget maximerats på så sätt, att ingen markägare erhåller förmåner utöver ett värde av 200 kronor per företag.

Det angivna tillvägagångssättet, vilket visat sig lämpligt, då det gäller smärre objekt på enskildas marker, synes värt att komma till användning även vid utdelning av bidrag ur skogsförbättringsanslaget vid sidan av den sedvanliga bidragsformen. Detta torde förutsätta, att skogsstyrelsen medgives dels att vid bidragsgivning ur skogsförbättringsanslaget, så som skett i fråga om nämnda prisutjämningsmedel, tillämpa det förenklade förfarandet utan hinder av bestämmelserna angående bidrag och lån ur detta anslag, dels att ställa vissa belopp ur anslaget till skogsvårdsstyrelsernas förfogande och att till styrelserna delegera beslutanderätten beträffande dessa belopp. Verksamheten enligt det förenklade förfarandet synes till en början böra bedrivas försöksvis och i mindre omfattning. Bidragsbeloppet torde därför böra maximeras, förslagsvis till 200 000 kronor. Däremot synes något särskilt belopp icke vidare böra anvisas som ersättning till skogsvårdsstyrelserna för av dem fritt utlämnat skogsodlingsmaterial. Verksamheten med utlämning av sådant material till hjälpkulturer i kulturer, vilka åstadkommits med bidrag ur det äldre anslaget, blir givetvis för varje år allt mindre omfattande. I den mån sådan verksamhet ännu bedrives, torde den kunna rubriceras som bidragsverksamhet enligt förenklat förfarande.

*Departementschefen* har, efter redogörelse för skogsstyrelsens anslagsäskande samt för yttrande av statskontoret, anfört följande.

»Vad skogsstyrelsen anfört torde enligt min mening visa, att en väsentlig höjning av förevarande anslag är väl motiverad. En så stor anslagsökning som styrelsen ifrågasatt kan jag dock icke förorda i nuvarande läge. För min del anser jag sålunda, att anslaget icke bör höjas med mer än 500 000 kronor till 1 700 000 kronor. Av anslaget bör högst 1 650 000 kronor disponeras för bidrag till markägare samt för förvaltningsbidrag till skogssällskapet. Då de förenklingar av förfarandet, som skogsstyrelsen föreslagit beträffande bidragsgivningen från anslaget i vissa fall, synes innebära åtskilliga fördelar, har jag intet att erinra mot att högst 200 000 kronor av sistnämnda belopp skall få användas för utdelning försöksvis av bidrag i enlighet med styrelsens i det föregående närmare redovisade förslag i ämnet. Vid bifall härtill bör, såsom styrelsen jämväl framhållit, något särskilt belopp icke längre anvisas som ersättning till skogsvårdsstyrelserna för av dem fritt utlämnat skogsodlingsmaterial. Återstående 50 000 kronor av anslaget torde liksom hittills böra avses till åtgärder mot skadegörelse av skogsinsekter.

Vid flera tillfällen denna dag har jag vid prövningen av olika anslagsfrågor understrukit nödvändigheten av att jämväl under nästa budgetår begränsa de statliga utgifterna. Med hänsyn härtill anser jag mig böra föreslå, att ett belopp av 500 000 kronor av anslaget, eller lika mycket som jag ansett detsamma böra höjas med för nästa budgetår, skall få tagas i anspråk av skogsstyrelsen först sedan Kungl. Maj:t efter särskild framställning från styrelsen givit tillstånd därtill. I nyssnämnda belopp å 500 000

kronor bör givetvis icke till någon del inräknas de medel, som beräknats för åtgärder mot skadegörelse av skogsinsekter.»

*Utskottet.* Kungl. Maj:ts förslag föranleder ingen erinran från utskottets sida. Utskottet hemställer således,

att riksdagen må

a) till *Skogsvård m. m.: Statens skogsförbättringsanslag* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 1 700 000 kronor;

b) förklara, att under samma budgetår må från samma anslag för andra med detsamma avsedda ändamål än bekämpande av skogsinsekter beviljas bidrag å tillhopa högst 1 650 000 kronor, i enlighet med de grunder, som angivits i propositionen.

168:o) **Skogsvård m. m.: Väg- och flottledsbyggnader å skogar i enskild ägo.** Kungl. Maj:t har under punkten 188 (s. 333—334) föreslagit riksdagen att för nästa budgetår anvisa ett med 300 000 kronor till 2 000 000 kronor förhöjt belopp. Ifrågavarande ökning skall dock få tagas i anspråk först sedan Kungl. Maj:t efter särskild framställning av skogsstyrelsen medgivit detta.

I detta sammanhang har utskottet behandlat två inom riksdagen väckta, till utskottet hänvisade likalydande motioner, nämligen I: 345 av herr *Ohlsson, Ebbe,* och herr *Eskilsson* samt II: 419 av herr *Magnusson m. fl.,* vari hemställts, att till Skogsvård m. m.: Väg- och flottledsbyggnader å skogar i enskild ägo för nästa budgetår måtte anvisas ett anslag av 2 250 000 kronor.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för motionerna, får utskottet hänvisa till dessa.

*Skogsstyrelsen* har i sitt anslagsäskande hemställt, att anslaget skall höjas med 800 000 kronor till 2 500 000 kronor samt att liksom hittills ett belopp av högst 5 000 kronor av anslaget skall få disponeras för fortbildningskurser i skogsvägbyggnad. Till stöd för sitt yrkande har skogsstyrelsen anfört följande.

Motsvarande framställning gjordes i fjolårets anslagsäskanden. I statsverkspropositionen (IX ht 1952 s. 329) framhölls, att skogsstyrelsens framställning i och för sig syntes väl motiverad. Med hänsyn till angelägenheten av att investeringsverksamheten begränsades ävensom till det dåvarande arbetskraftsläget ansåg sig departementschefen emellertid icke kunna tillstyrka någon uppräkning av anslaget. Riksdagen anvisade i enlighet härmed oförändrat anslagsbelopp. Till stöd för den nu ånyo begärda ökningen av anslaget anföres, att det synes skogsstyrelsen, som om det nuvarande arbetskraftsläget icke skulle utgöra något skäl att begränsa skogsvägbyggnadsverksamheten utan snarare ytterligare motivera en utökning. Styrelsen framhåller, att en så ringa förhöjning som den föreslagna icke kan väntas få någon avsevärd effekt ur sysselsättningssynpunkt. Skulle arbetskraftsläget utvecklas därhän, att det blir önskvärt att höja skogs-

vägbyggnadsverksamheten för att bereda ökad sysselsättning, torde det vara nödvändigt att höja anslaget väsentligt. Om förhållandena ger anledning därtill, ämnar styrelsen i särskild ordning hemställa om sådan höjning.

*Statskontoret* har i yttrande avstyrkt skogsstyrelsens framställning.

*Departementschefen* har, efter redogörelse för skogsstyrelsens framställning och statskontorets yttrande, anfört följande.

»Frågan om huru stort belopp som bör anvisas under förevarande anslag för nästa budgetår synes böra bedömas ur samma synpunkter, som anfördes under nästföregående anslagspunkt beträffande skogsförbättringsanslaget. Även här torde alltså avgörande vikt böra fästas vid nödvändigheten att iakttaga återhållsamhet i den statliga investeringsverksamheten. Detta leder först och främst till att en medelsanvisning under anslaget i den omfattning skogsstyrelsen ifrågasatt icke nu kan komma i fråga. Enligt min mening bör sålunda större ökning av anslaget än med 300 000 kronor till 2 000 000 kronor icke ifrågasättas. Vidare bör emellertid gälla — i anslutning till vad som föreslagits beträffande nyssnämnda anslag — att ett belopp av samma storlek, som den av mig förordade anslagshöjningen, eller 300 000 kronor skall få tagas i anspråk först sedan Kungl. Maj:t efter särskild framställning av skogsstyrelsen medgivit detta. I övrigt bör anslaget disponeras enligt samma grunder som de, vilka gäller för det för innevarande budgetår anvisade anslaget.»

*Utskottet.* Utskottet delar den i motionerna framförda synpunkten att förbättring av skogsvägar är att hänföra till de mera angelägna rationaliseringsåtgärderna inom skogsbruket. Åt denna uppfattning har utskottet tidigare givit uttryck. Med hänsyn till de av departementschefen anförda skälen anser sig emellertid utskottet icke kunna tillstyrka den i motionerna föreslagna uppräkningen av anslaget. Det torde enligt utskottets mening vara tillfyllest om anslaget uppräknas med det av Kungl. Maj:t föreslagna beloppet. Därest det skulle visa sig önskvärt att ur sysselsättningssynpunkt utöka skogsvägbyggnadsverksamheten, torde denna fråga få upptagas till prövning i annat sammanhang.

Då utskottet ej heller i övrigt har någon erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts framställning samt med avslag å de likalydande motionerna I: 345 och II: 419, till *Skogsvård m. m.: Väg- och flottledsbyggnader å skogar i enskild ägo* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 2 000 000 kronor.

169:o) **Skogsvård m. m.: Åtgärder för ökad skogsproduktion i Norrland m. m.** Under punkten 189 (s. 334—335) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för ändamålet anvisa ett oförändrat anslag av 1 200 000 kronor.

*Skogsstyrelsen* har i sitt anslagsäskande hemställt, att anslaget för nästa budgetår skall uppföras med oförändrat belopp av 1 200 000 kronor, varav

liksom hittills högst 5 000 kronor skall få disponeras för kursverksamhet. Skogsstyrelsen har därvid — i anslutning till vad styrelsen föreslagit under skogsvårdsstyrelsernas avlöningsanslag — utgått från att de egentliga förvaltningskostnaderna för verksamheten med förevarande anslag från och med nästa budgetår skulle bestridas från styrelsernas avlönings- och omkostnadsanslag. Till dessa båda anslag skulle i enlighet härmed överföras 96 000 respektive 94 000 kronor eller tillhopa 190 000 kronor.

*Departementschefen* har, efter redogörelse för skogsstyrelsens framställning och yttrande av statskontoret, anfört följande.

»Såsom framgår av vad jag redan anfört vid behandlingen av skogsvårdsstyrelsernas avlöningsanslag kan jag icke tillstyrka framställningen, att de egentliga förvaltningskostnaderna för här ifrågavarande verksamhet från och med nästa budgetår skall bestridas från styrelsernas avlönings- och omkostnadsanslag. Medel till dessa kostnader bör alltså även i fortsättningen beräknas under förevarande anslag. Jag anser mig emellertid icke kunna förorda någon ökad medelsanvisning för ändamålet. Anslaget synes sålunda för nästa budgetår böra uppföras med ett oförändrat belopp av 1 200 000 kronor. Av detta belopp torde liksom hittills få disponeras högst 5 000 kronor för kursverksamhet.»

I en till utskottet överlämnad skrivelse den 19 februari 1953 har *skogsstyrelsen,* med anledning av framställning i ämnet från skogssällskapet, hemställt, att utskottet i samband med sin prövning av förevarande anslagspunkt måtte föreslå riksdagen att besluta, att skogssällskapet, i likhet med vad som gäller i fråga om skogsförbättringsanslaget och anslaget till väg- och flottledsbyggnader å skogar i enskild ägo, jämväl beträffande förevarande anslag skall jämställas med skogsvårdsstyrelse.

*Utskottet.* Mot den av Kungl. Maj:t föreslagna medelsanvisningen under anslaget har utskottet intet att erinra.

Vad angår de för dispositionen av anslaget gällande bestämmelserna vill utskottet erinra om att skogssällskapet icke, såsom fallet är beträffande skogsförbättringsanslaget och anslaget till väg- och flottledsbyggnader å skogar i enskild ägo, medgivits rätt att utlämna lån och bidrag från anslaget till åtgärder å mark, vars vård och förvaltning utövas under medverkan och tillsyn av sällskapet, samt att härför åtnjuta förvaltningsbidrag. Då skogssällskapets verksamhet enligt vad utskottet erfarit numera utvidgats till Norrland, anser utskottet önskvärt, att sällskapet även i fråga om förevarande anslag jämställes med skogsvårdsstyrelse. Utskottet förordar därför sådan ändring av de för anslaget gällande bestämmelserna att detta blir fallet. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att utfärda de ifrågavarande författningsändringarna.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Skogsvård m. m.: Åtgärder för ökad skogsproduktion i Norrland m. m.* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 1 200 000 kronor.

170:o) **Förberedande skogskurs.** Kungl. Maj:t har under punkten 191 (s. 336) hemställt, att för ändamålet måtte anvisas ett med 3 500 kronor till 18 500 kronor höjt anslag.

*Utskottet.* Kungl. Maj:ts framställning föranleder ingen erinran från utskottets sida. Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må till *Förberedande skogskurs* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 18 500 kronor.

171:o) **Kostnader för virkesmätning.** Största delen av det för innevarande budgetår anvisade anslaget är avsett till bestridande av löner och övriga kostnader för skogsstyrelsens handläggning av ärenden rörande virkesmätning och därmed sammanhängande frågor. Enligt Kungl. Maj:ts beslut den 30 juni 1952 må styrelsen bestrida löner och övriga kostnader för denna verksamhet i huvudsaklig överensstämmelse med ett av styrelsen upprättat kostnadsförslag. Detta torde komma att medföra en utgift å anslaget för löpande budgetår av omkring 160 000 kronor, varav omkring 118 000 kronor till avlöningar och 42 000 kronor till omkostnader. Den i förhållande till medelsanvisningen stora belastningen å anslaget hänför sig i huvudsak till ökningen under år 1952 av de rörliga tilläggsförmånerna. Från anslaget må härjämte bestridas kostnaderna för de i propositionen nr 95/1947 omförmälda undersökningarna rörande mätning av sågtimmer. För sistnämnda ändamål beräknas ett belopp av omkring 10 000 kronor.

Kungl. Maj:t har under punkten 192 (s. 337) föreslagit riksdagen att för nästa budgetår anvisa ett anslag av 170 000 kronor, vilket innebär en ökning i förhållande till innevarande budgetår med 25 000 kronor. Ökningen i förhållande till de för löpande budgetår beräknade kostnaderna, 160 000 kronor, hänför sig i huvudsak till de år 1952 genomförda löneförändringarna.

*Utskottet.* Utskottet biträder framställningen och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Kostnader för virkesmätning* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 170 000 kronor.

172:o) **Belöningar för rovdjurs dödande.** I enlighet med Kungl. Maj:ts framställning under punkten 193 (s. 338) — innebärande en oförändrad anslagsanvisning — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Belöningar för rovdjurs dödande* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 20 000 kronor.

173:o) **Ersättning för av rovdjur dödade tamdjur.** I överensstämmelse med Kungl. Maj:ts under punkten 194 (se 338) gjorda framställning — innebärande anslagsanvisning med oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning för av rovdjur dödade tamdjur* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 95 000 kronor.

## K. Lantmäteriväsendet.

174:o) **Lantmäteristyrelsen: Avlöningar.** Kungl. Maj:ts framställning under punkten 195 (s. 339—340) innefattar — förutom hemställan till riksdagen att fastställa ändrad avlöningsstat — en anslagsanvisning av 1 027 000 kronor, vilket innebär en ökning med 171 000 kronor i jämförelse med det nuvarande anslaget. Anslagshöjningen är huvudsakligen av automatisk karaktär.

*Utskottet.* Kungl. Maj:ts framställning tillstyrkes av utskottet, som sålunda hemställer,

att riksdagen må

a) fastställa följande avlöningsstat för lantmäteristyrelsen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1953/54:

*Avlöningsstat.*

| | |
|---|---|
| 1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, *förslagsvis* | 371 000 |
| 2. Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t, *förslagsvis* | 1 500 |
| 3. Avlöningar till icke-ordinarie personal | 296 500 |
| 4. Rörligt tillägg, *förslagsvis* | 358 000 |
| Summa kronor | 1 027 000; |

b) till *Lantmäteristyrelsen: Avlöningar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 1 027 000 kronor.

175:o) **Lantmäteristyrelsen: Omkostnader.** Under punkten 196 (s. 340—342) har Kungl. Maj:t hemställt att anslaget skall höjas med 7 000 kronor till 123 500 kronor. Höjningen hänför sig med 1 000 kronor till posten till publikationstryck, varjämte för ökade utgifter för städning och telefon beräknats 6 000 kronor.

*Utskottet.* Tillstyrkande bifall till Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Lantmäteristyrelsen: Omkostnader* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 123 500 kronor.

176:o) **Lantmäteristyrelsen: Kartlagningsarbeten.** I enlighet med Kungl. Maj:ts framställning under punkten 197 (s. 342) — innefattande en i överensstämmelse med lantmäteristyrelsens äskande med 16 000 kronor ökad medelsanvisning — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Lantmäteristyrelsen: Kartlagningsarbeten* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 90 000 kronor.

177:o) **Lantmäteristaten: Avlöningar.** Till Lantmäterikontoren i länen: Avlöningar och Omkostnader har å riksstaten för innevarande budgetår anvisats 3 197 500 respektive 570 000 kronor (statsliggaren s. 836 o. 837). Vidare har till Lantmäteriets distriktsorganisation: Avlöningar, Omkostnader och Utrustning uppförts anslag å respektive 11 207 000, 2 946 000 och 235 000 kronor (statsliggaren s. 837—841). Länslantmäterikontoren och distriktsorganisationen är sålunda, liksom hittills alltid varit fallet, anslagsmässigt skilda åt.

I sina anslagsäskanden för ifrågavarande ändamål för nästa budgetår (skr. 30/8 1952) föreslår lantmäteristyrelsen, att avlöningsanslagen för lantmäterikontoren i länen och lantmäteriets distriktsorganisation från och med budgetåret 1953/54 skall sammanföras till ett anslag, benämnt Lantmäteristaten: Avlöningar, att omkostnadsanslagen — med vissa undantag — på samma sätt skall sammanföras till ett anslag med rubriken Lantmäteristaten: Omkostnader samt att distriktsorganisationens nuvarande utrustningsanslag skall sammanslås med vissa poster i länskontorens omkostnadsanslag till ett nytt anslag, benämnt Lantmäteristaten: Utrustning. Styrelsen understryker till sist, att den ifrågasatta omläggningen av anslagsanvisningen icke innebär några organisationsförändringar utan endast avser att genomföra en efter föreliggande förhållanden avpassad teknisk förenkling av anslagsredovisningen.

Kungl. Maj:t har under punkten 198 (s. 342—353) i anslutning till lantmäteristyrelsens nämnda förslag hemställt om anvisning till lantmäteristatens avlöningsanslag med 17 517 000 kronor eller 3 112 500 kronor mer än som avsetts för ändamålet för löpande budgetår. Därjämte har Kungl. Maj:t hemställt om bemyndigande att fastställa ny personalförteckning och avlöningsstat för lantmäteristaten.

I detta sammanhang har utskottet behandlat följande inom riksdagen väckta, till utskottet hänvisade motioner, nämligen

1) II: 81 av fru *Boman,* vari hemställts, att riksdagen måtte under ifrågavarande punkt besluta en anslagsanvisning av 17 632 723 kronor för att därigenom möjliggöra inrättandet av en särskild skiftesorganisation för Norrbottens län enligt av lantmäteristyrelsen uppgjord plan; ävensom

2) I: 190 av herr *Bergh,* vari hemställts, att riksdagen ville *dels* besluta, att distriktslantmätarna å övergångsstat i lönegrad Ca 29 inom lantmäteristaten — med bibehållna pensionsförmåner — skall placeras i lönegrad Ca 31, *dels* att avlöningsanslaget under nionde huvudtiteln Lantmäteristaten: Avlöningar ökas med det belopp, som svarar mot denna löneökning, *dels ock* bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga av beslutet föranledda ändringar i personalförteckningen för lantmäteristaten.

Beträffande de skäl, som åberopas till stöd för motionerna, får utskottet hänvisa till dessa.

*Lantmäteristyrelsen* hemställer i sin anslagsframställning att till Lantmäteristaten: Avlöningar skall för budgetåret 1953/54 anvisas ett förslagsanslag av 17 475 400 kronor. Då för innevarande budgetår till avlöningar vid lantmäterikontoren i länen och distriktsorganisationen anvisats tillhopa 14 404 500 kronor, innebär äskandet en ökning med 3 070 900 kronor i jämförelse med anslagsanvisningen för sistnämnda budgetår. Medelsanvisningen och medelsåtgången för ändamålen uppgick för budgetåret 1951/52 till sammanlagt 11 989 000 respektive 14 990 903 kronor. Av höjningen hänför sig ett belopp av sammanlagt 115 723 kronor till en särskild skiftesorganisation i Norrbottens län. I sina anslagsäskanden berör styrelsen bland annat distriktsorganisationen och lämnar därvid en allmän överblick över läget i fråga om arbetsuppgifternas art och omfattning samt utvecklingstendenserna i dessa avseenden inom organisationen. Styrelsen anför härom i huvudsak följande.

Inom åtskilliga distrikt råder nu tillfredsställande arbetsförhållanden. I andra distrikt åter är arbetsanhopningen mycket omfattande och allmänheten nödgas vänta flera år på sina förrättningar. I vissa delar av landet råder därför ett fullt berättigat missnöje med de långa dröjsmålen. Särskilt omfattande är arbetsanhopningen inom ett trettiotal distrikt, spridda över hela landet. I dessa utgör balansen av lantmätararbete i medeltal inemot 21 arbetsmånader per lantmätare, medan den i genomsnitt i landet är cirka 14 arbetsmånader.

Anledningen till den stora arbetsbelastningen är enligt lantmäteristyrelsen att söka i flera omständigheter. Såsom en framträdande orsak anges den alltför ringa personaltillgången. Därvidlag är av betydelse, att en legal jorddelningsförrättning numera är en betydligt mera omständlig och tidskrävande procedur än tidigare, eftersom åtskilliga myndigheter vid sidan av jorddelningsmyndigheterna har intresse av ändringar i fastighetsindelningen och därför tillförsäkrats direkt eller indirekt medinflytande i den materiella prövningen. Den ökade arbetsinsatsen från lantmäteriets sida beträffande varje enskild förrättning är främst föranledd av de av statsmakterna beslutade riktlinjerna för jordbrukspolitiken, plan- och byggnadspolitiken samt bostadspolitiken.

En annan orsak är den ökning som inträtt beträffande uppdrag att uppgöra förslag till byggnadsplaner för mindre tätorter på landsbygden och förrättningar enligt lagen om enskilda vägar. Vidare har tillkommit helt nya grupper av förrättningar. Lantmäteristyrelsen nämner därvid sammanföring av samfälld vägmark m. m. med angränsande fastighet samt utrednings- och planläggningsuppdrag i anslutning till den nya strandlagstiftningen. Slutligen väntar styrelsen att lagstiftning från och med den 1 juli 1953 skall ha genomförts i enlighet med fastighetsbildningssakkunnigas förslag i syfte att möjliggöra legalisering av vissa sämjedelningar. Dessa åtgärder beräknas medföra högst avsevärda nya arbetsuppgifter för lantmätarna särskilt i södra och mellersta Sverige.

Vid sidan av de mera normalt förekommande arbetsuppgifterna uppträder emellertid lokalt speciella samt till sin karaktär omfattande och långsiktiga arbetsuppgifter. Till dessa hör bland annat skiftesverksamheten i Koppar-

bergs län, för vilken dock numera finnes en beträffande chefsbefattningarna i stort sett tillfredsställande organisation. Vidare finnes i Kalmar län ett betydande behov av omskiften, vilket ännu icke kunnat tillgodoses tillräckligt på grund av personalbrist. I Norrbottens län har ett sedan länge samlat behov av skiften numera kommit i ett sådant läge, att snabba åtgärder är nödvändiga. Dessutom är fastighetsbildningsfrågorna i fiskelägena i Göteborgs och Bohus län nu efter viss utrednings- och försöksverksamhet mogna att angripas i större skala än vad som hittills varit möjligt. Sammanfattningsvis anför lantmäteristyrelsen beträffande nu nämnda frågor, att det för de berörda bygderna är nödvändigt med radikala fastighetsregleringsåtgärder. Sådana måste nämligen anses vara en förutsättning såväl för yttre och inre rationalisering av jordbruket som för en sanering och reglering av bostadsbebyggelsen.

Det anförda visar enligt lantmäteristyrelsen, att den vid 1947 års riksdag beslutade personalorganisationen för lantmäteridistrikten blivit för knappt tillmätt. Med nuvarande resurser och trots synnerligen aktningsvärda ansträngningar och hög prestationsförmåga från personalens sida kan sålunda lantmäteriet icke lämna allmänhet och myndigheter en så snabb service som vore önskvärt. Vad särskilt angår de mest utsatta distrikten kan arbetsförhållandena därstädes icke anses försvarliga vare sig ur alllmänhetens eller tjänstemännens synpunkt. Att bedriva verksamheten i intensivare takt är icke heller möjligt utan att risk uppstår att personalen slites ut och besvärliga verksamhetsavbrott uppstår. Tendenser härtill har redan förekommit i icke ringa omfattning.

Enligt lantmäteristyrelsen påkallar nu angivna förhållanden inom åtskilliga län i och för sig inrättandet av nya lantmäteridistrikt. Med hänsyn till den relativt korta tid, varpå erfarenheten hittills kunnat byggas, anser sig styrelsen emellertid icke nu böra föreslå något sådant. I stället förordas i anslutning till vad som anförts om arbetsförhållandena i de mest utsatta distrikten, att 30 av de nuvarande normaldistrikten skall förstärkas. Förstärkningen anses böra ske med 15 lantmätare under vartdera av budgetåren 1953/54 och 1954/55. Enligt styrelsen borde förstärkningen egentligen omfatta alla personalkategorier. Av skilda orsaker finner sig styrelsen dock ej nu böra ifrågasätta någon utökning av antalet mätningstekniker och kontorsbiträden vid de ifrågavarande lantmäteridistrikten.

Även de förut omförmälda särskilda arbetsuppgifterna i vissa län påkallar enligt styrelsen organisationsförstärkningar. Dessa frågor behandlas emellertid närmare i den speciella motiveringen för styrelsens olika förslag.

Beträffande den föreslagna särskilda skiftesorganisationen i Norrbottens län anför styrelsen följande.

Inom Norrbottens läns lappmark, huvudsakligen inom Kiruna lantmäteridistrikt, finnes ett antal ännu icke skiftade byar med mycket vidsträckta ägoinnehav. Ansökningar har redan inkommit om primärskiften, omfattande sammanlagt 148 400 hektar. varjämte inom kort väntas inkomma framställningar om dylika skiften omfattande tillhopa 19 100 hektar. Befolkningsunderlaget i förevarande byar är stabilt, och ungdomen visar vilja att stanna kvar i bygden. De oefterrättliga fastighetsförhållandena har emellertid hittills hindrat bygdens utveckling. Vad som nu aktualiserat primärskiften i dessa bygder är framför allt, att nybyggnad av bostäder och ekonomibyggnader erfordras i stor omfattning. Därvid möter emellertid det hindret, att delägarnas jordinnehav ofta icke är belåningsbart.

Vid inspektion inom skifteslagen i mars 1952 fann lantmäteristyrelsen, att

skiftena nu icke längre kan uppskjutas. Genom vissa provisoriska anordningar har visserligen möjliggjorts, att en del förberedande arbeten, äganderättsutredningar och hävdeundersökningar, kunnat påbörjas redan hösten 1952. Då skiftesarbetet kommer i gång på allvar, vilket bör ske med början under fältsäsongen 1953, är det emellertid nödvändigt med en väl utbyggd skiftesorganisation. Det är nämligen otänkbart, att personalen i Kiruna lantmäteridistrikt skall kunna belastas med ifrågavarande skiften, då distriktet tillhör landets mest arbetstyngda, trots att det sedan länge tillhört de förstärkta distrikten. Styrelsen föreslår därför, att en särskild skiftesorganisation skall tillskapas för länet, bestående av en distriktslantmätare och chef i lönegrad Ce 32, tre yngre lantmätare i befordringsgången, en förste mätningstekniker i lönegrad Ce 21, tre mätningstekniker i lönegrad Cf 12 samt tre kontorsbiträden i lönegrad Cf 4.

Slutligen upplyser styrelsen, att den ämnar genom förslag om ändrad lagstiftning och andra åtgärder successivt möjliggöra alla tänkbara förenklingsåtgärder beträffande skiftesarbetet i förevarande län.

Efter närmare redogörelse för lantmäteristyrelsens framställning samt däröver avgivet yttrande av statskontoret, som i fråga om den föreslagna skiftesorganisationen i Norrbottens län ansett att med anställande av personal för organisationen tills vidare borde anstå, har *föredragande statsrådet* anfört.

»De av lantmäteristyrelsen anförda skälen för att lantmäterikontoren i länen och lantmäteriets distriktsorganisation anslagsmässigt skall sammanföras till en enhet finner jag bärande. I likhet med statskontoret vill jag därför icke motsätta mig den omläggning av anslagen till nämnda myndigheter, som styrelsen i sådant syfte föreslagit. Från och med nästa budgetår bör alltså gemensamma avlönings-, omkostnads- och utrustningsanslag anvisas till länskontoren och distriktsorganisationen. Mot styrelsens förslag till benämningar för de nya anslagen har jag intet att erinra. Ej heller har jag någon invändning mot att i samband med omläggningen vissa utgiftsposter, som hittills upptagits under länskontorens omkostnadsanslag, överföres till det nya utrustningsanslaget.

Jag övergår härefter till styrelsens anslagsäskanden under förevarande punkt. Vad då först angår den av styrelsen begärda ökningen av antalet lantmätare för att förstärka vissa särskilt arbetstyngda distrikt, anser jag att styrelsen anfört goda skäl för detta förslag. Den utredning, som åberopats till stöd för förslaget, torde sålunda klart visa, att arbetsbelastningen inom vissa lantmäteridistrikt är sådan, att en förstärkning av lantmätarpersonalen är väl motiverad. En så stor ökning av antalet lantmätare i distriktsorganisationen, som styrelsen funnit nödvändig, är jag emellertid icke beredd att förorda. Jag anser mig sålunda icke kunna gå längre än till att föreslå att medel skall beräknas för anställande av tio lantmätaraspiranter, att av styrelsen disponeras för successivt avarbetande av balansen i nu ifrågavarande distrikt. Jag har sålunda utgått från att någon ytterligare personalförstärkning för ändamålet icke vidare skall behöva komma i fråga. Kostnaderna för den av mig nu föreslagna personalförstärkningen kan beräknas till 79 000 kronor.

Vad härefter angår lantmäteristyrelsens förslag om förstärkning av skiftesorganisationen i Kopparbergs län, distriktsorganisationen i Göteborgs och Bohus län och centralkontoret i Stockholm samt inrättande av särskilda skiftesorganisationer i Kalmar och Norrbottens län har väl enligt min mening starka skäl åberopats även för dessa förslag. Med hänsyn till den avsevärda ökning av distriktsorganisationens lantmätarpersonal, som jag nyss förordat, kan jag emellertid nu endast i mycket begränsad omfattning tillstyrka ifrågavarande förslag. Jag finner mig sålunda blott böra föreslå, att distriktsorganisationerna i Kalmar samt i Göteborgs och Bohus län skall förstärkas med en lantmätare i lönegrad Cg 31 respektive en mätningstekniker i lönegrad Cf 12 och ett kontorsbiträde i lönegrad Cf 4. Kostnaderna härför uppgår till 22 800 kronor.

Mot lantmäteristyrelsens övriga förslag har jag ingen annan erinran än att — såsom framgår av vad som anföres vid behandlingen av lantmäteristatens utrustningsanslag — antalet kontorsbiträden å länslantmäterikontoren bör minskas med tre i stället för fem. I anslutning härtill bör medelsanvisningen till avlöningar vid länslantmäterikontoren och distriktsorganisationen — bortsett från rörligt tillägg — å ena sidan ökas med 245 000 kronor, å andra sidan minskas med 56 500 kronor. Då emellertid hänsyn icke tagits till den vid 1952 års höstriksdag beslutade löneregleringen för vissa tjänstemän (prop. nr 241), tillkommer en ökning av medelsbehovet med 256 900 kronor. Slutligen bör till rörligt tillägg beräknas ytterligare 2 565 300 kronor.

Ny personalförteckning för lantmäteristaten torde böra fastställas. I denna bör upptagas de tjänster, vilka nu är uppförda i de särskilda personalförteckningarna för lantmäterikontoren i länen samt lantmäteriets distriktsorganisation. Dock bör härvid de nu i sistnämnda förteckning upptagna lantmätarna å övergångsstat minskas med fyra till tio.»

*Utskottet.* Vad först angår yrkandet om inrättande av en särskild skiftesorganisation i Norrbottens län framhålles i motionen II: 81, att det i vissa områden inom länet, speciellt inom Kiruna lantmäteridistrikt, fortfarande finns ett antal byar, som är oskiftade. Ansökningar har redan inkommit om primärskiften, omfattande cirka 150 000 hektar. I motionen framhålles, att de oordnade fastighetsförhållandena ofta gör det omöjligt att belåna fastigheterna, vilket hindrar erforderlig nybyggnad av bostäder och ekonomibyggnader samt därigenom även hämmar bygdens utveckling. Därjämte anföres, att denna omständighet är desto mera olycklig som befolkningsunderlaget inom ifrågavarande områden visat sig vara stabilt och ungdomen hittills helst velat stanna där.

Även enligt utskottets mening är fastighetsförhållandena inom nyssnämnda områden så otillfredsställande, att de kräver särskilda åtgärder. Det torde emellertid vara otänkbart, att lantmäteripersonalen i Kiruna distrikt, som redan nu är synnerligen arbetstyngd, skall kunna belastas med dessa. Å andra sidan är utskottet icke berett att tillstyrka att en särskild skiftes-

organisation inrättas i länet. Det torde därför enligt utskottets förmenande vara lämpligast att i stället ställa medel till förfogande för en förstärkning av personalen inom den nuvarande skiftesorganisationen på platsen. Utskottet vill sålunda föreslå, att ett belopp av 50 000 kronor skall anvisas för nämnda ändamål. Beloppet torde lämpligen bör anvisas under icke-ordinarieposten, vilken med hänsyn härtill bör uppräknas till 6 320 000 kronor. Vad slags personal som därvid bör ifrågakomma, torde böra bestämmas först efter en närmare prövning av de föreliggande arbetsuppgifterna. Det torde fördenskull lämpligen få ankomma på Kungl. Maj:t eller, efter Kungl. Maj:ts bemyndigande, lantmäteristyrelsen att sedermera besluta därom.

Vad därefter beträffar yrkandet i motionen I: 190 angående löneställningen för distriktslantmätarna å övergångsstat får utskottet erinra om att dessa tjänster tillkom i samband med lantmäteriväsendets omorganisation år 1948, varvid distrikten inom landet för att tillgodose arbetsorganisatoriska synpunkter minskades från dåvarande 210 till 148. Enligt uppgifter, som lämnats utskottet, är för närvarande endast 9 av de ursprungligen 45 dylika befattningshavarna i tjänst, och de flesta av dessa tillhör nu de högre åldersklasserna. Utskottet får framhålla, att löneställningen för dessa och andra tjänstemän av samma kategori ansetts icke böra upptagas till prövning i samband med 1952 års löneregleringen för vissa statstjänstemän. Enligt utskottets förmenande torde därför denna fråga — om den anses böra upptagas till prövning — böra behandlas i ett större sammanhang. Utskottet finner sig fördenskull icke kunna förorda bifall till nu ifrågavarande motion.

Vad i övrigt anförts under ifrågavarande punkt föranleder icke någon utskottets erinran.

Under åberopande av det sålunda anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må, med anledning av Kungl. Maj:ts framställning samt med avslag å motionerna II: 81 och I: 190,

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att fastställa personalförteckning för lantmäteristaten, upptagande de tjänster, som angivits i det föregående;

b) fastställa följande avlöningsstat för lantmäteristaten, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1953/54:

*Avlöningsstat.*

| | |
|---|---|
| 1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, *förslagsvis* | 5 143 600 |
| 2. Avlöning till tjänsteman å övergångsstat, *förslagsvis* | 16 400 |
| 3. Avlöningar till icke-ordinarie personal, *förslagsvis* | 6 320 000 |
| 4. Rörligt tillägg, *förslagsvis* | 6 087 000 |
| Summa kronor | 17 567 000; |

c) till *Lantmäteristaten: Avlöningar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 17 567 000 kronor.

178:o) **Lantmäteristaten: Omkostnader.** För budgetåret 1951/52 anvisades till Lantmäterikontoren i länen: Omkostnader och Lantmäteriets distriktsorganisation: Omkostnader tillhopa 3 000 000 kronor. Medelsåtgången under anslagen uppgick för samma budgetår till sammanlagt 3 876 683 kronor. För innevarande budgetår är anslagen uppförda med tillhopa 3 516 000 kronor (statsliggaren s. 837 och 840).

Såsom framgår av föregående anslagspunkt föreslår lantmäteristyrelsen (skr. 30/8 1952), att förenämnda båda anslag från och med nästa budgetår skall sammanföras till ett gemensamt anslag, benämnt Lantmäteristaten: Omkostnader, ävensom att medelsanvisningen till utrustning vid länslantmäterikontoren och distriktsorganisationen likaledes skall ske under ett gemensamt anslag. I samband därmed föreslås, att från det nuvarande omkostnadsanslaget till länslantmäterikontoren skall till det nya utrustningsanslaget överflyttas sådana utgifter, som har karaktär av nyutrustning, exempelvis kostnader för inredning av nya lokaler och för nyanskaffning av skåp.

Kungl. Maj:t har i anslutning till lantmäteristyrelsens nämnda förslag under punkten 199 (s. 353—359) hemställt om en anvisning av 4 075 000 kronor till lantmäteristatens omkostnadsanslag.

*Föredragande statsrådet* har — efter redogörelse för lantmäteristyrelsens anslagsäskande, lydande å 4 283 000 kronor, samt för yttrande däröver av statskontoret — anfört.

»Såsom närmare utvecklats under nästföregående anslagspunkt bör i fortsättningen de hittillsvarande omkostnadsanslagen till lantmäterikontoren i länen och till lantmäteriets distriktsorganisation sammanslås till ett anslag, benämnt Lantmäteristaten: Omkostnader. I samband härmed bör, såsom i nämnda sammanhang jämväl berörts, vissa utgiftsändamål med karaktär av nyinvesteringar överflyttas från länskontorens nuvarande omkostnadsanslag till det likaledes gemensamma nya utrustningsanslaget. Till frågan om anvisande av medel för dessa ändamål återkommer jag sålunda under nästföljande punkt vid behandlingen av sistnämnda anslag. Med dessa utgångspunkter synes medelsbehovet till omkostnader vid lantmäteristaten böra beräknas på följande sätt.

Till sjukvård m. m. bör såsom statskontoret föreslagit anvisas 55 000 kronor. Beträffande reseersättningar anser jag mig böra godtaga lantmäteristyrelsens förslag och föreslår sålunda, att för detta ändamål skall beräknas 2 600 000 kronor. Kostnaderna för bränsle, lyse och vatten torde i enlighet med vad statskontoret anfört kunna begränsas till 100 000 kronor. Vad härefter angår medelsbehovet till övriga expenser synes detta enligt min mening böra uppskattas till sammanlagt 920 000 kronor. Härvid har avsetts för renhållning och städning 350 000 kronor, för skrivmateriel, papper, blankettryck o. d. 110 000 kronor, för telefon, telegram och annonsering 125 000 kronor, för förnyelse och underhåll av utrustning 255 000 kronor samt för bokinköp, bindning av böcker m. m. 80 000 kronor. I fråga om det

för förnyelse och underhåll av utrustning upptagna beloppet har förutsatts, att 25 000 kronor skall disponeras för utbyte av handlings- och kartskåp av trä mot stålskåp, 30 000 kronor för inköp och underhåll av möbler etc. samt 200 000 kronor för förnyelse och underhåll av utrustning i övrigt. Vad slutligen angår medelsanvisningen till kostnader i samband med lantmäteriförrättningar kan jag biträda lantmäteristyrelsens förslag i ämnet. För detta ändamål bör alltså upptagas 400 000 kronor. Jag utgår emellertid härvid från att den anslagsökning, som detta innebär, skall komma att täckas av ökade inkomster för statsverket på sätt styrelsen angivit.

Vid bifall till vad jag i det föregående föreslagit bör anslaget till omkostnader vid lantmäteristaten uppföras med (55 000 + 2 600 000 + 100 000 + 920 000 + 400 000 =) 4 075 000 kronor. I förhållande till den sammanlagda medelsanvisningen under länskontorens och distriktsorganisationens omkostnadsanslag för löpande budgetår innebär detta en ökning med 559 000 kronor, främst beroende på de ökade resekostnaderna. Av vad som angivits i det föregående framgår emellertid, att den gjorda jämförelsen ej är fullt rättvisande.

Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa omkostnadsstat för lantmäteristaten.»

*Utskottet.* Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts framställning och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Lantmäteristaten: Omkostnader* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 4 075 000 kronor.

179:o) **Lantmäteristaten: Utrustning.** För innevarande budgetår har anvisats ett reservationsanslag av 235 000 kronor till Lantmäteriets distriktsorganisation: Utrustning (statsliggaren s. 841). Anslaget var för budgetåret 1951/52 uppfört med 100 000 kronor. Medelsåtgången var under samma budgetår 122 033 kronor; vid dess utgång förelåg en reservation å 12 132 kronor. Däremot har något särskilt anslag icke anvisats till utrustning vid länslantmäterikontoren, utan medel för dylikt ändamål har hänförts till kontorens omkostnadsanslag. Såsom framgår av föregående båda anslagspunkter föreslår emellertid lantmäteristyrelsen (skr. 30/8 1952) nu, att i fortsättningen gemensamma anslag skall anvisas till länslantmäterikontoren och distriktsorganisationen. Såvitt nu är i fråga innebär detta, att nyssnämnda anslag till utrustning för distriktsorganisationen jämte vissa i det följande närmare angivna hittills under expensposten i länskontorens omkostnadsanslag upptagna delposter till nyutrustningar för länskontoren skall sammanföras till ett anslag, benämnt Lantmäteristaten: Utrustning.

Kungl. Maj:ts förslag under punkten 200 (s. 359—363) innefattar en anslagsanvisning av 260 000 kronor.

Efter återgivande av lantmäteristyrelsens anslagsframställning, vari föreslagits anvisning av 566 000 kronor, ävensom av ett utav statskontoret däröver avgivet yttrande, har *föredragande statsrådet* anfört.

»I överensstämmelse med vad jag anfört under nästföregående båda anslagspunkter bör sådana kostnader för anskaffande av utrustning till länskontoren och distriktsorganisationen, som har karaktär av nyinvesteringar, hädanefter bestridas från ett gemensamt anslag med rubriken Lantmäteristaten: Utrustning. Beträffande skälen härför samt den principiella innebörden av denna omläggning torde jag få hänvisa till framställningen under nämnda punkter. Jag övergår därför omedelbart till lantmäteristyrelsens beräkning av medelsbehovet under anslaget.

Till anskaffning av instrument m. m. har styrelsen begärt 284 000 kronor eller en tredjedel av vad som ansetts behövas för att inköpa vid början av budgetåret 1953/54 erforderlig utrustning för distriktskontoren. Det är självfallet av stor vikt, att distriktsorganisationen i sin verksamhet har tillräcklig tillgång till instrument o. d. I nuvarande läge kan jag emellertid icke förorda en så stor medelsanvisning som ifrågasatts. Jag föreslår, att ett belopp av 165 000 kronor skall anvisas för ändamålet. Då av de för innevarande budgetår anvisade medlen ett belopp av 190 000 kronor avsetts för inköp av ett stereoinstrument för centralkontoret, innebär detta betydligt ökade möjligheter till instrumentanskaffning för distriktsorganisationen ute i landet.

Vad härefter angår länskontoren kan jag icke förorda lantmäteristyrelsens förslag beträffande ytterligare utrustning för kontoren i Västernorrlands och Blekinge län. Däremot vill jag tillstyrka, att även för nästa budgetår medel skall äskas till anskaffande av förvaringsskåp för den nya ekonomiska kartan och stålskåp för arkivens årliga tillväxt. För dessa ändamål bör dock enligt min mening icke ställas till förfogande större belopp än sammanlagt 25 000 kronor. Det torde få ankomma på lantmäteristyrelsen att närmare besluta om dispositionen av beloppet.

Lantmäteristyrelsen har slutligen hemställt, att under anslaget medel skall upptagas för att anskaffa fotokopieringsanläggningar till ett antal länskontor. Detta förslag anser jag väl värt beaktande. Såsom styrelsen anfört medför dylika anläggningar betydande fördelar främst ur rationaliseringssynpunkt. Bland annat vinnes sålunda, att kontorspersonalen kan använda den tid, som nu åtgår för kartkopiering för hand, till andra arbetsuppgifter. Vidare blir en direkt minskning av länskontorens personal möjlig. Med hänsyn till det anförda vill jag tillstyrka styrelsens förevarande förslag. I likhet med statskontoret anser jag dock, att medel nu skall äskas för inköp av blott sju anläggningar. För ändamålet bör anvisas ett belopp av 70 000 kronor under förevarande anslag. Anläggningarna bör uppenbarligen i första hand disponeras för de större länskontoren. Det torde emellertid få ankomma på lantmäteristyrelsen att bestämma, å vilka kontor de lämpligen skall placeras. Vid bifall till vad jag nu förordat, bör å andra sidan tre kontorsbiträdestjänster vid länskontoren kunna indragas. Detta

medför en årlig besparing under lantmäteristatens avlöningsanslag å cirka 18 000 kronor.»

*Utskottet.* Kungl. Maj:ts förslag biträdes av utskottet, som alltså hemställer,

att riksdagen må till *Lantmäteristaten: Utrustning* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 260 000 kronor.

180:o) **Understöd åt jorddelningsväsendet m. m.: Bidrag till vissa förrättningskostnader m. m.** Kungl. Maj:t har under punkten 202 (s. 364—365) hemställt om en medelsanvisning med 200 000 kronor eller 50 000 kronor mer än innevarande budgetårs anslag för ändamålet. Utskottet biträder förslaget och hemställer,

att riksdagen må till *Understöd åt jorddelningsväsendet m. m.: Bidrag tilll vissa förrättningskostnader m. m.* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 200 000 kronor.

181:o) **Understöd åt jorddelningsväsendet m. m.: Bidrag till utflyttnings-, väganläggnings- och odlingskostnader i sammanhang med skiften.** Utskottet biträder Kungl. Maj:ts under punkten 203 (s. 365—366) gjorda framställning om medelsanvisning med oförändrat belopp och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Understöd åt jorddelningsväsendet m. m.: Bidrag till utflyttnings-, väganläggnings- och odlingskostnader i sammanhang med skiften* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 400 000 kronor.

182:o) **Understöd åt jorddelningsväsendet m. m.: Bidrag till kostnader vid ensittarförrättningar.** Jämlikt Kungl. Maj:ts framställning under punkten 204 (s. 366) — innefattande medelsanvisning i överensstämmelse med lantmäteristyrelsens anslagsäskande av ett med 35 000 kronor höjt belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Understöd åt jorddelningsväsendet m. m.: Bidrag till kostnader vid ensittarförrättningar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 135 000 kronor.

183:o) **Understöd åt jorddelningsväsendet m. m.: Bidrag till ersättning åt vissa förrättningsmän enligt lagen om enskilda vägar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts under punkten 205 (s. 366—367) gjorda framställning om medelsanvisning i överensstämmelse med lantmäteristyrelsens förslag med ett med 10 000 kronor minskat belopp hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Understöd åt jorddelningsväsendet m. m.: Bidrag till ersättning åt vissa förrättningsmän enligt lagen om enskilda vägar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 40 000 kronor.

184:o) **Bidrag till städer och vissa andra samhällen för upprättande av fastighetsregister m. m.** Kungl. Maj:ts framställning under punkten 206 (s. 367—368) innefattar anslagsanvisning med oförändrat belopp av 5 000 kronor. I överensstämmelse med lantmäteristyrelsens hemställan föreslås i Kungl. Maj:ts framställning vidare att från förevarande anslag skall från och med nästa budgetår bestridas kostnaderna för den del av arbetet med upplåggandet av fastighetsregister såsom för stad i köping eller municipalsamhälle eller annan ort å landet, som ankommer på överlantmätaren, ävensom de materialkostnader vilka föranledes av detta arbete. Vidare föreslås att dispositionsrätten över anslaget överflyttas från statskontoret och länsstyrelserna till lantmäteristyrelsen.

*Utskottet.* Kungl. Maj:ts förslag under punkten har icke givit utskottet anledning till erinran, varför utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Bidrag till städer och vissa andra samhällen för upprättande av fastighetsregister m. m.* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 5 000 kronor.

185:o) **Vissa avstyckningS- och mantalssättningsförrättningar.** Utskottet biträder Kungl. Maj:ts under punkten 207 (s. 369) gjorda framställning — innefattande en med 5 000 kronor ökad medelsanvisning — och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Vissa avstyckningS- och mantalssättningsförrättningar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 15 000 kronor.

186:o) **Tilläggsavvittring i Västerbottens läns lappmark.** Kungl. Maj:ts under punkten 208 (s. 369) gjorda framställning om medelsanvisning med oförändrat belopp biträdes av utskottet, som alltså hemställer,

att riksdagen må till *Tilläggsavvittring i Västerbottens läns lappmark* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 4 600 kronor.

187:o) **Ströängars indragande till kronan.** I enlighet med Kungl. Maj:ts framställning under punkten 209 (s. 370) om en anslagsanvisning av 5 000 kronor eller 2 200 kronor mindre än det nuvarande anslaget hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ströängars indragande till kronan* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 5 000 kronor.

188:o) **Kostnader för provskiften i Kopparbergs län.** Jämlikt Kungl. Maj:ts framställning under punkten 210 (s. 370) om medelsanvisning med ett i enlighet med lantmäteristyrelsens anslagsäskande med 5 000 kronor till 25 000 kronor nedsatt belopp hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kostnader för provskiften i Kopparbergs län* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 25 000 kronor.

## L. Rikets allmänna kartverk.

189:o) **Rikets allmänna kartverk: Avlöningar.** Under punkten 211 (s. 371—375) har Kungl. Maj:t hemställt att riksdagen måtte, förutom att fastställa ny avlöningsstat, anvisa ett anslag av 4 230 000 kronor eller 743 000 kronor mer än innevarande budgetårs anslag.

*Föredragande statsrådet* har — efter redogörelse för kartverkets anslagsäskande, som innebär en anslagsökning med 630 000 kronor, samt yttrande däröver av statskontoret — anfört följande.

»Jag anser mig icke för närvarande kunna tillstyrka den av kartverket begärda ökningen av antalet kartassistenter på den ekonomiska kartbyrån. För att de påtalade personalsvårigheterna på byrån under fältarbetstiden åtminstone i någon mån skall kunna avhjälpas, vill jag emellertid föreslå, att ökade medel skall ställas till förfogande för vikariatsersättningar. Härtill återkommer jag i det följande. Med hänsyn till vad som anförts rörande omfattningen av kartverkets arkiv kan jag vidare tillstyrka, att ytterligare en arkivbiträdestjänst skall inrättas. Då kartverkets nuvarande arkivbiträde uppflyttats till lönegrad Ce 15 (prop. nr 241/1952), bör även den nu föreslagna tjänsten erhålla denna placering. I anslutning härtill torde jag få erinra om att lönesättningen för den extra ordinarie statstopografen och de tre kartassistenterna i 19 lönegraden med vikariatslöneförordnanden i 21 lönegraden jämväl behandlats i nyssnämnda proposition. Något ställningstagande till kartverkets förslag beträffande dessa befattningshavare påkallas därför icke i förevarande sammanhang. Förslaget att inrätta en instrumentmakartjänst i lönegrad Cg 14, avsedd för verkstaden i Norrtälje, kan jag icke biträda.

Vad härefter angår yrkandena under rubriken ersättning till viss extra eller tillfällig personal m. m. kan jag tillstyrka, att till ackordsarbetare, tillfälligt anställda, biträde vid granskning av reseersättningar samt tillsyn över lokaler och städning skall beräknas respektive 3 000, 900, 400 samt

600 kronor. För att möjliggöra en uppräkning av arvodena till avdelningsledare vid de topografiska och geodetiska fältarbetena med tio procent, torde det härför avsedda beloppet böra höjas med i runt tal 200 kronor. Vidare bör — med beaktande av vad jag i det föregående uttalat — för vikariats- och övertidsersättningar upptagas ytterligare 8 000 kronor. Å andra sidan minskar kartverkets kostnader för telefonister med 900 kronor. Vad slutligen angår förslagen om överföring av vissa tjänster å ordinarie stat, kan jag icke för närvarande biträda desamma.

Vad jag nu föreslagit medför en ökning av medelsbehovet under förevarande anslag med 18 800 kronor. Härtill kommer utgiftsökningar av automatisk karaktär. På grund av den under år 1952 beslutade löne- och arvodesregleringen för vissa tjänstemän behöver anslaget sålunda höjas med 104 200 kronor. I anslutning härtill torde medlen för arvoden till biträdande militärassistenten samt till pensionerade officerare och underofficerare, som är anställda vid kartverket, böra uppräknas med tillhopa 8 100 kronor. Beräknade löneklassförändringar och lönegradsuppflyttningar på grund av reglerad befordringsgång föranleder vidare en uppräkning med 15 300 kronor. Slutligen bör under posten till rörligt tillägg beräknas ytterligare 596 600 kronor.

Vid bifall till vad jag förordat i det föregående bör kartverkets avlöningsanslag höjas med sammanlagt 743 000 kronor.»

*Utskottet.* Kungl. Maj:ts framställning tillstyrkes. Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må

a) fastställa följande avlöningsstat för rikets allmänna kartverk, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1953/54:

*Avlöningsstat.*

| | |
|---|---|
| 1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, *förslagsvis* | 1 738 200 |
| 2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, *förslagsvis* | 15 500 |
| 3. Avlöningar till icke-ordinarie personal | 1 039 300 |
| 4. Rörligt tillägg, *förslagsvis* | 1 437 000 |
| Summa kronor | 4 230 000; |

b) till *Rikets allmänna kartverk: Avlöningar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 4 230 000 kronor.

190:o) **Rikets allmänna kartverk: Omkostnader.** Kungl. Maj:t har under punkten 212 (s. 376—377) hemställt om en medelsanvisning av 529 700 kronor, vilket innebär en anslagsökning med 39 700 kronor. Ökningen härför sig med 3 500 respektive 6 500 kronor till posterna sjukvård m. m. och

publikationstryck. Vidare har stegrade städnings- och telefonkostnader medfört en uppräkning av delposten till övriga expenser med 29 700 kronor.

*Utskottet.* Utskottet tillstyrker anslagsberäkningen och hemställer sålunda,

att riksdagen må till *Rikets allmänna kartverk: Omkostnader* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 529 700 kronor.

191:o) **Rikets allmänna kartverk: Kartarbeten m. m.** Under punkten 213 (s. 377—379) har Kungl. Maj:t hemställt, att medelsanvisningen för ändamålet skall höjas med 55 000 kronor till 1 120 000 kronor. Anslagsberäkningen innebär att posterna till reproduktionsarbeten, till fältarbeten och till flygfotografering m. m. uppräknats med respektive 5 000, 35 000 och 20 000 kronor, medan å andra sidan posterna till ritkurs för militär personal och till ortnamnsforskning minskats med 3 000 respektive 2 000 kronor.

*Utskottet.* Med biträdande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Rikets allmänna kartverk: Kartarbeten m. m.* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 1 120 000 kronor.

192:o) **Rikets allmänna kartverk: Utrustning m. m.** Kungl. Maj:t har under punkten 214 (s. 379—381) hemställt, att 80 000 kronor måtte anvisas för anskaffande av en ny kamera för flygfotografering, vilken skall användas i samband med framställning av kartor. Utrustningsanslaget för löpande budgetår uppgår till 100 000 kronor.

*Utskottet.* Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer,

att riksdagen må till *Rikets allmänna kartverk: Utrustning m. m.* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 80 000 kronor.

## M. Lappväsendet.

193:o) **Lappfogdarna m. fl.: Avlöningar.** Kungl. Maj:ts framställning under punkten 215 (s. 382—383) innefattar — förutom hemställan om fastställande av ändrad avlöningsstat — en anslagsanvisning av 327 000 kronor eller 53 000 kronor mer än det nuvarande anslaget. Av höjningen belöper 600 kronor å ökat medelsbehov för vikariatsersättningar. Återstående del av anslagsökningen är av automatisk karaktär, i det att 11 400 kronor hänför sig till beräknade löneklassförändringar och fjolårets löneregleringar samt 41 000 kronor till posten rörligt tillägg.

*Utskottet.* Som Kungl. Maj:ts framställning icke föranleder någon utskottets erinran hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) fastställa följande avlöningsstat för lappfogdarna m. fl., att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1953/54:

*Avlöningsstat.*

| | |
|---|---|
| 1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, *förslagsvis* ... | 81 000 |
| 2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, *förslagsvis* ..... | 40 000 |
| 3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, *förslagsvis* ..... | 113 000 |
| 4. Rörligt tillägg, *förslagsvis* ..... | 93 000 |
| Summa kronor | 327 000; |

b) till *Lappfogdarna m. fl.: Avlöningar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 327 000 kronor.

194:o) **Lappfogdarna m. fl.: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts under punkten 216 (s. 383) gjorda framställning — innefattande en med 4 000 kronor ökad medelsanvisning för att tillgodose det beräknade medelsbehovet till posten reseersättningar — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Lappfogdarna m. fl.: Omkostnader* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 123 400 kronor.

## N. Diverse.

195:o) **Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond.** Tillstyrkande bifall till Kungl. Maj:ts framställning under punkten 217 (s. 384) — innefattande en med 17 000 kronor ökad medelsanvisning — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond* för bugetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 2 659 000 kronor.

196:o) **Ersättning till statens domäners fond för upplåten mark.** Jämlikt Kungl. Maj:ts under punkten 218 (s. 384) gjorda framställning — innefattande en med 5 600 kronor ökad medelsanvisning — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning till statens domäners fond för upplåten mark* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 54 400 kronor.

197:o) **Bidrag till internationell hydrografisk-biologisk anstalt.** Under punkten 220 (s. 386) har Kungl. Maj:t hemställt, att anslaget skall höjas från 12 000 kronor till 15 000 kronor. Som villkor för att det högre beloppet skall utbetalas har föreslagits att en i huvudsak motsvarande bidragshöjning kommer anstalten till del från de övriga stater, som är anslutna till densamma.

*Utskottet.* Kungl. Maj:ts anslagsberäkning föranleder icke någon erinran från utskottets sida. Utskottet hemställer förty,

att riksdagen må till *Bidrag till internationell hydrografisk-biologisk anstalt* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 15 000 kronor.

198:o) **Bidrag till internationella frysinstitutet i Paris.** Kungl. Maj:t har under punkten 221 (s. 386—387) hemställt om en anslagsanvisning av 6 000 kronor eller dubbelt så mycket som anvisats för löpande budgetår. I likhet med vad som föreslagits under nästföregående anslagspunkt är det förhöjda bidraget till frysinstitutet avsett att utgå endast under förutsättning att övriga till institutet anslutna stater ökar sina bidrag i huvudsakligen samma proportion.

*Utskottet.* Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Bidrag till internationella frysinstitutet i Paris* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 6 000 kronor.

199:o) **Kostnader för Sveriges medlemskap i FAO.** Under punkten 222 (s. 388—389) har Kungl. Maj:t hemställt om medelsanvisning av 848 000 kronor. Löpande budgetårs anslag uppgår till 600 000 kronor.

*Departementschefen* har anfört bland annat följande.

»Såsom förordats av den svenska FAO-kommittén torde för budgetåret 1953/54 böra anvisas ett belopp av 570 000 kronor till Sveriges årsbidrag till Förenta Nationernas livsmedels- och jordbruksorganisation. Vad angår frågan om engångsbidrag till organisationens fonder torde visserligen, såsom tidigare hävdats från svensk sida, någon bindande förpliktelse icke finnas att lämna sådana bidrag. Med hänsyn till att andra medlemsstater kan bli lidande av att svenskt bidrag icke lämnas, synes emellertid skäligt att även Sverige ställer medel till förfogande för nämnda ändamål. Jag förordar sålunda, att för bidrag till organisationens fonder upptages ett belopp av 213 000 kronor. Till bestridande av kostnaderna för FAO-kommittén och för svenskt deltagande i internationella konferenser, som anordnas av FAO, bör vidare beräknas 65 000 kronor under förevarande anslag.»

I en till utskottet överlämnad, av Svenska FAO-kommittén den 3 mars 1953 upprättad promemoria har hemställts, att ett belopp av 7 500 kronor

måtte få disponeras av förevarande anslag såsom bidrag till anskaffning av möbler och annan inredning till organisationens konferensbyggnad i Rom.

*Utskottet.* Utskottet biträder Kungl. Maj:ts förslag. Icke heller har utskottet något att erinra mot framställningen i förenämnda promemoria. Utskottet hemställer följaktligen.

att riksdagen må till *Kostnader för Sveriges medlemskap i FAO* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 848 000 kronor.

200:o) **Ersättningar för vissa besiktningar och syneförrättningar.** Tillstyrkande bifall till Kungl. Maj:ts framställning under punkten 223 (s. 389) om oförändrad medelsanvisning hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättningar för vissa besiktningar och syneförrättningar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 5 000 kronor.

201:o) **Kontroll å standardisering av mjölk.** Jämlikt Kungl. Maj:ts under punkten 224 (s. 389—390) gjorda framställning om anslagsanvisning med oförändrat belopp hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kontroll å standardisering av mjölk* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 40 000 kronor.

202:o) **Gottgörelse till fiskerinäringen för av dess utövare erlagd bensinskatt.** I enlighet med Kungl. Maj:ts under punkten 225 (s. 390) gjorda framställning om oförändrad medelsanvisning, vilken framställning överensstämmer med fiskeristyrelsens förslag, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Gottgörelse till fiskerinäringen för av dess utövare erlagd bensinskatt* för budgetåret 1953/54 anvisa ett anslag av 1 200 000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen.

203:o) **Ersättning till strandägare för mistad fiskerätt m. m.** Kungl. Maj:ts framställning under punkten 226 (s. 390—391) om att anslaget skall uppföras med oförändrat belopp biträdes av utskottet, som alltså hemställer,

att riksdagen må till *Ersättning till strandägare för mistad fiskerätt m. m.* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 300 000 kronor.

204:o) **Bidrag vid förlust på grund av naturkatastrof m. m.** Jämlikt Kungl. Maj:ts under punkten 227 (s. 391) gjorda framställning om oförändrad medelsanvisning hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag vid förlust på grund av naturkatastrof m. m.* för budgetåret 1953/54 anvisa ett anslag av 50 000 kronor.

205:o) **Bidrag till femtonde internationella veterinärkongressen i Stockholm år 1953.** Genom beslut den 29 augusti 1952 ställde Kungl. Maj:t ett belopp av 10 000 kronor till förfogande för organisationskommittén för den femtonde internationella veterinärkongressen i Stockholm år 1953, att utgå från nionde huvudtitelns reservationsanslag till Extra utgifter.

Under punkten 228 (s. 391—393) har Kungl. Maj:t hemställt att för ändamålet måtte anvisas ett anslag av 110 000 kronor.

*Departementschefen* har, efter redogörelse för i ämnet gjort yrkande av kongressens organisationskommitté och veterinärstyrelsens yttrande däröver, anfört.

»De internationella veterinärkongresserna torde otvivelaktigt ha en viktig uppgift att fylla, särskilt på grund av de möjligheter till diskussioner och utbyte av erfarenheter på veterinärmedicinens och födoämneshygienens områden, som erbjuder sig vid dessa. För landets veterinärkår är det därför av stort värde att få tillfälle att deltaga i dylika kongresser. Möjligheterna härtill blir givetvis större, om det egna landet står såsom arrangör.

Ur dessa synpunkter och då avsikten nu är att anordna nästa veterinärkongress i Stockholm, finner jag det rimligt, att svenska staten åtminstone i viss utsträckning skall bidraga till kostnaderna för denna. Detta torde för övrigt vara en förutsättning för att kongressen överhuvud skall kunna komma till stånd, då kostnaderna, såsom framgår av det föregående, beräknats komma att uppgå till ett så avsevärt belopp som omkring 300 000 kronor. Jag vill för övrigt i detta sammanhang erinra om att staten tidigare lämnat bidrag till kongresser av motsvarande art, exempelvis det sjunde nordiska lantmätarmötet år 1952.

Vad härefter angår frågan om statsbidragets storlek anser jag mig i likhet med veterinärstyrelsen kunna tillstyrka organisationskommitténs förslag i ämnet. Bidraget bör alltså utgå med 110 000 kronor, motsvarande något mer än en tredjedel av de beräknade totala kostnaderna. Såsom angivits i det föregående har emellertid redan 10 000 kronor ställts till förfogande för ändamålet från anslaget till Extra utgifter. Ett belopp av 100 000 kronor skulle följaktligen återstå att anvisa. Emellertid torde det med hänsyn till mångfalden av anspråk på nyssnämnda anslag vara nödvändigt att dit återföra berörda belopp å 10 000 kronor. Beloppet torde lämpligen böra äskas i förevarande sammanhang och sålunda inräknas i det av mig nu förordade bidragsanslaget. Ifrågavarande anslag bör alltså uppföras med 110 000 kronor. Anslaget, som bör givas karaktär av reservationsanslag, torde böra upptagas å riksstaten för budgetåret 1953/54 och benämnas Bidrag till femtonde internationella veterinärkongressen i Stockholm år 1953. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att utfärda de närmare föreskrifter rörande anslagets disposition, vilka må befinnas erforderliga.»

*Utskottet.* Utskottet anser i likhet med Kungl. Maj:t att 110 000 kronor bör anvisas för ändamålet. Vad Kungl. Maj:t i övrigt föreslagit biträdes likaledes av utskottet, som sålunda hemställer,

att riksdagen må till *Bidrag till femtonde internationella veterinärkongressen i Stockholm år 1953* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 110 000 kronor.

206:o) **Ersättningar åt sakkunniga i befordringsärenden.** Kungl. Maj:t har under punkten 229 (s. 393) hemställt att till förevarande ändamål skall anvisas ett anslag å 25 000 kronor. Till ifrågavarande ersättningar anvisades å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1948/49 ett reservationsanslag av 100 000 kronor. Alltsedan budgetåret 1951/52, då intet längre återstod av detta anslag, har för ersättningarna i fråga måst tagas i anspråk medel från anslaget till Extra utgifter.

*Utskottet.* I likhet med Kungl. Maj:t anser utskottet lämpligare att ett särskilt anslag årligen står till förfogande för ändamålet. Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må till *Ersättningar åt sakkunniga i befordringsärenden* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 25 000 kronor.

207:o) **Kommittéer och utredningar genom sakkunniga.** Kungl. Maj:ts framställning under punkten 230 (s. 394) om medelsanvisning med 200 000 kronor, innebärande anslagsminskning med samma belopp, biträdes av utskottet, som alltså hemställer,

att riksdagen må till *Kommittéer och utredningar genom sakkunniga* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 200 000 kronor.

208:o) **Extra utgifter.** Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts framställning under punkten 231 (s. 394) om oförändrad medelsanvisning och hemställer,

att riksdagen må till *Extra utgifter* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 100 000 kronor.

209:o) **Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst.** I enlighet med Kungl. Maj:ts under punkten 232 (s. 394—395) gjorda framställning — innebärande anslagsanvisning med oförändrat belopp — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 30 000 kronor.

## Uppskjutna frågor.

210:o) Beträffande vad Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen under de punkter, som angives i en vid detta utlåtande fogad bilaga *(Bilaga)*, kommer utskottet att senare under riksdagen avgiva utlåtande, vilket utskottet härmed får för riksdagen

anmäla.

Stockholm den 5 mars 1953.

På jordbruksutskottets vägnar:

L. TJÄLLGREN.

---

*Vid detta ärendes slutbehandling har närvarit:*

från första kammaren: herrar Tjällgren, Anderberg, Lage Svedberg, Jon Jonsson*, Näslund, Eskilsson, Bertil Andersson, Sundberg*, Bror Nilsson och Nord; samt

från andra kammaren: herrar Gustafson i Dädesjö, Jacobson i Vilhelmina, Andersson i Hyssna, Hæggblom*, Antby, Jonsson i Järvsand och Pettersson i Dahl, fru Eriksson i Hallstahammar samt herrar Ahlsten och Mårtensson i Smedstorp;

dock att vid behandlingen av punkterna

72 herrar Widén, Lindström, Adolfsson och Stenberg deltagit i stället för herrar Antby, Jonsson i Järvsand, Pettersson i Dahl och Ahlsten,

86 herrar Hjalmar Nilsson, Eliasson, Lindström och Svensson i Vä deltagit i stället för herrar Anderberg, Hæggblom, Jonsson i Järvsand och Pettersson i Dahl,

123—139 herrar Johan Persson, Hansson, Arweson, Svensson i Vä och Utbult deltagit i stället för herrar Näslund, Nord, Andersson i Hyssna, Pettersson i Dahl och Ahlsten, samt

140—173 herrar Grym, Hansson, Widén och Adolfsson deltagit i stället för herrar Bertil Andersson, Nord, Antby och Pettersson i Dahl.

---

## Reservationer:

1) Vid *punkten 55:o)* (Veterinärhögskolan: Avlöningar) av herr *Ahlsten.*

2) Vid *punkten 72:o)* (Förekommande och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Övriga utgifter) av herrar *Näslund, Eskilsson, Bror Nilsson, Nord, Hæggblom, Lindström, Mårtensson* i Smedstorp, *Widén, Adolfsson* och *Stenberg,* vilka ansett att utskottet bort med anledning av motionerna I: 90 och II: 122 samt I: 328 och II: 407 tillstyrka en höjning

av det för bekämpandet av smittsamma juverinflammationer avsedda beloppet från 40 000 till 100 000 kronor och att därför utskottets yttrande och hemställan bort ha följande lydelse:

»Vad till — — — (lika med utskottet) — — — erinra häremot.

Motionärernas skäl till stöd för en ökad medelsanvisning för ändamålet anser utskottet vara värda beaktande. De smittsamma juverinflammationerna torde nämligen vara av sådan betydelse, att ett bekämpande är påkallat. I överensstämmelse med vad utskottet tidigare anfört bör bekämpandet anordnas som ett försöksbekämpande vid de hushållningssällskap, som har tillgång till laboratorier och laboratoriepersonal. Veterinärstyrelsens hemställan om att under nästa budgetår få utsträcka verksamheten till samtliga sällskap, som lämpligen kan komma i fråga under försöksstadiet, synes välmotiverat. Utskottet förordar därför, att ett belopp av högst 100 000 kronor under nästa budgetår ställes till veterinärstyrelsens förfogande för fortsatta försök med bekämpande av de smittsamma juverinflammationerna hos kor.

Med hänsyn härtill och då utskottet i övrigt icke har något att erinra mot Kungl. Maj:ts förslag, hemställer utskottet,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning samt med bifall till motionerna I: 90 och II: 122 samt I: 328 och II: 407, till *Förekommande och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Övriga utgifter* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 000 kronor.»

3) Vid *punkten 86:o)* (Befrämjande av fröodlingen m. m.: Understödjande av den praktiskt vetenskapliga verksamheten å Weibullsholm) av herrar *Näslund, Eskilsson, Antby, Ahlsten, Mårtensson* i Smedstorp och *Eliasson,* vilka ansett att utskottet bort med anledning av motionerna I: 330 och II: 429 samt I: 331 och II: 416 tillstyrka en medelsanvisning av 300 000 kronor för ändamålet och att därför utskottets yttrande och hemställan bort ha följande lydelse:

»Med hänsyn till den gagnande verksamhet, som bedrives vid Weibullsholms växtförädlingsanstalt, är anstalten väl förtjänt av statsmakternas intresse och bistånd. Att verksamheten vid en växtförädlingsanstalt främst på grund av ökade avlöningskostnader nu medför betydligt stegrade utgifter än tidigare framgår av de avsevärda anslagshöjningar, som av Kungl. Maj:t föreslagits och av riksdagen beviljats som bidrag till Sveriges utsädesförening. Dessa anslagshöjningar har beviljats med beaktande av det statsfinansiella lägets krav på sträng sparsamhet. Därest man icke vill att den för jordbruket gagneliga växtförädlingsverksamhet, som bedrives vid Weibullsholm, skall avsevärt beskäras, är en höjning av statsanslaget även till denna anstalt behövlig. Utskottet får därför tillstyrka bifall till yrkandena i motionerna I: 330 och II: 429 samt I: 331 och II: 416.

Utskottet vill — — — (lika med utskottet) — — — utan dröjsmål.

Då Kungl. Maj:ts framställning i övrigt icke givit utskottet anledning till erinran, hemställer utskottet,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning samt med bifall till motionerna I: 330 och II: 429 samt I: 331 och II: 416, till *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Understödjande av den praktiskt vetenskapliga verksamheten å Weibullsholm* för budgetåret 1953/54 anvisa ett anslag av 300 000 kronor.»

4) Vid *punkten 160:o)* (Byggnads- och underhållsarbeten vid statens skogsskolor) av herr *Grym.*

5) Vid *punkten 165:o)* (Skogsvård m. m.: Bidrag till skogsvårdsstyrelserna: Avlöningar) av herrar *Näslund, Hansson, Mårtensson* i Smedstorp och *Widén.*

*Bilaga.*

## Uppskjutna frågor.

| Punkt i 9:e huvudtiteln | Anslagets rubrik | Punkt i 9:e huvudtiteln | Anslagets rubrik |
|---|---|---|---|
| 3 | Lantbruksstyrelsen:<br>Avlöningar.<br>Omkostnader. | 111 | Prisreglerande åtgärder på jordbrukets område. |
| 5 | Lantbruksnämnderna:<br>Avlöningar.<br>Omkostnader. | 113 | Kostnader i samband med Svenska spannmålsaktiebolagets verksamhet. |
| 8 | Kostnader för planeringskommittéer. | 114 | Statlig lagerhållning: Omkostnader för statlig inköps- och försäljningsverksamhet. |
| 26 | Lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök: Statens försöksgårdar. | 120 | Befrämjande av landsbygdens elektrifiering. |
| 54—56 | Statens hingstdepåer och stuteri:<br>Avlöningar.<br>Omkostnader.<br>Byggnadsarbeten. | 129 | Bidrag till jordbrukets rationalisering. |
| 57 | Hästavelns befrämjande. | 135 | Grundförbättringar: Statens avdikningsanslag. |
| 75—76 | Veterinärstaten:<br>Avlöningar.<br>Omkostnader. | 150 | Avsättning till fonden för befrämjande av fiske på avlägsna fiskevatten. |
| 79 | Förekommande och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar:<br>Bidrag till hushållningssällskapens veterinärbakteriologiska laboratorier. | 190 | Skogsvård m. m.: Bidrag till vissa skogsbrukskurser m. m. |
| | | 201 | Kostnader för utbildnings- och fortbildningskurser. |
| 91 | Bidrag till bokföringsverksamheten inom jordbruket. | 219 | Naturskydd:<br>Bidrag till svenska naturskyddsföreningen m. fl.<br>Bidrag till särskilda naturskyddsåtgärder. |
| 109 | Statens jordbruksnämnd:<br>Avlöningar.<br>Omkostnader. | | |

537165. Stockholm 1953. Isaac Marcus Boktryckeri Aktiebolag